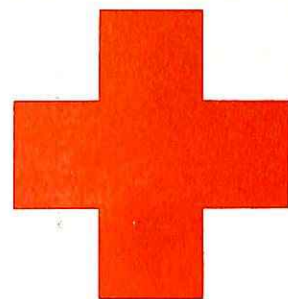
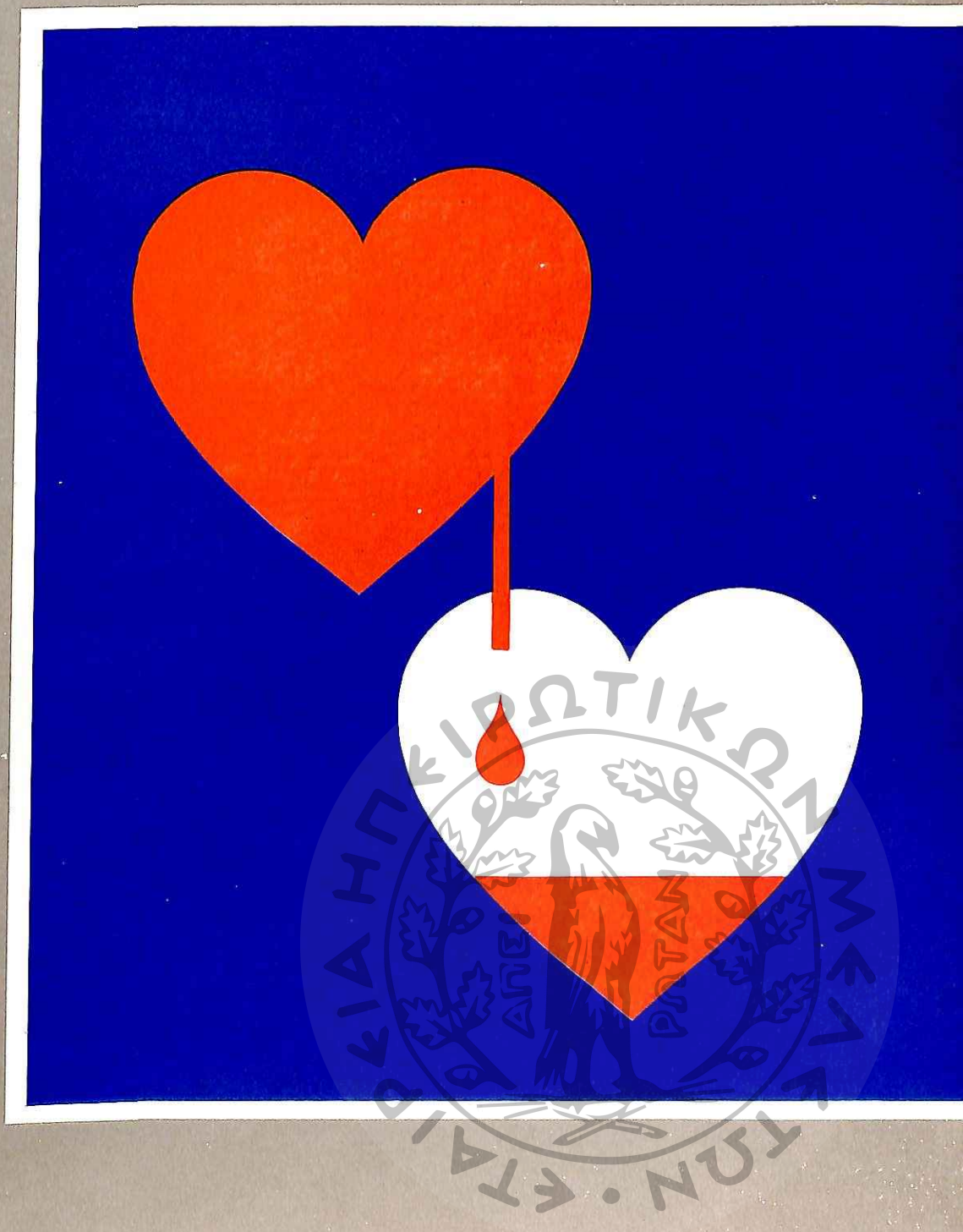

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΪΟΣ 1974

δώσε
λίγο
αίμα
σώζεις
μία
ζωή

'Ελᾱτε

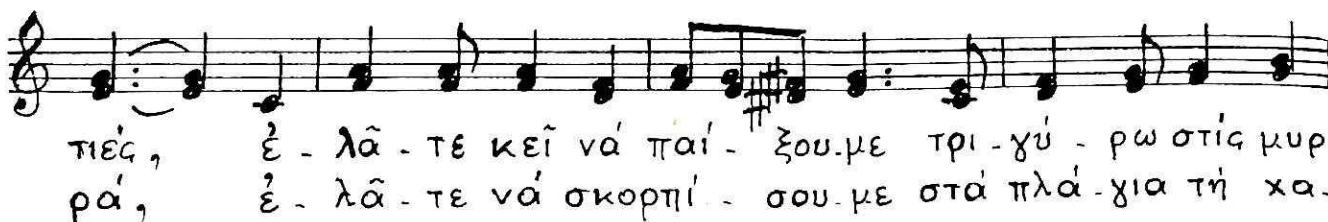
Στίχοι : ΜΙΧ. ΔΑΛΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Μουσική : ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ρυθμός Καλαματιανός

1. 'Ε. λᾱ.τε για νά παί - ξου.με παι.δια στήν ἑ.ξο.
2. λᾱ.τε νά γε - λά - σου.με μ'ό.λό - χα - ρη καρ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
Γραφεία Συντάξεως : Λυκαβηττού 1
Τηλ. 613 571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Έτος 29ον
ΜΑ-ΙΟΣ 1974 — ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 8

Διευθύνουσα Έπιτροπή του Περιοδικού
Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ,
Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΚΡΗΣ,
ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος διά την εποπτεϊαν της ὕλης :
ΣΗ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος ἐπὶ της ὕλης :
ΝΙΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Σύμβουλος ἐκδόσεως ΚΟΡΝ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Σύμβουλος Καλλιτεχνικῆς Διευθυντῆς
ΙΩΑΝ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Διευθυνσις ΚΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οικονομικὸς Σύμβουλος Γ. ΦΙΛΗΣ

Διαφημίσεις Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 ἄρθρον 9 :

Διευθυνσις Περιοδικῶ :
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Δώρα 8 Τετρία 22

Υπεύθυνος Τυπογραφείου :
ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ
Παυσανίου 10

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 3 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 2,50)

Έτησίᾳ συνδρομή :
Έσωτ. Δρχ. 20 — Έξωτ. 15 σελλ. ἢ 2 δολλ.

Έξόφλησις λογαριασμοῦ Περιοδικῶ :

Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) Τοὺς καθυστεροῦντας
τὴν ἑξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς
των, ὅπως ἐπισπεύδουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμ-
βάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε.Ε.Σ.Ν.,
Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθῆνας.

Γράμματα στοὺς μικροὺς Έρυθροσταυρίτες

ΔΕΚΑΟΧΤΩ! ΔΕΚΑΟΧΤΩ!

Παιδάκια μου,

Έξω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου, στὸ μικρὸ κῆπο τοῦ σπιτιοῦ, σείεται καὶ λυγίζεται ἓνα πανύψηλο δέντρο. Τὸ λένε ἀροκάρια καὶ εἶναι ἀπὸ τῇ γενιᾷ τῶν ἐλάτων. Έχει μεγάλα ἀπλωτὰ κλαδιὰ καὶ φούντες στὶς ἄκρες, σὰν βεντάλιες. Τόσο λυγίζει μὲ τὸν ἄνεμο, ποὺ νομίζω μερικές φορές, ὅτι θὰ σπάσῃ τὸ τζάμι μας καὶ θὰ ῥθῃ γιὰ μιὰ ἐπίσκεψιν στὸ σπίτι.

Παρακολουθώντας τὸ δέντρο, μέρες τώρα, παρακολουθῶ κ' ἓνα ἄλλο θαῦμα ποὺ συντελεῖται στὰ κλαριά του. Σὲ μιὰ του ψηλῇ κόχῃ μιὰ μικρὴ δεκαοχτοῦρα ἔχει στήσῃ τὸ μικρὸ της σπιτικό : τῇ φωλιά της. Μοιάζει μὲ περιστέρι κι ὠρισμένες ὥρες τῆς μέρας βάζει κάτι βραχνὲς φωνές, σὰν τοῦ κούκου : «Δεκαοχτώ! Δεκαοχτώ! Δεκαοχτώ!» μοιάζει νὰ λέῃ. Ὑστερα σταματᾷ σὰν νὰ ἔχη ἐκτελέσει τὸν προορισμὸ της.

Ἡ δεκαοχτοῦρα κλωσσᾷ τ' αὐγὰ της καὶ δὲν σαλεύει ἀπὸ κεῖ οὔτε λεπτὸ. Ζεσταίνει μὲ τὰ γκριζωπά της φτερά τ' αὐγὰ, ἀπ' ὅπου σὲ λίγο καιρὸ θὰ βγοῦν τὰ μικρά της «δεκαοχταράκια». Δὲν σαλεύει στὴν κυριολεξία. Μένει ἀκίνητη σὰν ἀγαλμα μουσεῖου. Καὶ συλλογιέμαι : «Μὰ καλὰ! Δὲν πιάνεται; Δὲν μουδιάζει;»

Μὲ τὰ λαμπερά χάντρινα ματάκια της ἡ δεκαοχτοῦρα μὲ βλέπει ποὺ τὴν κοιτάζω καὶ σὰν νὰ μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ βλέμμα της ἔχει μιὰν ἀπορία ἀνάμικτη μὲ συμπόνοια σὰν νὰ λέῃ : «Μὰ καλὰ, δὲν ἔχεις ξαναδεῖ πουλὶ νὰ κλωσσᾷ;»

Έχω δεῖ καὶ πολλές φορές μάλιστα, μὰ πάντα μένω ἐκθαμβη μπροστὰ κ' αὐτὸ τὸ θαῦμα τῆς φύσεως. Ποιὸς μαθαίνει τὰ πουλιὰ νὰ γίνωνται τόσο στοργικὸι γονεῖς; Ποιὸς τὰ ὀπλίζει μὲ τόσο κουράγιο, νὰ κάθωνται ἀκίνητα, γεμάτα ἐγνοια πάνω ἀπὸ τῇ μικρῇ φωλιά γιὰ νὰ προστατέψουν τ' αὐγὰ τους; Ποιὸς τὰ διδάξε τὸ μεγάλο μᾶθημα τῆς ἀναπαραγωγῆς καὶ τῆς διακονίσεως τοῦ εἶδους;

Προχτές, μᾶς ἀναστάτωσε μιὰ ἀπριλιάτικη βροχή, ἀπὸ κείνες τὶς πεισματάρικες βροχὲς ποὺ δὲν θέλουν ν' ἀφήσουν τὸν οὐρανὸ νὰ χαρῇ λεύτερα τὸ μεγάλο θαῦμα τῆς ἀνοιξῆς. Μ' ἐκείνη τὴν μπόρα, ἡ δεκαοχτοῦρα δὲν κουνήθηκε καθόλου. Βρεχότανε ἀλύπητα ἀπὸ τὰ θυμωμένα νερά τῆς πασχαλιάτικης βροχῆς. Τὴν ἔβλεπα ἀπὸ τὸ παράθυρο, μὲ ἀγωνία, μὲ σεβασμὸ καὶ μὲ φόβο. Στὰ δυνατὰ φυσήματα, ἡ ἀροκάρια ἔγερνε πολὺ, πλησίαζε τὸ παράθυρό μας, καὶ τὸ πουλὶ κουνιόταν κ' ἐκείνο σὰν νὰ βρισκόταν σ' ἀνεμοπλάνο. Μὰ ἔμενε ἀκίνητο, πειθαρχημένο, σὰν στρατιώτης, στὸ χρέος του.

Εἶχα κολλήσει τὴ μύτη μου στὸ τζάμι καὶ τὸ καμάρωνα. Ἡ ψυχὴ μου εἶχε γεμίσει περηφάνεια γι' αὐτὸ τὸ μικρὸ πλασματάκι ποὺ ἐπαίξε τόσο τέλεια τὸν ρόλο τῆς μητέρας. Ὡσπου ξαστέρωσε. Τὸ πουλάκι τίναξε τὰ βρεμμένα του φτερά κ' ἔκανε μιὰ κίνησι σὰν νὰ ἔλεγε : «Δόξα σοι ὁ Θεός. Τὴν ξεπεράσαμε κι αὐτὴ τὴν δοκιμασίαν». Φώναξε πάλι τρεῖς φορές : «Δεκαοχτώ! Δεκαοχτώ! Δεκαοχτώ!» Καὶ καθὼς γύρισε πρὸς τὴν μεριά μου, μὲ κοίταξε μὲ τὰ χάντρινα ματάκια του καὶ μὲ ρώτησε μὲ μιὰ χαρούμενη εἰρωνεία : «Μὰ καλὰ, δὲν ἔχεις ξαναδεῖ πουλὶ νὰ κλωσσᾷ;»

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΗΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΔΩΡΕΑ 1.7.8.85

ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85

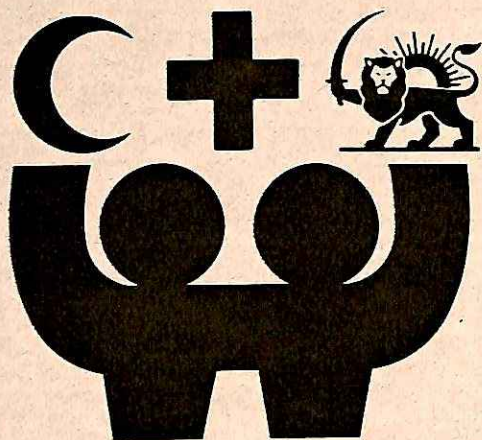
ΑΡΙΘ. 36199

Γειά σας

A. B.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

8 Μαΐου 1974

Ἐκατὸν εἴκοσι μία Χῶραι, ἀποτελοῦσαι τὴν Ἐρυθροσταυρικὴν Οἰκογένειαν ὁλοκλήρην τῆς Ὑψηλίου, μαζὶ μὲ τὰς ὁργανώσεις — Διεθνή Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καὶ Σύνδεσμον Ἐρυθρῶν Σταυρῶν — ἐορτάζουν ἐφέτος τὴν Παγκόσμιον Ἡμέραν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μὲ τὸ σύνθημα :

«ΔΩΣΕ ΛΙΓΟ ΑΙΜΑ :
ΣΩΖΕΙΣ ΜΙΑ ΖΩΗ!»

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ἡ Ἐρυθροσταυρικὴ ὁργάνωσις τῆς Χώρας ἡ ὁποία ἐθεοποίησε τὴν Εἰρήνην, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἐρρίκου Ντυνάν, ἰδρυτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εὐχεται τὴν παγκόσμιον ἐπικράτησιν τοῦ νέου ἐμβλήματός του «Διὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ πρὸς τὴν Εἰρήνην» καὶ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν πρὸς πάντας τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην κατὰ τὴν δραματικὴν ταύτην ἐποχὴν μας.

Ο "ΟΡΚΟΣ", ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ

Ὀρκίζομαι στὸν Ἀπόλλωνα τὸ γιατρό, καὶ στὸν Ἀσκληπιό, καὶ στὴν Ὑγεία, καὶ στὴν Πανάκεια, καὶ σ' ὅλους τοὺς θεοὺς καὶ τίς θεές, καὶ τοὺς βάνω μάρτυρες πὼς θὰ κρατήσω, ὅσο φτάνει φυσικὰ ἡ δύναμί μου καὶ τὸ μυαλό μου, αὐτὸν τὸν ὄρκο κι αὐτὴ τὴ γραφτὴ μου ὑπόσχεσι: Νὰ τιμῶ ἐκεῖνον ποὺ μοῦμαθε τούτῃ τὴν ἐπιστήμη ἴσα μὲ τοὺς γονιούς μου, νὰ μοιράζομαι μαζί του τὸ βίός μου κι ὅ,τι ἄλλο ἔχει ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ δίνω, καὶ τὰ παιδιὰ του νὰ τᾶχω ἀδέρφια μου καὶ νὰ τοὺς μάθω αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη, ἂν θέλουν νὰ τὴ μάθουν, χωρὶς καμμιά ἀμοιβή καὶ συμφωνία. Καὶ νὰ παραδίνω τὰ συγγράμματά μου καὶ τὴν προφορικὴ μου διδασκαλία κι ὅ,τι ἄλλο μποροῦν νὰ μάθουν ἀπὸ μένα καὶ στοὺς δικούς μου γιούς καὶ τοὺς δασκάλους μου καὶ στοὺς μαθητές μου (ποὺ) ὅσοι θάχουν δώσει ὑπόσχεσι γραφτὴ καὶ ὄρκο σύμφωνα μὲ τὸ νόμο τὸ γιατρικὸ· μὰ ὄχι σὲ ἄλλον κανένα.

Καὶ θὰ ὀρίζω θεραπείες γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀρρώστων, ὅσο μπορῶ νὰ ξέρω, καὶ θὰ τοὺς προστατεύω ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ κάθε κακό. Κι οὔτε θὰ δώσω ποτὲ σὲ κανέναν, ἂν μοῦ γυρέψῃ, δηλητήριο θανατηφόρο, μὰ οὔτε καὶ συμβουλὴ τέτοια θὰ δώσω. Τὸ ἴδιο καὶ σὲ γυναῖκα δὲ θὰ δώσω τὰ μέσα γιὰ ἔκτρωσι. Ἀγνή κ' ἐνάρετη θὰ κρατήσω καὶ τὴ ζωὴ μου καὶ τὴν ἐπιστήμη μου.

Κι ἀκόμα δὲ θὰ ἐγχειρίζω ἐκείνους ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ πέτρα, παρὰ θ' ἀφήνω αὐτὴ τὴ δουλειὰ στοὺς εἰδικούς. Καὶ στὰ σπίτια, σ' ὅσα μπαίνω, θὰ μπαίνω γιὰ νὰ ὠφελῶ τὸν ἄρρωστο, καὶ θὰ προσέχω νὰ μὴν κάνω κακὸ σὲ κανέναν θεληματικά.

Καὶ γιὰ ὅσα στὸ διάστημα τῆς θεραπείας ἡ βλέπω ἢ ἀκούω, — μὰ καὶ χωρὶς θεραπεία, στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων — ποὺ δὲν πρέπει μὲ κανέναν τρόπο νὰ γίνουν ἔξω γνωστά, θὰ σιωπαίνω θεωρώντας τὰ ἱερὰ μυστικά.

Αὐτὸν λοιπὸν τὸν ὄρκο μου ἂν τὸν κρατήσω καὶ δὲν τὸν παραβῶ, ἄς γίνῃ νὰ χαίρομαι καὶ τὴ ζωὴ μου καὶ τὴν ἐπιστήμη μου τιμημένος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους γιὰ πάντα. Κι ἂν πάλι τὸν παραβῶ κ' ἐπιорκήσω, ἄς μὲ βροῦνε τ' ἀντίθετα ἀπ' αὐτά.

Μετάφρ. ΑΝΤ. Ι. ΘΡΕΨΙΑΔΗ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ὑπὸ Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΕΙΣ ΤΑΣ 11 τὸ πρωὶ τῆς 21 Μαΐου τοῦ 1864 ὁ Βρεττανὸς φρούραρχος Κερκύρας στρατηγὸς Ἰγγλῆς ὕψωνεν ὁ ἴδιος τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὸ Παλαιὸν Φρούριον τῆς Κερκύρας. Ἦθελεν ἔτσι νὰ δείξῃ, ὅτι ἡ πατρίς του, ἡ ἕως τότε ἐπὶ πενήντα ἔτη «Προστάτις τοῦ Ἰονίου Κράτους», ἐκουσίως παρέδιδε τὰ Ἐπτάνησα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀλήθεια ὅμως τῶν πραγμάτων δὲν εἶναι πάντοτε ἐκείνη ποὺ φαίνεται. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου μὲ τὴν Μητέρα ἢ ἀλήθεια ἦτο, ὅτι ἡ Μεγάλῃ Βρετανία ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ὅταν οἱ ἀγῶνες τῶν Ἐπτανήσιων — ἀγῶνες συνεχεῖς, ἀδάμαστοι καὶ σκληροὶ — εἶχαν ὁδηγήσῃ τὴν κατάστασιν εἰς ἀδιέξοδον, ὅταν ἐπίσης ἔγινε φανερόν καὶ εἰς τοὺς πλέον σκληροτραχήλους Βρεττανούς, ὅτι ἡ Ἐπτάνησος ἦτο ἤδη παθητικὸν διὰ τὴν Ἀυτοκρατορίαν, τῆς ὁποίας οἱ σκοποὶ εἰς τὴν Μεσόγειον ἐξυπηρετοῦντο τώρα ἀπὸ τὴν Μάλταν, ποὺ εἶχε γίνῃ ἐν τῷ μεταξύ Βρετανική. Καὶ ἄς μὴ λησμονοῦμεν, ὅτι ἡ Βρετανία εἶχεν ἐπισημάνει τὴν Κύπρον, τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγα ἔτη θὰ ἀγοράσῃ ἀπὸ τὴν Τουρκίαν.

Ἡ ἐνωσις τῆς Ἐπτανήσου ὑπῆρξε γεγονός θεμελιώδους σημασίας διὰ τὴν Ἑλλάδα. Διότι μεγάλο μῆμα τοῦ ἔθνους, τμήμα πολιτισμένον μὲ σπουδαίους ἀνδρας εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἡθικῆς, πνευματικῆς καὶ ὁλικῆς καλλιέργειας εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐλεύθερον κράτος. Καὶ ἐκπαιδεύονται οἱ ἀγῶνες τῶν Ἐπτανήσιων ὄχι μόνον οἱ πρόσφατοι, ἀλλὰ καὶ οἱ παλαιότεροι. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν νὰ λησμονηθῇ, ὅτι εἰς τὸ Δραγατσάνι ἔπεσαν καὶ δύο Ἐπτανήσιοι Ἱερολοχίται; Ὅτι Κεφαλλήνες ὑπὸ τὸν Μεταξᾶν ἐπολέμησαν εἰς τὴν μάχην τοῦ Λάλα; Ὅ ἀγῶν τῶν Ζαλέμησαν εἰς τὴν μάχην τὸν Σεμπρικόν; Ἡ Ζάκυνθος κωθίαν μὲ ἀρχηγὸν τὸν Σεμπρικόν; Ὅι Ἰθακήσιοι ποὺ μεταβάλλον τὰ πλοῖά των εἰς μεταγωγικά; Ὅ Κεφαλλήν πλοίαρχος Σκλάβος ποὺ σώζει τὸ ἅγιον σκήνος τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τὸ μεταφέρει εἰς τὴν Ὀδησσόν; Οἱ ἐπτακῆσιοι Ἐπτανήσιοι ποὺ μάχονται εἰς τὴν Ἀττικὴν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Καραϊσκάκη; Ἡ Κέρκυρα ποὺ δίδει ὄχι ὀλίγους ἀπὸ τοὺς πρώτους ὁργανωτὰς καὶ λειτουργοὺς τοῦ νεοῦ κράτους; Πῶς νὰ λησμονηθοῦν οἱ στίχοι τοῦ Σολωμοῦ ποὺ ἐξαγγέλλουν τὸν ἐθνὸν σιασμόν τῶν Ἐπτανήσιων ὅταν ἔμαθαν τὴν ἐκρηξίν τῆς Ἐπαναστάσεως;

Ἐφωνάσανε ὡς τ' ἀστέρια
τοῦ Ἰονίου τὰ νησιά
καὶ σηκώσανε τὰ χέρια
διὰ νὰ δείξουνε χαρά!

Ἄλλ' εἶχε καὶ διεθνή σημασίαν ἡ Ἐνωσις. Διότι ἀνεγνωρίζετο ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἀνηγέρθη ὡς

ἀποτέλεσμα τῆς τραγωδίας τοῦ Εἰκοσιένα καὶ ἀνομάσθη Ἑλληνικὸν κράτος, δὲν ἦτο προσωρισμένον νὰ μείνῃ τὸ ἰσχνὸν ἐκεῖνο κατασκευασμὸς τῆς συμφεροντολόγου Εὐρώπης. Καὶ γίνεται ἡ ἐνωσις τῆς Ἐπτανήσου ἡ εὐλογημένη ἀφετηρία διὰ τὰς ἐπεῖτα ἐπεκτάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους.

Αὐτὴν τὴν ἐπέτειον ἐορτάζομεν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ὅπως ὅμως ἡμεῖς ἐορτάζομεν τὴν ἑκατονταετηρίδα, ἔτσι καὶ πρὸ πενήντα ἐτῶν, τῷ 1914, ἡ περασμένη γενεά, ἡ ἐνδοξὸς γενεά τῆς Μεγάλῃς Ἑλλάδος τοῦ '12 καὶ τοῦ '13, ἐώρτασε τὴν πεντηκονταετηρίδα. Κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὴν Κέρκυραν αἱ ἐορταὶ τῆς πεντηκονταετηρίδος ὑπῆρξαν πράγματι ἱστορικὸν γεγονός. Πλὴν ἄλλων μεγαλοπρεπῶν ἐκδηλώσεων εἰς τὰς 6 τὸ ἀπόγευμα τῆς 19 Μαΐου τοῦ 1914 ὁ δῆμαρχος Κερκύρας Μαυροϊωάννης ἐδέχθη τοὺς ἐξ Ἀθηνῶν ἐπισήμους καὶ λοιποὺς προσκεκλημένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ βουλευτὴς Κύπρον (ὕπῃρχε τότε σκιώδης βουλὴ εἰς τὴν Κύπρον) Πασχάλης Κωνσταντινίδης. Προσφωνᾶν ὁ Κύπριος τὸν Δήμαρχον τονίζει συγκεκριμένως, ὅτι ἡ ἀδελφὴ νῆσος Κύπρος ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ὑψηλὴν ἐντολήν νὰ τὴν ἐκπροσωπήσῃ εἰς τὰς ἐθνικὰς αὐτὰς ἐορτάς. «Τὸ θανμάσιον ἔργον τῆς ἀπελευθερώσεώς σας — ἐξηκολούθησεν ὁ Βουλευτὴς — χαιρετίζει ἡ πατρίς μου. Συνεορτάζει τὸν ἀγῶνά σας. Καὶ τὸν θεωρεῖ πρόδρομον τῆς ἀπελευθερώσεώς της. Ἀγωνιζομένη ἡ Κύπρος ἐπὶ 35 ἔτη τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας, τὸν ὁποῖον οἱ ἀδελφοὶ μας Ἐπτανήσιοι ἠγωνίσθησαν ἐπὶ μακρότερον χρόνον, ἐνόμισε καθήκον τῆς νὰ ἀπευθύνῃ ἐκ τοῦ πλησίον ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησίν της διὰ τὸ μέγα ἔργον τῶν μεγάλων Ἐπτανήσιων πατριωτῶν, τῶν ὁποίων τὸ παράδειγμα ἔχει ἐνώπιόν της εἰς τὴν πορείαν τοῦ ἀγῶνος».

Εἰς αὐτὰ ὁ πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Ζακύνθιος Διονύσιος Στεφάνου, μεγάλη πανελλήνιος φησιγενὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀπήντησε τὰ ἑξῆς: «Κύριε ἀντιπρόσωπε τῆς ἀδελφῆς Κύπρου, βαθύτατα συγκεκριμένον ἠκούσαμεν τὴν προσφώνησίν σας, καὶ μὲ μεγαλυτέραν ἀκόμη συγκίνησιν ἐδέχθημεν τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ποὺ φέρετε ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν νῆσον. Τώρα διατρέχετε στάδιον ἀγῶνων ποὺ διέτρεξεν ἡ Ἐπτάνησος καὶ ποὺ κατέληξε μὲ τὴν θείαν βοήθειαν εἰς τὸ πανηγυρίζομενον αἶσιον γεγονός. Ἐχετε θάρρος! Μὴ ἀποκαταρτήσετε εἰς τὸν εὐγενὴ ἀγῶνα. Ὁ θεὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι μέγας. Ἀς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἔλθῃ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ θὰ προσαγορευώμεν σᾶς ὡς νεωτέρους εἰσερχομένους εἰς τὴν μεγάλην κοινὴν πατρίδα».

(Ἐγρᾶφη τὸν Μαῖον τοῦ 1964)

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ

ΔΙΟΝ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

Ἀκαδημαϊκοῦ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Σπίτια παλιά, κομψά, πού ὅπως διαχωρίζονται ἀπὸ τοὺς στενοὺς, ἀλλοῦ καμπυλωτοὺς, ἀλλοῦ μαιανδρωτοὺς λαβυρίνθους τῶν δρόμων μοιάζουν δαντέλλα πυκνοκατοικημένη. Σπίτια πού καὶ ὅταν εἶναι διαφορετικά τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, σὲ ὄγκο, σὲ διακοσμητική, σὲ πλοῦτο, μοιάζουν μοτίβα βγαλμένα ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἰδίου καλλιτέχνη. Πρὸς τὰ ὕψη τοῦ μαλακοῦ βουνοῦ ἀναρριχῶνται σειρὲς ἀπὸ μικρόσπιτα σὰν κρόσια σκαλισμένα ἐκεῖ. Σὰν πελῶρια μαντήλια τοῦ 18ου αἰῶνος ριγμένα ἐκεῖ στὸ στήθος ἐνὸς βουνοῦ ἀπάνω ἀπὸ τὴν πιὸ ἡρεμὴ, τὴν πιὸ γλυκεῖα, τὴν πιὸ γαλανὴ ἑλληνικὴ θάλασσα.

Παντοῦ στὴν ιδιότυπα γελαστή, τὴν παλιά καὶ ὁμως μὲ τόση νεανικὴ χάρι, μὲ τόσο σφρῖγος Ζακυνθο κυριαρχεῖ ὁ παλιὸς χαρακτήρ. Εἶναι ἕνας αἰὼν πού ἐπέρασε καὶ ἄφησε αὐτὴ τὴν πόλι, ἔργο ἄθικτο ἀπὸ τὸν χρόνον. Λένε πὼς ὑπάρχουν γέροι Ζακυνθῖνοι πού φουρκίζονται γιὰ τὰ καινούργια κτίρια. Ἀλλὰ ὁ ξένος δὲν βλέπει παρὰ ἓνα κομμάτι ἐνιαῖο, ὅπου τὰ νέα σπίτια εἶναι σὰν μιὰ «ρεστωρασιόν» σ' ἐφθαρμένα μέρη παλιᾶς στόφας πού τὴν χωνεύει τὸ ἐντονον σύνολο.

Μπροστὰ στὰ γησώματα, στὰ παιχνιδιὰ μπάλκονακια ἀφθονεῖ ἡ γλάστρα μὲ τὸ φιόρο τοῦ Ζακυνθῖνου. Τὰ κενὰ τῶν παραθύρων, πού στὸ βάθος τοὺς μαντεύεται μιὰ ὀροφὴ ἀπὸ διακοσμημένο ξύλο, ζωογονοῦνται ἀπὸ ὀλόδροσα πρόσωπα νέων γυναικῶν, ἀπὸ ἀσημένια μαλλιά, φυσιογνωμίες λεπτές, κεφαλάκια κοριτσιῶν μὲ τὰ μαλλιά στὴ μόδα καὶ πού προδίδεται ἐντούτοις ἡ ἄμεσή τους συγγένεια μὲ τὴν γαῖα πού ἀκίνητε μέσ' ἀπὸ τὸ τζάμι σὰν εὐγενικὸ πορτραῖτο τοῦ Βενετσιάνου Λόγκι. Ἡ παλιὰ ἱστορία, ὁ πολιτισμὸς τῶν γενεῶν προδίδεται παντοῦ, ἀκόμη κ' ἐκεῖ πού σφύζει ὁ παλμὸς τοῦ νέου κόσμου. Τὸ αὐτοκίνητο ἀφήνει τὴν ἐξάτμιση τῆς βενζίνης του καὶ τὸ θόρυβό του, ἀλλὰ σὲ κάθε σχεδὸν βῆμα μοῦ φάνηκε πὼς εἶδα νὰ προβάλῃ στὴ γωνία τοῦ καντουνιοῦ ὁ ντοτόρος πού ἐσατόρισε ὁ Σολωμός, ὁ παλιὸς Ζακυνθῖνός μὲ τὶς φαβορίτες, τὰ κορίτσια τῶν παλιῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ λαοῦ, πού ἔδωσε ὁ Ξενοπούλος στὰ ἔργα του ζῶντα ἀνάγλυφά των μέσα στὰ χαρακτηριστικὰ κάδρα τῶν ιδιοτύπων ἡθῶν των. Εἶναι μιὰ συγχρονισμένη ζωὴ πού κινεῖται μέσα σὲ σπῆτι μὲ παλιὰ ἐπιπλα, ὅπου δὲν μπορεῖ νὰ ξεχασθῇ ὁ πρόγονος.

Καὶ πὼς νὰ ξεχασθοῦν αὐτὲς οἱ δόξες; Κάθε ἄρμα εὐγενεῶς Ζακυνθίου εἶναι μιὰ ἱστορία δράσεως καὶ μιὰ σελίδα ἑλληνικὴ. Μᾶς δίνουν τὴν εἰκόνα τῆς

εὐγενείας πού μποροῦσε νὰ εἶχε ὀλόκληρη ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἂν δὲν τὴν ἀπεγύμνωνε καὶ δὲν τὴν ἐστελνε στὰ βουνὰ ὁ βάρβαρος ληστής τῆς Ἀσίας. Καὶ δὲν εἶναι μόνον οἱ ἄνθρωποι πού μιὰ διακριθεῖσα πρᾶξις στὸ παρελθὸν ἢ ὁ πλοῦτος τοὺς ἔδωσε τίτλους. Ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι μόνον στὰ ὀνόματα τοῦ «λίμπρο ντ' ὄρο». Εἶναι ἓνα πλήθος ἀστών πού ἂν ἡ ἱστορία τους δὲν εὐρέθη σὲ τέτοια πλαίσια ὥστε νὰ τὴν ἔχη σημειώσῃ ὁ Χιώτης, ὁ Δὲ Βιάζης, ὁ Ζώης, ἔζησαν τὴν ὀργώδη κ' εὐγενὴ ζωὴ των. Ἡ μητέρα τοῦ Φωσκόλου δὲν ἦταν κοντέσσα. Ἦτο κόρη τοῦ Ζακυνθῖνου ράφτη Ναρκίσσου Σπαθῆ. Οἱ τέκτονες Ζακύνθιοι πού ἐπρωτοστάτησαν στὸν ἀγῶνα τοῦ '21 καὶ ἔδωσαν καταφύγιον σ' ἓνα πλήθος Πελοποννησίων, ὅπως ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, δὲν εἶχαν ὅλοι τὸν τίτλο τοῦ κόντε.

Καὶ πόση ἡ ἄλλη ἡ ὑψηλότερη δόξα. Σολωμός, Φωσκόλος, Κάλβος. Πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἐκεῖνος πού τὴν κρατεῖ ζωντανὴ σήμερα. Ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος.

Κ' ἐπεὶ τὴ ζωγραφικὴ. Ὁ Καντούνης, ὁ Κουτούζης, τόσοι ἄλλοι πρὸ αὐτῶν καὶ γύρω των, καὶ νεώτεροι ὅπως ὁ Γιατράς καὶ ὁ Διονύσιος Πελεκάσης. Διδάσκαλοι ἐμποτισμένοι ἀπὸ τὸ ἰδεαλιστικὸν ἑλληνικὸν πνεῦμα. Μαθηταὶ τῆς Ἀναγεννήσεως, ἀλλὰ ἐγγονοὶ τῶν Βυζαντινῶν. Τὰ ἔργα τους, σκορπισμένα στὶς ἐκκλησίες τῆς Ζακύνθου, εἶναι ὁ πολῦτιμος μουσειακὸς πλοῦτος τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Τόσο πολῦτιμος καὶ τόσο ἀφθονος, ὥστε ἓνα νέο ταλέντο, ὁ Δημήτρης Πελεκάσης, ἀπερροφήθη ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ὀπηρεσίαν πρὸς τὸ ἔργο των. Ὁλόκληρος ἡ ἐργασία τοῦ μουσείου τῆς Ζακύνθου εἶναι κατόρθωμά του. Κατόρθωσε ἐκτὸς τοῦ καθαρισμοῦ τῶν γνωστῶν ἔργων, νὰ ἐμφανίσῃ ἀπὸ μαυρισμένες παλιὲς σανίδες βυζαντινὰ ἔργα τοῦ 16ου αἰῶνος μεγάλης σπουδαιότητος.

Μιὰ ὁμορφιά, ἓνας πλοῦτος, μιὰ χάρις καὶ ἓνα ἐξαίσιο ἄνθος εἶναι ὅλη ἡ Ζάκυνθος. Χρῶμα, χαρακτηριστὴρ, χαμόγελο, εὐγένεια. Μόνον ἐκεῖ καταλαβαίνει κανεὶς γιὰ τὴν ἐνδοξὰ τέκνα τῆς δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν ξεχάσουν ποτέ. Μόνον ἐκεῖ διαβάσεται ἡ περίφημη ῥοδὴ τοῦ Κάλβου στὴν πατρίδα του. Καὶ χωρὶς νὰ ἔχη κανεὶς τὴν τιμὴ νὰ εἶναι Ζακυνθῖνός αἰσθάνεται νὰ τὸν κυριεύῃ ἡ Ζάκυνθος ὅπως τὴν καρδιά τοῦ ποιητοῦ.

(Ἐδημοσιεύθη στὴν Ἑφημερίδα «Πολιτεία» τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1927)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀκαδημαϊκοῦ

ΤΟ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟ

ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ

Ἐχετε βέβαια ἰδεῖ ἐκκλησάκι ἐρειπωμένο, ἐκκλησάκι ἐρημο στοῦ βουνοῦ τὴν ῥάχη, ἀφημένο στὴν τύχη του καὶ γκρεμισμένο ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη καὶ τὸ χρόνο. Εἶναι θέαμα λυπητερό, μὰ πού ἔχει καὶ κάτι τὸ εἰδυλλιακό. Δὲν ἔχετε ὁμως ἰδεῖ ἐκκλησάκι βεβηλωμένο, κουρσεμένο, θανάσιμα παραβιασμένο καὶ μὲ τίς ἱερὲς του ρίζες κομμένες καὶ ξεριζωμένες ἀπὸ φοβερὲς σκοτεινὲς δυνάμεις. Δὲν ἔχετε ἰδεῖ ἐκκλησάκι, μὲ τὸν πέτρινο σταυρὸ του σπασμένο καὶ πληγωμένο, μὲ τὴν ἁγία πόρτα του φιωμένη μὲ καγκελόφραγμα, ἐκκλησάκι ἀλυσσοδεμένο γύρω - γύρω μὲ τάφρους ὀχυροῦ, μὲ τὰ πλευρά του τρυπημένα σὰν τὰ πλευρά τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ γίνουν τσιμεντένιες πολεμίστρες. Δὲν ἔχετε ἰδεῖ τὸ σπαραχτικὸ αὐτὸ ἐκκλησάκι, μὲ τὸν αὐτοῦ ἱερὸ χῶρον του, ὅπου τὰ ἁγία τῶν ἁγίων, χτισμένο μὲ σκληρὸ ὄγκο μπετόν καὶ καμωμένο ἄγριο γερμανικὸ πολυβολεῖο.

Δὲν τὼχετε ἰδεῖ... Λέω πὼς δὲν τὼχετε ἰδεῖ, γιὰτὶ ἐγὼ πού τὸ εἶδα αὐτὲς τίς ἡμέρες, δὲν πίστευα τὰ μάτια μου, νόμισα πὼς εἶδα μπροστὰ μου μιὰ ζωὴ, πὼς εἶδα τὴν ἰδία τὴν ζωὴ, νὰ σπαράζει ἀκόμα στὰ χέρια τοῦ Κακοῦ.

Εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἀγίας Μαρίας, μπροστὰ σὲ μιὰ ζωγραφιστὴ ἀκρογιαλιά τῆς Ἀττικῆς. Ὅταν φτάσετε ἐκεῖ, συναντᾶτε ἓνα ἄσπρο κατακαίνουργο ἐκκλησάκι, χτισμένο ἀκριβῶς πάνω στὸ γαλάζιο ἀκρογιάλι, ἐξαιρετικὰ περιποιημένο, μὲ καμάρες γύρω, μὲ ὠραῖες σιδερίδες στὴν πόρτα, πόρτα πού δὲν εἶναι σφραλισμένη, ἀλλὰ φιλόξενα ἀνοιχτὴ καὶ πρόσχαρη. Μπαίνετε μέσα νὰ προσκυνήσετε καὶ δὲν ξέρετε τί νὰ πρωτοθαυμάσετε: τὴν πᾶστρα, τὴν καινουργάδα, τὰ ὠραῖα σεμνὰ εἰκονίσματα, τὸ σχετικὰ πολυτελὲς ἐσωτερικό, — ἢ τὴν γαλάζια μαγεῖα τῶν κυμάτων, πού φαίνονται μέσα ἀπὸ τὰ τζαμωτά, νὰ σπάζουν ἀφρισμένα ἀκριβῶς πάνω στὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησοῦλας...

Γιὰ μιὰ στιγμή σκέπτεσθε πὼς κάποια ὑπερκόσμια δύναμη ἔχτισε τὸ θαυμάσιο αὐτὸ ἐκκλησάκι σ' ἐκείνη ἐκεῖ τὴν ἐρημίαν, ὅπου δὲ βλέπετε ψυχὴ νὰ σαλεύει. Κι' ἂν τόκαμαν ἄνθρωποι, μὲ πόση στοργή, μὲ πόσο ἐνθουσιασμὸ πρέπει νὰ τόχτισαν, καὶ πόση λαχτάρα τῆς ψυχῆς τους πρέπει νὰ ξόδεψαν στὸ χτίσιμό του.

Βγαίνετε ἔξω, θαυμάζετε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴν κομψὴ ἀρχιτεκτονικὴ του, κοιτάζετε γύρω τὸ θαυμάσιο τοπίο — καὶ τότε, ξαφνικά, πέφτει τὸ μάτι σας ἐκεῖ πάνω, στὴ ῥάχη τοῦ λόφου, σ' ἓνα ἐρειπωμένο ἐκκλησάκι, πού τὸ τριγυρίζουν θεριεμένα χορτάρια. Πάμε ὡς ἐκεῖ πάνω, νὰ ἰδοῦμε κι' ἐκεῖνο τὸ παλιὸ ἐκκλησάκι, τὸ παραπονεμένο...

Καὶ τότε, φτάνοντας, ἐκεῖ, βλέπετε τὸ νεκρὸ, τὸ πεθαμένο, τὸ σφαγμένο ἐκκλησάκι. Γιατὶ εἶναι ἀληθινὰ κάτι πού πήγαν νὰ τὸ σκοτώσουν, νὰ τὸ σφάξουν, αὐτὸ τὸ γλυκὸ ἐκκλησάκι, πού τοῦχουν κόψει τὸ σταυρὸ, τοῦχουν φράξει τὴν πόρτα μὲ κάγκελα, τόχουν χτίσει μὲ ὄγκους ἀπὸ μπετὰ καί, φριχτὸ νὰ τὸ πεῖς, ἔχουν κάμει τὸ ἁγίό του βῆμα μιὰ στενόμακρη πολεμίστρα, ἐνῶ γύρω γύρω ἓνα βαθὺ χαντάκι τὸ ζώνει, σὰ νὰ θέλει νὰ τὸ ἀπομονώσει ἀπὸ τὸν κόσμον.

Μιὰ παράξενη ἰδέα σὲ κυριεύει μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ θέαμα: ὅτι μέσα στὸ τραγικὸ αὐτὸ πῶμα τοῦ παλιοῦ ξωκλήσιου, ὑπάρχει ἀκόμα μιὰ δύναμη: κάτι φτερουγάει πάντα ἐκεῖ μέσα, ἀδιόρατο, ἀλλὰ σταθερὸ καὶ δυνατό, κάτι πού σὲ μαγνητίζει καὶ σὲ κρατεῖ ἀκίνητο. Εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς σκοτωμένης ἐκκλησίας, πού ἔχει μείνει ἀκόμη ἐκεῖ καὶ κατοικεῖ γιὰ πάντα πάνω στὶς πέτρες καὶ στοὺς τοίχους καὶ στὴν πληγωμένη ρίζα τοῦ σταυροῦ καὶ στὸ ματωμένο ἅγιο τῆς βῆμα.

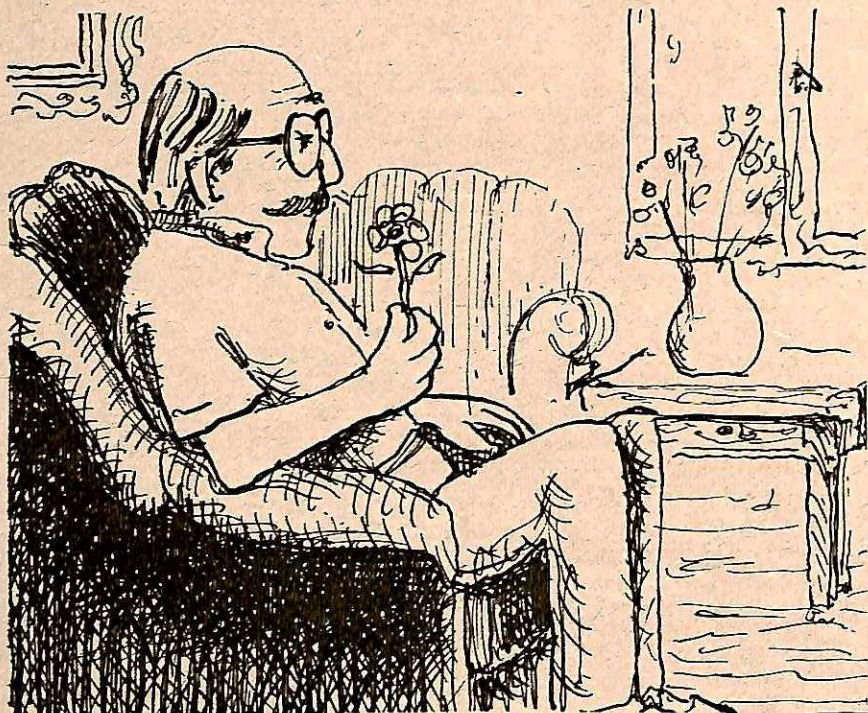
Εἶναι ἐπειδὴ τὴ σκότωσαν τὴ φτωχὴ ἐκκλησοῦλα, γιὰτὸ ἡ ψυχὴ τῆς δὲν ἔφυγε ἀπὸ κεῖ, ἀλλὰ ἔμεινε φυλακισμένη ἐκεῖ, στὸν τόπο ὅπου ἔγινε ὁ ἀλλόκοτος φόνος. Ἐνῶ, ἐὰν τὸ ἐκκλησάκι εἶχε γκρεμιστεῖ σιγὰ - σιγὰ μὲ τὸν καιρὸ κι' εἶχε σβῆσει ἥρεμα στὴν ἐγκατάλειψη του, γνωρίζοντας ἔτσι ἓνα θάνατο εἰρηνικὸ, ἡ ψυχὴ του θὰ εἶχε φτερουγίσει κι' αὐτὴ ἥρεμῃ κι' ἀνάρρη μαζί μὲ τίς πεταλούδες τῆς ἀνοιξῆς, καὶ τὰ ἐρεῖπιά του θ' ἀναπαύονταν εἰρηνικά ἀνάμεσα στὰ χορτάρια καὶ στὶς παπαροῦνες...

Μπροστὰ στὴ φοβερὴ τούτη πράξη τοῦ Καῖν, μπορεῖ κανεὶς νὰ μείνει ὥρες μαγνητισμένος, ν' ἀκούει τὴ σόβαρη ψυχὴ τοῦ πεθαμένου ἐξωκλήσιου νὰ στενάζει μαζί μὲ τὸν ἄνεμο, ἢ νὰ σιωπᾷ σὲ μιὰ βαθειὰ καὶ τρομαχτικὴ σιωπὴ — τὴν ἀπειλητικὴ σιωπὴ, πού προμηνᾷ τὴ θεῖα Δίκη.

Μὰ τὸ βλέμμα γυρίζει ἄθελα πίσω, ἐκεῖ κάτω στὸ γλυκὸ ἀκρογιάλι μὲ τὸ γαλάζιο κύμα, ὅπου τὸ χέρι τῆς πίστες, ἀδάμαστο καὶ δημιουργικὸ, ἔχτισε τὸ καινούργιο ἐκκλησάκι, τὴν καινούργια Ἀγία Μαρίνα, κάτασπρη καὶ πανέμορφη μπροστὰ στὴ γαλάζια θάλασσα. Τί ὠραία, τί λευκὴ, τί καθάρια ἀπάντηση, στὸ σκληρὸ, τὸ ἀτσαλένιο καὶ πρωτάκουστο ἐκεῖνο ἐγκλημα: τὸ φόνον μιᾶς ἐκκλησίας.

(Ἀπὸ τὴ Συλλογὴ «Σκέψη καὶ Ζωὴ»

Ἐκδ. Κολλάρου, 1970)

Μοῦ φαίνεται πῶς ὁ παπουλάκης μας παραγέρασε, εἶπε ἡ Λένα σιγὰ στὸν ἀδελφό της τὸν Θωμᾶ, δείχνοντας τὸν παπού πὺλ καθόταν σὲ μιὰ πλατεῖα πολυθρόνα, στὸ μαρμάρينو μπαλκονάκι τοῦ ἀρχοντικοῦ, παλιοῦ σπιτιοῦ τους, χτισμένου κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι. Ὁ Θωμᾶς, μόλις τέλειωνε τὴ μελέτη του γιὰ τὰ μεθαιριανὰ μαθήματα. Ποτέ του δὲν πῆγαινε ἀδιάβαστος στὸ σχολεῖο του, σὰν ἐκεῖνο τὸ Γαβρίλη, πὺλ ὅποτε τὸν σήκωνε ὁ δάσκαλος, μουρμούριζε, «κύρ - δάσκαλε, δὲ διάβασα γιατί χτές ἦταν ἄρρωστος ὁ παπούς μου». Ἐρριξε λοιπὸν ὁ Θωμᾶς μιὰ ματιά ἀγάπης στὸν παπού του, πὺλ θαρρεῖς πῶς κοιμόταν, ἐκεῖ στὴν πολυθρόνα τοῦ μπαλκονιοῦ, καὶ εἶπε στὴν ἀδελφή του. «Μπά, δὲ νομίζω, Λένα! Ὁ παπούλης μας, εἶναι μιὰ χαρά. Δὲ θὰ γεράση πιὸ πολύ! Ἔτσι εἶναι οἱ παπούδες. Δὲ γερνᾶνε ποτέ. Γιὰ κοιτάξέ τον... μὰ νὰ τὸν κοιτάξης καλὰ!...»

Ἡ Λένα τώρα, ξανακοίταξε τὸν παπού της. Τί ὠραίος πού ἦταν ἐκεῖδά, μισοξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα του, μὲ τὰ ἄσπρα του γένια πού κατεβαίνανε ὥς τὸ στῆθος, μὲ τὰ ἀσημένια του μαλλιά, μὲ τὰ χρυσᾶ γυαλάκια του, καὶ τὰ χέρια του δεμένα γύρω ἀπὸ τὰ γόνατά του. Τὸ μπαλκονάκι ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἓνα σωρὸ γλάστρες μὲ λουλούδια λογιῶ — λογιῶ, πού τώρα τὸ Μάη εἶχαν φουντώσει καὶ λάμπανε μ' ἓνα σωρὸ χρώματα, κόκκινα, ἄσπρα, κίτρινα, μπλέ, ρόζ, καφέ, γαλάζια, καστανά, κ' ἦταν ζωσμένα ἀπὸ τρυφερὲς πρασινάδες καὶ μοσκοβολοῦσαν τόσο δυνατά, πού μπορούσες καὶ νὰ λιγοθυμίσης! Κι ἀνάμεσα σ' αὐτὴ τὴ λουλουδινὴ πλᾶσι τοῦ μπαλκονιοῦ, ὁ παπoὺς φάνταζε σὰν ἓνα τεράστιο δεντρί, παλιὸ μὰ γερό, δεντρί ὅλο ρόζους καὶ νεῦρα, δεντρί πού σάλευε καὶ πού μιλοῦσε! Naί, εἶχε δίκιο ὁ Θωμᾶς, σκέφτηκε ἡ Λένα. Οἱ παποῦδες δὲ γερονᾶνε ποτέ!

— Τί λές, Θωμά, τοῦ λέει ἡ Λενοῦλα. Ἀφοῦ ὁ παπούς εἶναι μιὰ χαρά, πᾶμε νὰ τὸν παρακαλέσουμε νάρθῃ ἀπόψε μαζί μας, στὴν ἐξοχή· νὰ μαζέψουμε λουλούδια, ν' ἀγοράσουμε καὶ τὸ Μῆνι πού θὰ τὸν κρεμάσουμε ἐδῶ στὸ μπαλκόνι, ὅπως κάνουμε κάθε χρόνο; Ὑστερα θὰ καθήσουμε σὲ κανένα ἐξοχικὸ μαγαζάκι μὲ ὅλο τὸν ἄλλον κόσμον, νὰ γιορτάσουμε τὴν Πρωτομαγιά! Ἡ μητέρα ἐτοιμάζεται μέσα, γιὰ νὰ φύγουμε μόλις γυρίσῃ ὁ πατέρας ἀπὸ τὴ δουλειά του. «Μμμμμ, δὲν πιστεῶν πῶς θάρθῃ μαζί μας ὁ παπούς, εἶπε δύσπιστος ὁ Θωμάς. Εἶναι καιρὸς τώρα πού πολὺ σπάνια βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι. Ὅχι γιατί δὲν μπορεῖ, μὰ φαίνεται πῶς δὲν τοῦ πολυαρέσει νὰ βγαίνει μήτε στὴ γειτονιά. Λέει πῶς τίποτα πιὰ δὲν ἀναγνωρίζει, γιατί, λέει, ὅλα ἔχουν ἀλλάξει. Πᾶμε ὁμῶς νὰ τοῦ τὸ ποῦμε . . .»

— «Τί λέτε παιδιά μου, τί λέτε, τοὺς ἀπάντησε χαμογελώντας ὁ παπoύς, μόλις τοῦ πρότειναν νὰ τὸν πάρουν μαζί τους. Ἐσεῖς νὰ πᾶτε καὶ νὰ γλεντήσετε, σὰν παιδιά ποὺ εἴστε, καὶ ἀφήστε με ἐμένα, ἐδῶ στὸ μπαλκόνι μου! Μὰ δὲ βλέπετε πόσα λουλουδία ἔχω ἐδῶ; Σωστὸ περιβόλι! Ἐκεῖ ποὺ θὰ πᾶτε, ζήτημα εἶναι ἂν βρῆτε τόσα πολλὰ καὶ ὠραῖα λουλουδία! Θὰ μπορούσαμε κι ἀπ' αὐτά, ἀπόψε, νὰ κόψουμε καὶ νὰ πλέξουμε τὸ στεφάνι τοῦ Μᾶη. Μὰ τὰ λυπάμαι! Μόλις τὰ κόψουμε καὶ τὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸ χῶμα ποὺ τὰ τρέφει καὶ τὰ βάλουμε τὸ ἓνα δίπλα στὸ ἄλλο καὶ τὰ κάνουμε στεφάνι, θ' ἀρχίσουν νὰ μαραίνονται! Καὶ ἀπὸ αὔριο τὸ πρῶτ' ποὺ θὰ βγῇ ὁ ἥλιος, οἱ ἀχτῖνες τοῦ θὰ τοὺς πίνουνε σιγὰ τὴ δροσιά τους... τὸ αἷμα τους... τὸ χυμὸ τους! Καὶ τὰ καημένα τὰ λουλουδάκια μου, ποὺ τὰ φροντίζω μὲ τόσο ἀγάπη, θὰ κατσίτσουν, θὰ χάσουν τὸ χρῶμα τους, θὰ στεγνώσουν καὶ θὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴ δίψα καὶ ἀπὸ τὸ μαράζι! Πηγαίνετε λοιπόν, ἐσεῖς παιδιά μου, ν' ἀγοράσετε κανέναν ὠραῖο Μᾶη, καὶ νὰ τὸν κρεμάσουμε ἐδῶ, στὸ μπαλκόνι, ἔτσι γιὰ τὸ καλὸ, ὅπως μάθαμε νὰ κάνουμε ἀπὸ τὰ μικρά μας χρόνια!»

Κι ὁ παππὸς ἀπλωσε μὲ στοργή τὰ χέρια του ἐπάνω ἀπὸ μιὰ γλάστρα μὲ γαρύφαλα, σὰ νᾶθελε νὰ τὰ εὐδιδᾷ, κ' ὕστερα χάιδεψε ἀλαφρὰ τὰ κεφαλάνια τῶν ἐγγονῶν.

ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥ

νών του. «Κ' ἐσεῖς λουλούδια εἶ-
στε παιδιά μου», εἶπε. Καὶ βγά-
ζοντας ἀπὸ τὴ μέσα τσέπη τοῦ
σακκακιοῦ του ἓνα παλιὸ πορτο-
φόλι, τράβηξε ἀπὸ μέσα δυὸ κολ-
λαριστὰ ἑκατοστάρικα, κ' ἔδωσε
ἀπὸ ἓνα στὸ Θωμᾶ καὶ στὴ Λένα.
«Νά, εἶπε, σήμερα πῆρα τὴ σύν-
ταξί μου! Πᾶρε αὐτὰ τὰ λίγα, νὰ
γοιτρούσετε ἀπόψε τὴν Πρωτομαγιά!
Κι ἀφήστε με ἑμένα ἐδῶ στὸ μπαλ-
κονάκι μου, ἀνάμεσα στὰ λουλού-
δια μου, νὰ θυμᾶμαι πῶς κάποτε
ἤμουνα κ' ἐγὼ παιδί! Ἦμουνα σκο-
λιαρόπουλο! Μὰ δὲν πειράζει πού
γέρασα! Ὁ Θεὸς δίνει στὸν κα-
θὲνα μας τρόπους νὰ γιορτάζῃ τὶς
χρονιὰδες μέρες, ἀνάλογα μὲ τὴν
ἡλικία του...»

Τὰ ἐγγονάκια του, τὸν κοιτάζανε ἀμίλητα καὶ πολὺ συγκινημένα. «Ἄ, ἔχουμε σπουδαῖο παπού», εἶπε μέσα του ὁ Θωμάς. «Ἄ, τὸν παπούλη μου ἐγὼ δὲν τὸν ἀλλάζω μὲ κανέναν ἄλλον παπού στὸν κόσμον», σκέφτηκε ἡ Λένα. Καὶ σὰ να ἦταν συννησιόχαρα καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ πέσανε στὴν ἀγκάλιά του. Κι ὁ παπούς, εὐτυχισμένος, ἔσφιγγε ὅσο μπορούσε τὰ ἐγγονάκια του στὰ ἀδύναμα μπράτσα του καὶ νόμιζε πὼς ἀγκάλιαζε ζωντανὰ λουλούδια. «Ἄ, αὐτὴ, εἶναι ἡ ὥραιότερη πρωτομαγιά τῆς ζωῆς μου», ψιθύρισε δακρυσμένος.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο δωμάτιο ἀκούστη-
κε ἡ φωνὴ τῆς μητέρας τοὺς ᾠ: «Ἐ-
παιδιά, γρήγορα, φεύγουμε! Ἦρθε
ὁ πατέρας σας καὶ περιμένει! Κἀνε-
με τὸ αὐτοκίνητό του. Καληνυχτί-
στε τὸν παππού κ' ἐλάτε!» Τώρα
τὸ σπίτι, ἄδειασε. Τί σιωπὴ! Μὰ

καὶ τί ὁμορφα ποὺ νοιώθει ὁ παπούς! Ἐνα γλυκὸ ἀεράκι φύσηξε ἄξαφνα καὶ ἀνέμισε τὶς κουρτίνες στὰ ἀνοιχτὰ παράθυρα. Τὸ μαγικό ἀεράκι σήκωσε τὶς μοσκοβολιὲς ἀπὸ τὰ λουλούδια τοῦ μπαλκονιοῦ, καὶ τὶς σκόρπισε μέσα στὸ σπίτι. Τότε, καὶ ὁ παπούς σηκώθηκε σιγὰ — σιγὰ καὶ μὲ ἀργὰ βήματα πῆγε στὴν κάμαρά του. Δὲν εἶχε γιὰ ἄλλα ἐπιπελα παρὰ ἓνα χαμηλὸ κρεβάτι, ἓνα γραφειάκι καὶ μιὰ μικρὴ βιβλιοθήκη. Ζύγωσε ὁ παπούς στὴ βιβλιοθήκη, ἔφαξε λίγο, τράβηξε ἓνα βιβλιάρaki, κάθισε στὸ γραφειάκι του, καὶ τὸ πασπάτεψε, γυρεύοντας φαίνεται κάποια σελίδα. Τὴ βρῆκε. Ἐκεῖ, ἦταν τυπωμένο τὸ ποίημα, τὸ ἀγαπημένο του ποίημα γιὰ τὸ Μάη, ποὺ τὸν ἔβαλε ὁ δάσκαλος καὶ τὸ διάβασε, ἐδῶ καὶ ἑβδομήντα χρόνια, κάτω ἀπὸ ἓνα πλατάνι, στὸ χωριό, ὅπου εἶχαν κάνει τὴν πρώτη μαγιάτικη σχολικὴ ἐκδρομὴ. Ἦτανε στὴν τρίτη τοῦ Δημοτικοῦ τότε, καὶ διάβαζε πολὺ ὁμορφα τὸ κάθε τί — πρὸ παντὸς τὰ ποιήματα. Καὶ σὰ φτάσανε στὸ χωριὸ μὲ τὶς ἑπτὰ βρῦσες καὶ τὰ θεόρατα πλατάνια, κι ὅλοι μαζί, δάσκαλος καὶ παιδιὰ, φάγανε καὶ ἤπιανε κρύο νερὸ καὶ τραγουδῆσανε, ὁ κύριος Ἀποστολίδης, βλέποντας τὸν σημερινὸ παπούλη νὰ τριγυρίζῃ ἐκεῖδ' ἀγύρω καὶ νὰ μαζεύῃ σπάρτα καὶ παπαροῦνες, τοῦ φωνάζει : «Ἐ, Παναγιώτου, ἀνέβα σ' ἐκεῖνο τὸ κοτρῶνι καὶ πές μας τὸ Μάη». Κι ὁ μικρὸς Ὠωμᾶς Παναγιώτου ἀνέβηκε στὸ ψλὸ κοτρῶνι, κάτω ἀπὸ τὸ δροσερὸ πλατάνι, καὶ εἶπε τὸ ποίημα :

« Τὸ στεφάνι πού βλέπεις, αὐτὸ τὸ στεφάνι
ἀπ’ τὰ πλούτη τοῦ Μάη ἐγὼ
τὸν χῶνάνε, Μητερούλα, μὲ λούλουδα χίλια,
ταπεινά κι ἀκριβά, εἶναι μία χαρά.
Πῶς ταιριάζουνε, κοίτα, ζαμπά-
κια χλωρά
μὲ φτωγὰ χαμομήλια.

Ὅλα τ' ἄνθη, μητέρα, δὲν εἶναι
ἀδερφάκια;
Σὲ γλαστροῦλες καὶ κήπους,
ἀγροὺς καὶ ρυάκια,
μιὰ δροσιά, καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα;
Νὰ πονῶ τὰ φτωχὰ δὲν μοῦ εἴπες
ἐσύ;
Ὅλα τάβελα· τὸ ἄλλο ἀπὸ ἀγάπη
χρυσῇ,
ἀπὸ ἔλεος τὸ ἄλλο.

Ποιὸ παιδί σὰν ἐμὲ τέτοια ἔχει
μανούλα;
Τίνος ἄλλου ἀνθοὶ ἔχουν τέτοια
δροσούλα,
τέτοια χάρι καὶ μύρο καὶ χρῶμα;
Στοῦ σπιτιοῦ μας τὴν πόρτα θ'
ἀνθῇ κρεμαστὸ
ὥς τὴν ἄλλη χρονιά πού θ' ἀλλάξω
κι αὐτὸ
μὲ καλύτερο ἀκόμα».

—ὦ παιδί μου, ὁ Θεὸς ἓνα ἄλλο
στεφάνι
στὴ μεγάλη μικρή σου καρδιά
ἔχει βάνει
ἀπὸ ἄλλου Μαγιοῦ ὠραιότητα,
μοσχομύριστο πάντα καὶ ὀλόλευκο
ἀνθεῖ,
μὰ σὰ γύρη ξερό δὲ μπορεῖ ν'
ἀλλαχθῇ,
καὶ τὸ λὲν ἀ θ ὠ ὅ τ η τ α ».

Μόλις ψιθύρισε ὁ παπούς τὸν τελευταῖο στίχο, ἔγειρε κι ἀποκοιμήθηκε πάνω στὸ ἀνοιχτὸ βιβλίο. Κι ἀμέσως τὰ ὄνειρά του γέμισαν ἀπὸ νερὰ τρεχάμενα ἀνάμεσα σὲ θεριμένες πρασιναδες, κι ἀπὸ κάτι τεράστια λουλούδια μὲ διόχρυσα φύλλα, ποὺ ἀνάμεσά τους βομβοῦσαν χαρούμενα ὅλα τὰ φτερωτὰ τοῦ Μάη. Πῶ — πῶ, κάτι μεγάλες μαυροκόκκινες πεταλοῦδες! Καὶ μεῖσα ἀπὸ τὰ πλατάνια καὶ τίς λεύκες, κελαίδουσαν ἓνα σωρὸ πουλιά, — κι ὁ παπούς, ποὺ ἤξερε νὰ ξεχωρίζῃ τίς φωνές τους, ἔστησε τὸ αὐτί του στὸ κελαίδημα τῶν ἀηδονιῶν. Κ' ἦταν ὅλα τὰ πουλιά σὰ νὰ τραγουδοῦσαν καὶ νὰ λέγαν «καλῶς τοις τὸ Μάη, τὸ Χρυσομάη, μετ' ἄνθια στολισμένους ἤρθες πάλι...».

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΥΡΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ

Μόσχος λουλούδι είναι ή όμόνοια
κι άγκάθι άχάριστο ή διχόνοια.
Του ένός ή άνάσα σ' άλαφρώνει,
τ' άλλου μονάχα σέ ματώνει.

Ό κόσμος είναι περιβόλι,
πλήθος τ' άγκάθια κ' οί τριβόλοι·
όμως άνάμεσα σέ κείνα
βγαίνουν τά ρόδα και τά κρίνα.

Έσὺ τά κρίνα νά γυρέψης,
κι άλλα σιμά τους νά φυτέψης.
Φεῦγε άπ' τ' άγκάθια! Όποιος μπορέσει
ας τά ξεβγάλει κι άπ' τή μέση.

Ό κόσμος, τώρα τόσα χρόνια
άπόκαμεν άπ' τή διχόνοια.

Όμόνοια και δικαιοσύνη
διψά άπ' τή χούφτα σου νά πίνη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

«ΟΥΣΗΣ ΟΥΝ ΟΨΙΑΣ ΤΗ, ΗΜΕΡΑ, ΕΚΕΙΝΗ,»

Άνήσυχoi είς τὸ άνώγαio ήσαν κλεισμένοι,
έλπίδα ή ήχώ τών λόγων Του πού δίνει
και θάρρος στην καρδιά τή δειλισμένη,
«ούσης όψίας» τήν ήμέρα εκείνη.

Σίμων και Μυροφόροι, ή άγαπημένη
Μαγδαληνή, κι ή χαρμονή πού κλείνει
ή όδός είς Έμμαούς τήν σκληρημένη
άπ' τὸ Σταυρὸ καρδιά δέν άπαλύνει.

Τότε «ήλθε ό Ίησους και έστη είς τὸ μέσον λέγων
είρήνη υμίν. Και έδειξε αυτοίς τās χείρας
και τήν πλευράν αυτού». Κι οί Μαθηταί του

έχάρησαν. Και λέγει, μιμηταί μου
νά γίνετε, του κόσμου υμās έκλέγων,
«πνεύμα άγιο άφοῦ ένεφύσησε», σωτήρας.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ

(Συνέχεια από τήν σελίδα 4)

έπιστημονική υπόθεση, από όσον είναι φιλοσοφικός
και θεολογικός.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΪΟΥ

Κατά τὸν Μάϊον ό πλανήτης Έρμης κατά τὸ
δεύτερον ήμισυ του μηνός δὺε 1 1/2 - 2 ώρας μετὰ
τὸν ήλιον και είναι δυνατόν μετὰ τήν δύσιν νά τὸν
ϊδῇ κανείς με φωτεινότητα άστέρος πρώτου μεγέ-
θους, έπειδὴ όμως είναι χαμηλά είς τὸν δρίζοντα
δέν διακρίνεται πάντοτε εύκόλως. Τὸ βράδυ πρὸς
τὰ Δ - ΝΔ είναι όρατοί οί πλανήται Έρμης και
Κρόνος μετὰξὺ Λαμπαδίου χαμηλά και Διδύ-
μων ύψηλότερα. Ό Κρόνος είναι φωτεινότερος του
Άρεως. Τὸ πρωί πρὶν καλοφωτίση βλέπομεν πλη-
σίον άλλήλων τήν Άφροδίτην και τὸν Δία.
Ή Άφροδίτη είναι πολὺ φωτεινότερα και τώρα άνα-
τέλλει μετὰ τὸν Δία μετὰξὺ Υδροχόου και Ίχθύων.
Τήν 16ην ή φθίνουσα μήνη τὸ πρωί θά είναι πλη-
σίον του Διός. Τήν 18ην θά περνᾷ βορειότερον
τῆς Άφροδίτης, επίσης και τήν 19ην. Τήν 21ην
έχομεν Νέαν Σελήνην και τήν 23ην ή αύξουσα μήνη
τὸ βράδυ θά είναι ΒΔ μετὰξὺ Έρμου και Κρό-
νου. Τήν 24ην τὸ βράδυ θά εδρίσκεται μετὰξὺ
Κρόνου και Άρεως και τήν 25ην άριστερὰ άνω
του Άρεως.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

**Ή ΚΛΜ σάς δίνει
τὴν εύκαιρία
νά πετάξετε
όποιαδήποτε μέρα
θέλετε
-12 πτήσεις
έβδομαδιαίως-
στο
Άμστερνταμ
τὴν πόλιν του
πραγματικού
κεφιου και
τὼν εύκαιριῶν
γιά ψώνια.**

"The reliable airline of those surprising Dutch."

ΜΠΑΜΠΗ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΠΡΩΤΟΜΥΓΙΑΤΙΚΟ

Είς τὸ άσπρο χαρτί, πού είχα εμπρός μου, ήλθε
και εκάθησε μιὰ μυίγα — ή πρώτη από όσας
θά μās βασανίσουν όλο τὸ καλοκαίρι.

Τήν έδιωξα, άλλ' εκείνη άμέσως ξαναήλθε· έπα-
νέλαβα τήν χειρονομίαν, άλλά και πάλιν τὸ άπο-
τέλεσμα ήπηρεζε τὸ ίδιον· ό διωγμός δέ και ή επά-
νοδος επανελήφθησαν δεκατέσσαρας φορές, τās
όποιās είχα τήν ύπομονήν νά μετρήσω.

Τὸ θέμα, πού είχα έτοιμάσει διά τὸ άρθρο μου
έξετοπίσθη· και ή σκέψις μου προσηλώθη έξ όλο-
κλήρου είς αὐτὸ τὸ φαινόμενον τῆς μυίγας. Ίδου —
έσκέφθη — ένα πλάσμα έλάχιστον, ταπεινόν, τιπο-
τένιον, περιφρονημένο, τὸ όποϊον έν τούτοις διδει
διδάγματα θελήσεως, άντοχής, έπιμονῆς και ύπο-
μονῆς. Και ό πλέον όχληρὸς ζητιάνος, και ό πλέον
αδιάκριτος θεσιθήρας θά έφευγεν ύστερα από τήν
τετάρτην, πέμπτην, όγδόην, δεκάτην τὸ πολὺ άπο-
τυχίαν άπηλπισμένος και κατησχυμένος. Ή μυίγα
όμως, ή μικροσκοπική μυίγα, όχι! Αὐτὴ επέμενε με
πέισμα, με θέλησιν, με καρτερίαν, πού είναι άδύνα-
τον νά βρῆς είς τὸς ανθρώπους. Και δέν είχε ά-
δικον ό Σουρῆς, όταν έγραφε περὶ του ανθρώπου,
έν συγκρίσει πρὸς τὰ ζῶα, τὸς ωραίους στίχους του:

Και ύστερα κορδάνεσαι κ' εξαίρεις κατά
(κόρον
Τὸν μυελὸν τῆς κεφαλῆς, τὸν μυελὸν τῆς
(ράχης.
Σὺ, του Δαρβίνου μαίμου, σὺ δίπουν μα-
(στοφόρον,
Σὺ, άνθρωπε θαυμάσιε... πού κακὸν ψόφο
(νάχης!

Έν τούτοις, όταν όμιλοῦμεν περὶ ζῶων έν γένει,
έκφραζόμεθα συνήθως με κάποιον περιφρονητικὸν
όϊκτον.

— Σέ βλέπω σάν μυίγα», λέγει αλαζονικῶς ό
παλληκαρᾶς πρὸς τὸν αντίπαλον, με τὸν όποϊον
διαπληκτίζεται. Και όμως, ό άνθρωπος εγνώρισεν
από χρόνων αρχαιοτάτων τήν βλαβερὰν ισχύν του
περιφρονημένου έντόμου και ξεύρει πόσον επικίν-
δυνον είναι είς τήν ανθρωπότητα. Διά τούτο, ίσως,
οί προληπτικοί και οί δεισιδαίμονες, κατά τὸς
ζοφεροὺς καιροὺς τῆς άμαθείας και τῶν προλήψεων,
άπέδιδαν είς τὸ έντομον αὐτὸ ιδιότηας και δυνά-
μεις επικινδύνους. Ό κυριώτερος έκ τῶν κατα-
χθονίων δαιμόνων, ό Βεελζεβούλ, όνομάζετο «άρ-
χων τῶν μυιδων»· είς δέ τήν νήσον Κεϋλάνη οί
ίθαγενεῖς όνομάζουν τὸν διάβολον «Άχόρ», τουθ'
όπερ είς τήν γλῶσσαν των σημαίνει «θεὸς έξολο-
θρευτῆς τῶν μυιδων». Του προσέφεραν δέ θυσίας,
διά νά τὸς προφυλάσση από τὰ επικίνδυνα αὐτὰ
έντομα, τὰ όποία γίνονται συχνά άφορμὴ τῶν χει-
ροτέρων μολυσματικῶν ασθeneiῶν του τόπου των.

Άλλά και οί αρχαίοι πρόγονοί μας έφοβούντο
τὸ μικρὸν αὐτὸ περωτὸν έντομον, γνωρίζοντες τήν
κακοποιόν του δύναμιν. Διά τούτο, έκτός τῶν πολ-
λῶν άλλων επιθέτων και επωνυμιῶν του Διός, ό

τελευταίος αὐτὸς έλατρεῦετο συχνά — ιδίως είς τήν
Ήλιδα και τήν Άρκαδίαν — υπό τήν επωνυμίαν
«Μυίαγρος»· και τούτο έξ εύγνωμοσύνης, διότι ά-
πήλλαξε τās χώρας αὐτās από επιδημίας, μεταδο-
θείσας έκ του πλήθους τῶν μυιδων.

Παραδόξως, έν τούτοις, τὸ όνομα Μυία έδίδετο
είς τās γυναίκας, κατά τὸς αρχαίους χρόνους. Μυία
όνομάζετο ή νεαρὰ αντίζηλος τῆς Σελήνης είς τās
σχέσεις της πρὸς τὸν Ένδυμίωνα. Μυία έλέγετο και
ή κόρη και μαθήτρια του Πυθαγόρα και τῆς Θεα-
νούς, πού ύπανδρεύθη τὸν Κροτωνιάτην Μίλωνα,
τὸν διάσημον παλαιστῆν· σώζεται δέ μάλιστα και
μιὰ έπιστολή της, πραγματευομένη «τὰ περὶ έκλο-
γῆς τροφου». Μυία επίσης όνομάζετο και μιὰ ποιή-
τρια Σπαρτιάτις, πού έγραπεν ύμνους πρὸς τὸν Ά-
πόλλωνα και τήν Άρτεμιν. Υποθέτω, έν τούτοις,
ότι κανείς νουνός, όσον φιλόρχαιος και άν ήτο,
δέν θά έτολμοῦσε σήμερον ν' άπονεύμη τὸ βαπτιστι-
κὸν αὐτὸ είς τήν άναδεκτὴν του· διότι θά έτρεχε
τὸν κίνδυνον νά τὸν ζεματίσουν με τὸ νερὸ τῆς κο-
λυμβήθρας.

Ίδιαιτέρως φαίνεται, ότι έφοβείτο τās μυίγας ό
φοβερός Καίσαρ και τύραννος τῆς Ρώμης Δομιτιανός,
ό ώμότατος αὐτὸς υἱός του Βεσπασιανου και
τόσον άνόμοιος πρὸς τὸν πρᾶον και επεικὴ άδελ-
φόν του Τίτον, ό όποίος άπεκλήθη διά τήν ήπιό-
τητά του «χάρμα του ανθρωπίνου γένους».

Ό άπηνῆς αὐτὸς τύραννος, καταντήσας τρομερὰ
μισάνθρωπος — καθὼς λέγουν οί ιστορικοί — έπειτα
από κάποιαν ασθένειάν του και παθὼν ίσως δια-
στροφὴν φρενῶν, έμενε κλεισμένος διαρκῶς είς τὸ
δωμάτιόν του. Μὴ άρκούμενος δέ νά θανατῶνῃ τὸς
ανθρώπους πού ύπωπτεύετο ή έφοβείτο, διεσκέδαζε
με τὸ νά φονεύῃ και μυίγες, καρφῶνων αὐτās με
μεγάλην επιτηδειότητα διά τῆς αἰχμῆς του έγχει-
ριδίου του είς τὸν τοίχον. Διά τούτο, όταν ένας αὐ-
λικὸς ήρώτησε κάποτε τὸν πρὸ τῆς θύρας του Καί-
σαρος φρουροῦντα οϊκέτην, εάν εδρίσκετο κανείς
άλλος μαζί με τὸν αὐτοκράτορα, ό φρουρὸς άπήν-
τησεν, μισο - άστεῖα μισο - σοβαρά :

— Οὔτε μυίγα!

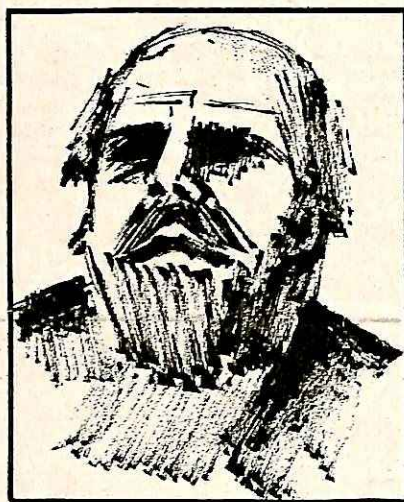
Άλλά, μετὰ τόσην... παρελθοντολογίαν, ας άνα-
φέρωμεν πρὸς άναψυχὴν προκειμένου περὶ τῆς μυί-
γας, και ένα εύθυμο ανέκδοτο :

Είς ένα άγγλικὸν ζυθοπωλεῖον, ό πελάτης, Σκω-
τσέζος φιλόργυρος, πίνει ήσύχως ένα ποτήρι μύ-
ρας, όταν έξαφνα ανακαλύπτει, υπό τὸν άφρόν, μιαν
μυίγαν είς τὸ ποτόν. Χωρίς νά ταραχθῇ, τήν παρα-
μερίζει άπλῶς και τήν αφήνει μέσα είς τὸ ποτήρι,
έξακολουθῶν νά ροφᾷ τὸ ποτόν μέχρι του πυθμέ-
νος σχεδόν, και προσέχων πάντοτε νά μὴ τήν κα-
ταπιῇ. Μεθ' ό, φωνάζει τὸ γκαρσόνι και τὸ άπο-
παίρνει :

— Τί κατάστασις είναι αὐτή!... Μας σερβεί-
ρετε μυίγες με τὴν μύρα σας!...

Τὸ γκαρσόνι δικαιολογεῖται διά τήν άπροσεξίαν
και σπεύδει νά φέρῃ νέο ποτήρι μύρας. Άλλ' έν
τῷ μεταξύ, άλλος πελάτης — Σκωτσέζος και αὐτὸς —
καθήμενος στο δίπλανὸ τραπέζι και πίνων επίσης
ήσύχως τήν μύρα του, πλησιάζει τὸν πρώτον και
του λέγει :

— Παρακαλῶ... Μοῦ κάνετε τήν χάρι νά μοῦ
δανείσετε κ' έμένα αὐτὴ τήν μυίγα;...

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ

ΕΓΝΩΡΙΣΑ τή Σπηλιά τής Πεντέλης την Άνοιξη, πού ήταν κατανυγμένος ο μουσικός που στεφανώνει τη μπασιά της — ευχρήστε όλοι οι αίσθητικοί να μην ξεραθώ ποτέ! — την εγνώρισα και το Σεπτέμβρη πού ο κίτρινος κρόκος, ο λαλές, είχε ταπητοστρώσει την είσοδό της.

Και μόνον, όσες φορές και να πήγα στη σπηλιά αυτή, — άμετρητες είναι — ο καταπράσινος κισσός του Διονύσου εστόλιζε πάντα τις παραστάδες τής άχειροποίητης πύλης της.

Για τον κισσό του θεού τής εμπνεύσεως, όπως και για την έλιά τής θεάς τής σοφίας (τής Αθηνάς), δεν υπάρχουν εποχές του χρόνου. Πάντα είναι πράσινα.

Δεν υπάρχει άμφιβολία ότι ο Φειδίας κάποτε, σε εύθυμες στιγμές — και τότε έλειπαν τέτοιες στιγμές από τους εύλογημένους αυτούς; — έστεφάνωσε με τους κοσσύμβους του κισσού αυτού την ώραία του κεφαλή.

Και μπαίνοντας μέσα, νομίζει κανείς πως θα τον ιδή να προβάλλει πίσω από τα παραπετάσματα — από σταλακτίτες είναι — τής αίθουσας αυτής του Βριλησσοῦ. Νομίζει πως θ' άκούση τη φωνή του και ξαφνίζεται στους ήχους πού κάνουν οι σταλαγματιές στάζοντας

από τον θόλο τής σπηλιάς στην μαρμαρένια γουβίτσα, πού μόνη της την έσχημάτισε.

Ήχοι ρολογιού πού μετρά τους αιώνας είναι οι σταλαγματιές αυτές, οι νότες τής μουσικής των πνευμάτων.

Και ξαφνίζεται ακόμη περισσότερο, όταν κάποια πετρίτσα, πέφτοντας από τους θόλους κάτω, λές και προστάζει την ήχώ να επαναλάβει το άκουσμα του στοιχειού πού την έφριξε.

ΤΩΡΑ γίνε δαδούχος, άναγνώστα, προχώρησε προς τα μυστήρια του χάους. Έκει θα βρής την μαρμαρένια σκάλα πού οδηγεί στη μυστική στέρνα του βάθους: πρόσεξε να μη γλιστρήσης, δυστυχισμένε!

Κάποιοι θρύλος πού έγινε κατόπι παράδοσις και λογοτεχνήθηκε κιόλα σε παραμύθι, θέλει πως μέσα στη σπηλιάν αυτή κάποτε χάθηκε ένας βασιλιάς, και γυρεύοντας τον ή βασιλοπούλα, έχθηκε κι αυτή μέσα στους θόλους πού τους υποβαστάζαν κολώνες από σταλακτίτες (καταχωμένοι είναι τώρα οι περισσότεροι θόλοι). Μά οι νυχτερίδες πού όλο και τριγύριζαν στη σπηλιά μέσα, είδοποίησαν μια κουκουβάγια, κι αυτή ώδήγησε τη βασιλοπούλα και βγήκεν έξω.

Και κάποιους στίχους είχα διαβάσει στα περασμένα μου χρόνια για τον θρύλον αυτόν, και μάλιστα θυμούμαι τους πρώτους — μονάχ' αυτούς.

— Νυχτερίδες του γκρεμού,
κουκουβάγιες του χαμού,
τής μαγεύτρας τα πουλιά,
τί ζητάτε στη σπηλιά;

— Χάσαμε το βασιλιά
πούχε τ' άργυρά μαλλιά·
χάσαμε τη ρηγοπούλα,
τη χρυσή βασιλοπούλα.

ΑΣ ΓΥΡΙΣΩΜΕ τώρα φύλλο. Και για να γίνη ή μεταστροφή πλήρης, ας ανάψωμε και λίγο μωσχολίβανο.

Στην θέα του πρώτου άσκητου, πού επάτησε το κατώφλι τής Σπηλιάς — κάπου τόγραφα γι' αυτό — αϊ Νύμφες κατατρομαγμένες έφυγαν από καϊ.

Ο άσκητής, αφού έσταυροκοπήθηκε τρεις φορές, ήπια από το νερό τής γουβίτσας. Μά είχαν άκουμπήσει σ' αυτήν τα χειλάκια τής Νύμ-

φης. Το νερό έγινε τότε άθανάτο και ο άσκητής γεράματα δεν είχε. Κι αν δεν γκρεμιζότανε κάποτε, θέλοντας να πιάσει τη νύχτα έναν αϊτό πού φάλαζε στους βράχους, για να του βγάλει ένα φτερό να γράψει τις άμαρτίες του, θάνατο δεν θα γνώριζε.

Είχαν τρομάξει και άλλοτε αϊ Νύμφαι, νομίζοντας ότι τας άνεκάλυψεν ο Σιληνός οδηγών στίφος Σατύρων. Άλλ' ήσαν τράγοι, και αϊ Νύμφαι εξέσπασαν σε γέλια. Τώρα όμως δεν γελοῦν εις την θέαν του τραγογένη — έτσι τον θέλει ο λαός τον Άγιον άνθρωπο —, φεύγουν κι ακόμη φεύγουν!... Άλλά δεν τας έλσημόνησεν ή παράδοσις και έσώθησαν εις την διήγησιν «για τις δυο νύμφες πού για να γλυτώσουν από τους άνεπιθύμητους γαμπρούς, κατέφυγαν στη σπηλιά τής Με ν τ έ λ η ς».

Ο ΑΣΚΗΤΗΣ ΜΑΣ δεν λαξεύει, όπως ο Νυμφόληπτος τής σπηλιάς του Ύμηττου τον Πάνα, ούτε τον έαυτό του, ούτε την Νύμφην πού τον έκανε να πάρη τα βουνά· ο Άσκητής του Βριλησσοῦ λαξεύει τους Άγγέλους πού θα παραλάβουν την ψυχή του. Σταυρούς και άλλους Σταυρούς, κάτι αετούς — αυτούς πού του έδωσαν την ιδέα τής καταστροφής του — και ένα τσαμπι πού είναι και θρησκευτικό σύμβολον, αλλά και παιδιάστικη του ίσως ανάμνησις, από τότε πού έλέγετο Νικολάκης. Κατόπιν έγινε Νικόλαος και τώρα Νικάνωρ (Άγιος Νικόλαος είναι και ή εκκλησία του σπηλαίου).

Αν έρωτάτε και για έλόγου μας: όσάκις επισκέπτομαι τη σπηλιά, αφού πιω από το νερό τής γούβας — άμαρτίες δεν έχω πού γράφονται — προσφωνώ τον Φειδία, τον Ίκτινο και τον Καλλιμάχη, και πρώτ' απ' όλους τον Περικλή (Φίλε τής ζωής μου Γιαννόπουλε, ποτέ δεν λησμονώ να προσφωνήσω και σέ). Εισέρχομαι κατόπιν εις το άχειροποίητον παρεκκλησί και προσεύχομαι. Αυτόν τον συνδυασμόν συνύφανε με την ιστορίαν του ο Έλληνομός.

Το μονοπάτι του Βριλησσοῦ θα το πάρω και πάλι, για να επισκεφθώ τη σπηλιά, πού συνδέεται τόσο με τη ζωή μου, και κάθε τόσο θα το άνεβαίνω, έως να έρθη ή μέρα πού θα μου πη ή άνηφορία του: «Φτάνει σου. Έγέρασες πιά».

ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Ανέκαθεν ή Άνοιξη υπήρξε για τους Έλληνες τεχνίτες του έμμετρου και του πεζού Λόγου πηγή έμπνεύσεως έξαιρετη. Μιλήσαμε άλλοτε για την Άνοιξη σε συσχετισμό με τον Εύαγγελισμό τής Θεοτόκου, την Άνάστασι του Κυρίου και την Έθνεγερσία. Τώρα θ' άσχοληθούμε με την έλληνικήν άνοιξη και μόνο, έτσι όπως την αισθάνθηκαν και την τραγούδησαν κάποιοι ξεχωριστοί μουσολήπτοι του τόπου μας.

Η δική μας Άνοιξη, είναι άπαραμίλλη, καθώς έτόνισε σ' έκτεταμένο κείμενό του ξένος έπιφανής λογοτέχνης. Δεν έχει τη χουνωτική θερμότητα τής ανατολίτικης, ούτε την ψυχρότητα τής δυτικής. Φορτωμένη άρώματα μεθυστικά, χρώματα λαμπερά και πουλιών λαλιές μελωδικές, έρχεται με βήματα άπαλά στη χώρα των φωστήρων του πνεύματος. Έρχεται να σκορπίση μ' άπλοχεριά τα δώρα της, να διώξη μακριά τα φαντάσματα τής χειμωνιάς, να λυώση τους πάγους, ν' άναστήση τη ζωή τής μαργωμένης γής και να γεμίση τις ψυχές μ' έλπίδες και σφρίγος, με δύναμη δημιουργική.

Ο φίλος του φημισμένου κυνικού φιλοσόφου Μενίππου ποιητής Μελέαγρος, έγραψε έναν ύμνον στην άνοιξη πού τελειώνει με την έρώτησι: «Πώς μπορούσε να κάνει ο τραγουδιστής χωρίς να τραγουδήση;». Τούτος ο ύμνος έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί μας δίνει μία σπαρταριστήν εικόνα τής άνοιξης στην πρό Χριστού Έλλάδα. Κ' είναι, θαρρείς, αυτή ή εικόνα, ίστορημένη από επιδέξιο τεχνίτη πούχε την τύχη να χαρή σε φωτεινές ήμέρες τη ζωή του Έλληνα άγρότη και του θαλασσινού. Άξίζει να διαβάσθι ολόκληρο το ποίημα του Μελεάγρου, καθώς τόχει μεταφράσει στη δημοτική ο Δημ. Γρηγ. Βερναρδάκης.

«Πέρασε πιά με τους πολλούς άνέμους του ο χειμώνας, κ' ή άνοιξη ολόπορφηρο ροδογελά, άνθοφόρα. Χλωμό στη γήν άπλώνεται, τη σταχτερή, χορτάρι, τα δέντρα ξαναανθίζουν κ' ή φύσι άναρραγώνει, και τα λειβάδια, τής αύγής την άπαλή δροσούλα ρουφάνε και μωσκοβολούν, κι άνοίγουνε τα ρόδα. Άναγαλλιάζει ο πιστικός παίζοντας τη φλογέρα, και χαίρεται τα ρίφια του τ' άσπρότριχα ο τσάπανος. Μες στην πλατεία τη θάλασσα ναυτόπουλα άρμενίζουν, κι ο ζέφυρος άργοφυσά και τα πανιά φουσκώνει. «Εύοι, εύάν», του Διονύσου πού φέρνει το σταφύλι, όλοι του κράζουν και φορούν κισσό σταφυλωμένο. Μελίσσες άπειρες ξανθές, μαστόρισσες πανώριες, άπάνω στις κυφές τους κάθονται σωριασμένες, και μαστορεύουν όμορφα φρεσκόφιαστες κερήθρες. Και γύρω κεληδοῦν πουλιά, λογίων λογίων ζευγάρια: Θαλασσοπούλια στο γιαλό, στα σπίτια χελιδόνια, κύκνοι στον άσπροπόταμο κι άηδόνια μες στο λόγγο. Τώρα πού ξανανιώνει ή γή κ' οι κάμποι λουλουδίζουν, πού τραγουδάει ο πιστικός και χαίρεται τ' άρνιά του, και ναύτες άρμενίζουν κι ο Διόνυσος χορεύει, και κεληδοῦνε τα πουλιά κι όργουνε τα μελίσσια, πώς θακανε ο τραγουδιστής χωρίς να τραγουδήση;»

Ο σοφός θεμελιωτής τής Έλληνικής Λαογραφίας Νικόλαος Πολίτης έχει περιλάβει στη συλλογή του μερικά δημοτικά τραγούδια σχετικά με το άνοιξιάτικο πανηγύρι. Το πιό μεστό είναι τούτο:

» Τώρα είν' Άπρίλης και χαρά,
τώρα είναι καλοκαίρι·
το λέν τ' άηδόνια στα κλαριά,
κι οι πέρδικες στα πλάγια,
το λέν οι κόκοι στα βουνά,
ψηλά στα καταρράχια.
Πάν' τα κοπάδια στα βουνά
να ξεκαλοκαιριάσουν,
πάν' και κοντά οι τσοπάνηδες
θαρώντας τη φλογέρα,

για να τυροκομήσουν
και τη νομή να δάλουν
και να γιορτάσουν τ' αϊ Γιωργιού
να ρίξουν στο σημάδι,
να πιούν νερό από τα βουνά,
να πάρουν τον άέρα».

Άστραφτεροί, πλούσιοι σε λυρικούς χυμούς και σε θελκτικές εικόνες είναι οι άνοιξιάτικοι στίχοι του Σολωμού, πού περιέχονται σε δυο Σχεδιάσματα των «Έλευθέρων Πολιορκημένων». Το πόσο μάγευε τον μεγάλο δημιουργό ή άνοιξιάτικη όμορφιά, το πόσο αυτός ο άσύγκριτος τεχνίτης του στίχου άγωνιζότανε να την τραγουδήση όσο τής άξίζει, φανερώνεται από τις πολλαπλές διορθώσεις του κειμένου. Ο ποιητής του Έθνικού Ύμνου έψαχνε να βρή την πιό κατάλληλη λέξη, να πετύχη την άρμονικότερη σύνθεσι, να δώσει στο ποίημα του τέλειου την σφραγίδα. Άς άνθολογήσουμε το σχετικό άπόσπασμα:

«... Η φύσις ήρε την καλή και τη γλυκειά της ώρα,
και μέσ' στη σκιά, πού φούντωσε και κλει δροσιές και (μόσχους,

ανάκουστος κεληδισμός και λιποθυμισμένος. Νερά καθάρια και γλυκά, νερά χαριτωμένα, χύνονται μέσ' στην άδυσσο τη μωσκοβολημένη, και παίρνουνε το μόσχο της κι αφήνουν τη δροσιά τους, τρέχουνε έδώ, τρέχουν έκει και κάνουν σαν άηδόνια. Έξω άναβρύζει κ' ή ζωή σ' γή, σ' ούρανό, σε κύμα. Και μέσ' στής λίμνης τα νερά, όπου έφτασε μ' άσπούδα, έπαιξε με τον ίσκιό της γαλάζια πεταλούδα πού εύώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριον κρίνο. Το σκουληκάκι βρίσκειται σ' ώρα γλυκειά κ' έκεϊνο. Μάγεμα ή φύσις κι όνειρο στην όμορφιά και χάρι, ή μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι με χίλιες δρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κραίνει όποιος πεθαίνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει...»

Οι περισσότεροι ρομαντικοί τής Παλιάς και τής Νέας Άθηνάικης Σχολής, καθώς κ' οι μεταπολεμικοί δάρδοι τής Έπιτανησιακής, τραγουδήσανε, ποίος λίγο ποίος πολύ, την Έλληνικήν Άνοιξη. Ποιητής όχι πολύ γνωστός, όμως αξιόλογος, ο Γ. Σταυρόπουλος, ένεπνεύσθη μια πολύστιχη έαρινή σύνθεσι πού δονείται από φυσιολατρικόν αίσθημα και δονεί την ψυχή μας, όπως τα γοητευτικά δράματα και άκρόαματα των άνθοστόλιστων κάμπων και των άφροστεφανωμένων γαλιών τής πατρίδας μας. Η σύνθεσι τελειώνει με τούτους τους στίχους:

«Κάτι άπαλό ξεχύθηκε στη φύσι
σαν τ' αύγινό ψιθύρισμα των γρύλλων,
σαν τον άχό των σαλεμένων φύλλων,
ώσαν το θρό πού χύνει το μελίσσι.
Κι απ' τη γλαυκή κατάχνια πού ανατρέμει
κυματιστή στα χρυσωμένα στάχια,
π' άργοσαλεύει ως θάλασσα τ' άνέμι,
τής αύγινής σιωπής το πέπλο έσκίστη
(σαν κρύσταλλα χιονιών να σπάν στα βράχια),
αύλου στροφή ξεχύθηκε κ' έσθήστη».

Ο Ρήγας Γκόλφης έξέδωσε μία ποιητική συλλογή πούχε ως τίτλο «Τραγούδια του Άπρίλη». Λαχτάρα έαρινή αναδίνει ο τόμος. Οι καμηοί τής νιότης, φουντωμένοι από το φυσιολατρικό πάθος, έμπνεουν στον ποιητή κάποιες συμφωνίες πού μας βάζουν σε ρεμβασμό. Άς πάρουμε ένα κομμάτι από ποίημα έκτενές, τονισμένο σε κρουστούς δεκαπεντασυστάβους:

«... Έκει πού χιόνι ήτανε πριν, το χαμομήλι άσπρίζει,
θάλασσα ο κάμπος άσωση, καράδια τ' άσπρα σπίτια,
πού πάν και ταξιδεύουν με τα πανιά τής μοίρας...
... Στέκουν τα πάν' άσάλευτα μπροστά στο νοῦ του (άνθρώπου,
δλα σιμά κι δλα μακριά, σαν ή καρδιά από γνώσι.
Το φεγγαρίσιο θάμπαμα βουνά και κάμπους σμίγει,
τα ούράνια άσημογάλαζα ξένα για με φαντάζουν
κ' ή γή μικραίνει στη ματιά και στην ψυχή άλαργεύει.
Μακριά απ' τον κόσμο βρίσκουμαι κι από το είναι μου (δλο,
γυμνός από τον άνθρωπο κι από τα πάθη μου είμαι...»

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Μέσα από τ' άστεία του

Ο Καραγκιόζης είναι αναμφισβήτητα ένα μεγάλο λαϊκό σχολείο ούσιαστικής θεατρικής παιδείας. Μπορεί να ξεκίνησε από τη μακρυνή Ανατολή, όμως στον τόπο μας ριζοβόλησε. Οι χώρες απ' όπου μās ήρθε τον ξέχασαν. Η καινούργια πατρίδα του τον κράτησε με στοργή και αγάπη. Ο Καραγκιόζης εξελληνίστηκε, έγινε βέρος ρωμιός κι εκφράζει από εκατό τόσα χρόνια το πνεύμα και τις διαθέσεις του νέου Έλληνα. Κάθε βράδυ τον βλέπουμε ν' ανεβαίνει το μπερντέ του και να γίνεται τότε άρματολός, τότε πρωτοπαλλήκαρο των ήρώων της Επανάστασης, τότε να μετέρχεται χίλια δυό επαγγέλματα για να βγάλει τον έπιούσιο. Πολυτεχνίτης κ' έρμιοσπίτης, τρέχει απ' εδώ, τρέχει από 'κει και χαίρει δεν βλέπει. Είναι έξυπνος, κουτοπόνηρος, καταφερτζής, σαλταδόρος, κάποτε και παλληκαράς, αλλά μόνο απέναντι σε αδύνατους φίλους του, όπως είναι ο Χαντζηαβάτης, τον οποίο για να τον ταπεινώσει άρεσκειται να τον φωνάζει Χαντζηαβιάρη, μαλαγάνα.

Η επιβίωση του Καραγκιόζη άναμφισβήτητα όφείλεται στο σπινθηροβόλο πνεύμα του, σ' εκείνη την ευχέρεια που έχει να πετάει νόστιμα καλαμπούρια, να πειράζει και να κοροϊδεύει, ανέλετα κάποτε, άφελείς και έξυπνους. Γιατί αυτός είναι ο έκτος συναγωνισμός έξυπνος. Τα καλαμπούρια του έχουν ούσία, γιατί σατιρίζουν καίρια σημεία της κοινωνικής μας κακοδιαμονίας. Συχνά βρίσκεται στην ανάγκη να ειπή ένα άστείο στο Βελή Γκέκα ή τον όποιοιδήποτε άλλο δυνατό της ημέρας, προσπαθώντας έτσι να βγάλει κάτι για τον έπιούσιο. Όλο και κάτι καταφέρνει κι όλο πεινασμένος είναι. Συχνά τρέχει για δουλειά. Δε ρωτάει για μισθό. Για φαγητό συμφωνεί.

Καραγκιόζης (ύπνρετης του Μπέη): «Δε σε ρώτηξα, μπέη μου, κάθε μέρα θα τρώω;

Μπέης: «Κάθε μέρα, άμέ;»

Καραγκ.: «Άς πούμε, πεινάω τώρα».

Μπέης: «Έ, παιδί μου, θα φάμε».

Καραγκ.: «Τότε πάμε να φάμε και βλέπουμε».

Κι άλλου:

Μπέης: «Καφετζή, έλα εδώ».

Καφετζής: «Παρών, κύριε, διατάξτε!»

Μπέης: «Σιάζε έναν καφέ του κυρίου».

Καφετζής: «Πώς τον παίρνετε τον καφέ;»

Καραγκ.: «Μια τέντζερη θα μου φτιάξεις».

Καφετζής: «Θέλετε καμμιά κουραμάνα;»

Καραγκ.: «Έτσι να πάρω καμμιά δυό χιλιάδες μπουνιές για τη λιγούρα. Κι άπé εγώ δεν πεινάω. Δεν είναι μήνας που έφαγα».

Ο Καραγκιόζης και χορτάτος άκόμη είναι... νηστικός. Τό φαγι είναι το πάθος του. Παθαίνεται στο άκουσμά του βλέπει όνειρα κοιμάμενος και ξυπνητός. Έπερβολή έσως. Πώς άλλωστε όμως να εκφρασθή ή στέρηση και ή άβάσταχτη φτώχεια του Έλληνα; Όλες οι άλήθειες περνάει από την υπερβολή.

Καραγκ.: «Ού να μου χαθής, μ' έκοψες από το φαγητό μου».

Χαντζηαβάτης: «Είχες καλό φαγητό;»

Καραγκ.: «Άν είχα, λέει... στυφάδο».

Χαντζηαβάτης: «Γύρισε λοιπόν πίσω και συνέχισε με την ήσυχία σου».

Καραγκ.: «Τώρα που ξύπνησα!»

Χαντζηαβάτης: «Στ' όνειρό σου τόβλεπες, βρέ;»

Καραγκ.: «Άμ πού; Στόν ξύπνο μου;»

Κι όταν τον ρωτάει ο πάντα περίεργος Χαντζηαβάτης με κείνη την ψευτοευγένεια τί φαγι έχει σήμερα, ο άμίμητος Καραγκιόζης θα τον καθηλώσει και μόνο με την όνομασία του άριστοκρατικού του φαγητού: «Σώβρακα παραγεμιστά».

Ο Καραγκιόζης είναι πάντα άτημέλητος ή μάλλον κάτι χειρότερο: μισόγυμνος. Ποτέ του δεν ντύνεται της προκοπής. Κι όχι από φτώχεια (κάποιος χριστιανός θα βρισκόταν να του δώσει ένα κάπως ύποφερτο άποφορι), αλλά θέλει από ιδιοτροπία, θέλει από όρεξη να ειπή καμμιά από εκείνες τις υπερβολικές... άλήθειες που τόσο προσπαθούμε να σκεπάσουμε οι Νεοέλληνες. Ο Καραγκιόζης μέσα στα καινούργια ρούχα άσφυχτιά. Είναι κακοβαλμένος και υπερβολικά... άσχημος. Ποτέ δεν τον συμπαθήσαμε τόσο, όσο όταν ντύνεται τη

μεγάλη στολή του με τὰ χίλια μπάλωματα. Και πάντοτε ξυπόλητος. Κι αυτό όχι μόνο για να ξεφεύγει εύκολα της άστυνομίας και των άρβανιτών του Βελή Γκέκα όταν τον κυνηγούν· το κάνει από μια λανθάνουσα ύπαρξιστική διάθεση. Πιστεύει κι αυτός σαν τους συναδέλφους του του μαχητικού ύπαρξισμού πως ή ευτυχία βρίσκεται στην άπλότητα. Στο κάτω της γραφής Ρωμιός είναι κι όπως θέλει συμπεριφέρεται.

Χαντζηαβ.: «Βρέ Καραγκιόζη ματάκια μου, δεν κόβεις τὰ νύχια σου;»

Καραγκ.: «Μόλις πήγα στόν άλλμπάνη και μου είπε πως έχει σειρά άλλο μούλαρι».

Κι άλλου:

Χαντζηαβ.: «Βρέ Καραγκιόζη, ξυπόλητος είσαι;»

Καραγκ.: «Φαίνεται πολύ;»

Συχνά ο ήρωάς μας χρησιμοποιεί παπιγιόν, γραβάτες, ήμίψηλα και λογής άλλα σύνεργα του καθώς πρέπει ανθρώπου της άριστοκρατίας με τρόπο που δεν μπορεί παρά να προκαλέσει το γέλιο στους πολυπληθείς φίλους του.

Έδω ο Καραγκιόζης με ήμίψηλο άνοιχτό από πάνω.

Χαντζηαβ.: «Βρέ, το φουγάρο σου δεν έχει ταβάνι;»

Καραγκ.: «Τόβγαλα για να πάρω άέρα».

Κι άλλου:

Χαντζηαβ.: «Βρέ τρομάρα να σου ήρθε, φορὰς γραβάτα και δεν φορὰς πουκάμισο;»

Καραγκ.: «Ναί, παιδί μου, είναι ντεκολτέ».

Ο Καραγκιόζης σκαρφίζεται χίλια δυό. Ξέρει να ζυγιάζει με το μάτι τον αντίπαλο (ό κάθε άνθρωπος για τον Καραγκιόζη, είναι πρώτα απ' όλα αντίπαλος). Έπιτίθεται μόνο σ' όσους μπορεί και τους κάνει καλά. Στο Μορφονιό, στο Νιόνιο, στο βαρύμαγγα Σταύρακα: Νάσου ο φίλος μας ο Σταύρακας που άρπάζει μια καρπαζιά από τον άδιόρθωτο Καμπούρη. Τό πλακιδιωτικό φιλότιμο δεν του επιτρέπει να κάνει «τουμπεκί». Όσο και να φοβάται να μην άρπάξει κι άλλες γρήγορες, «ψιχαλίζει» δυό λόγια στόν ύβριστή του:

Σταύρακας: «Στ' άστεία ή στα σοβαρά τόπραξες αυτό, Καραγκιόζη;»

Καραγκ.: «Στα σοβαρά».

Σταυρ.: (φοβούμενος νέα επίθεσι): «Είπα κ' εγώ... Γιατί δεν σηκώνω από άστεία».

2.000 μ. Χ.

(Αφήγημα)

Οι έχουμε κάποια μικρή λόξα, κι ο κύρ Αντώνης έχει την δική του. Έχει μανία με το διάστημα, με τὰ διαστημόπλοια, με τους άστροναύτες και μ' ό,τι σχετίζεται με τον ούρανο και την κατάκτησί του από τον άνθρωπο. Η βιβλιοθήκη του βαραινει από βιβλία έπιστημονικής φαντασίας και δεν χάνει κανένα κινηματογραφικό έργο με τέτοιον είδους θέματα. Μαζεύει ακόμα και άρθρα από εφημερίδες και τὰ κολλάει σ' ένα άλμπουμ. Περιγραφές, φωτογραφίες, χοντροί τίτλοι εφημερίδων, στατιστικές, και τί δεν βρίσκεις κολλημένο σ' αυτό το λεύκωμα! Μας το δείχνει με καμάρι και είναι άλήθεια — έξω απ' τ' άστεία — ότι μέσα σ' αυτό μπορείς να έχης μια μικρή ιστορία της άστροναυτικής και να θανμάσης την ταχύτητα και την ακρίβεια της προόδου της.

Τόν Μάρτιο του 1969 ο κύρ Αντώνης έχει κολλήσει αυτός τους τίτλους:

«Η ΣΕΛΗΝΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ. ΠΑΤΗΣΑΜΕ ΣΤΗ ΣΕΛΗΝΗ. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΩΝ. Ο «ΑΠΟΛΛΩΝ» ΕΦΕΡΕ ΣΤΗΝ Α-

ΣΤΡΟΝΑΥΤΙΚΗ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ».

Τόν Μάρτιο του 1971 ένα άλλο άρθρο σχετικό με το διάστημα έλεγε: «Μετά από δύο χρόνια, δηλαδή τόν Μάιο του 1973 θα πάρει στο διάστημα ένα εργαστήριο, όπου οι άστροναύτες θα μπορούν να ζούν και να εργάζονται στο θόλο του σύμπαντος, όπως στο σπίτι τους. Το εργαστήριο τ' ούρανο — το σκάφλαμπ — θ' αποτελέσει ένα από τὰ μεγαλύτερα έπιτεύγματα της άστροναυτικής».

Είναι τρομερό, αλλά μέσα στο άλμουμ φαίνεται ολοκάθαρα ή άλήθεια αυτών των προβλέψεων. Γιατί πραγματικά τόν Μάιο του 1973 το σκάφλαμπ — το εργαστήριο τ' ούρανο — πετούσε πάνω από τὰ κεφάλια μας κ' οι άστροναύτες προσπαθούσαν να εξασκηθούν μέσα σ' αυτό στη μόνιμη παραμονή τους.

Εμείς δεν δίναμε και τόση σημασία. Ο κύρ Αντώνης όμως δεν πεινόταν.

Μέσα σε δέκα χρόνια — μās έλεγε — ο άνθρωπος έμαθε να ζή μακριά από τη γή, σε άλλοιώτικες συνθήκες, χωρίς βαρύτητα, μέσα στα διαστημόπλοια. Έκανε λεπτές συσκευές για να μελετήσει έπιστημονικά το περιβάλλον, τις μεταβολές που παθαίνει ο άνθρωπος οργανισμός και τις συνθήκες επικοινωνίας με τη γή.

Θύμωνε με την άδιαφορία μας και συνέχιζε γεμάτος πάθος:

Μα δεν σās κάνει εντύπωση που εξασφάλισαμε την προσέληνωση στα διάφορα μέρη του γειτονικού πλανήτη; Δεν σās κάνει εντύπωση που ετοιμάζεται ειδικό μεταφορικό μέσο για να κάνει κρουαζιέρες στη σελήνη;

Κρουαζιέρες;

Ναί! Κρουαζιέρες! άγανακτεί ο κύρ Αντώνης. Μα εγώ πιστεύω στην άστροναυτική και δεν βλέπω τον λόγο γιατί να μην πιστεύετε κ' εσεις. Όλα πάνε ρολόι σύμφωνα με τις προβλέψεις των ειδικών. Πρέπει λοιπόν να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι μικροί δορυφόροι που εξαπολύδων στο διάστημα οι έπιστήμονες, αυτοί οι μικροί πλανήτες, θα γίνουν σε μια είκοσαετία οι πόλεις του διαστήματος, όπου θα είναι δυνατό να πηγαίνουν όχι μόνον ειδικοί αλλά και τουρίστες απ' όλον τον κόσμο!

— Έ, και; λέμε για να τον πι- κάρουμε.

Τότε πια φωντώνει ο κύρ Αντώνης.

— Άκου, πώς αντιμετώπιζουν το μεγαλύτερο θαύμα της τεχνικής προόδου. Με την μεγαλύτερη άδιαφορία. Έγώ λοιπόν, κάθε φορά που διαβάζω κάτι τέτοιο, συναρπάζομαι και μου 'ρχεται...

— Τί σου 'ρχεται, κύρ Αντώνη;

— Μου 'ρχεται να πάρω το τηλέφωνο και να τηλεφωνήσω σ' ένα γραφείο ταξιδίων!

— Για να κάνης τί;

— Να κλείσω θέσι. Γιατί σε λίγα χρόνια, όλοι έσεις οι άπιστοι θωμάδες θα σπερώχσετε μπροστά στα ταμεία για εισιτήριο μιας κρουαζιέρας στο διάστημα. Έγώ όμως σαν προνοητικός άνθρωπος θα το έχω στην τσέπη. Θα έχω την καλύτερη θέσι. Κοντά στο παράθυρο. Με μαγεύει ή ιδέα να βλέπω τη γή σ' άπομακρύνεται και να γυρίζει γύρω από τον άξονά της.

— Δεν φοβάσαι, κύρ Αντώνη, μήπως σε περάσουν για τρελλό;

— Άν σās μιλούσε κάποιος για το σκάφλαμπ πριν από είκοσι χρόνια δε θα τον λέγατε τρελλό; Κι όμως, να που το εργαστήριο τ' ούρανο είναι κιόλα μια άναμφισβήτητη άλήθεια. Τώρα όλα αυτά σās φαίνονται φανταστικά και άπραγματοποιήτα. Μπορεί να νομίζετε πως τὰ έχω διαβάσει σ' ένα διαστημικό μυθιστόρημα ή τὰ έχω δει σε έμπομπή τηλεόρασης. Κι όμως, είναι σοβαρά. Η ζωή μας μετά το 2000 μ.Χ. θα κυλά έτσι όπως εγώ την φαντάζομαι, κι όχι όπως δεν θέλετε να την φαντάζεστε έσεις. Θα ζήσω άραγε; Θα ζήσω να χαρώ τὰ διαστημικά ταξίδια και τις κρουαζιέρες σε άλλους πλανήτες; Θα ζήσω να χαρώ την στιγμή που θα μπώ σ' ένα μαγαζί και θ' αγοράσω τηλέφωνο τσέπης; Θα ζήσω να έχω στο σπίτι μου ήλεκτρονικό εγκέφαλο για καθημερινή χρήση; Θα ζήσω τάχα για να δώ τεχνικά φεγγάρια να φωτίζουν μεγάλες περιοχές της γής και θα καταφέρω ν' αγοράσω μια μηχανή όνειρων, για να παραγγέλνω τὰ όνειρα που θέλω να δώ το βράδυ; Θα 'ρθή άραγε εκείνη ή ώρα για μένα;

Ο κύρ Αντώνης βυθίζεται σε έκσταση. Και δεν ξέρουμε ειλικρινά τί να του εχρηθούμε. Να ζήση για να χαρή αυτά που τόσο επιθυμεί ή να μη ζήση, για να μην άπογοητευθή.

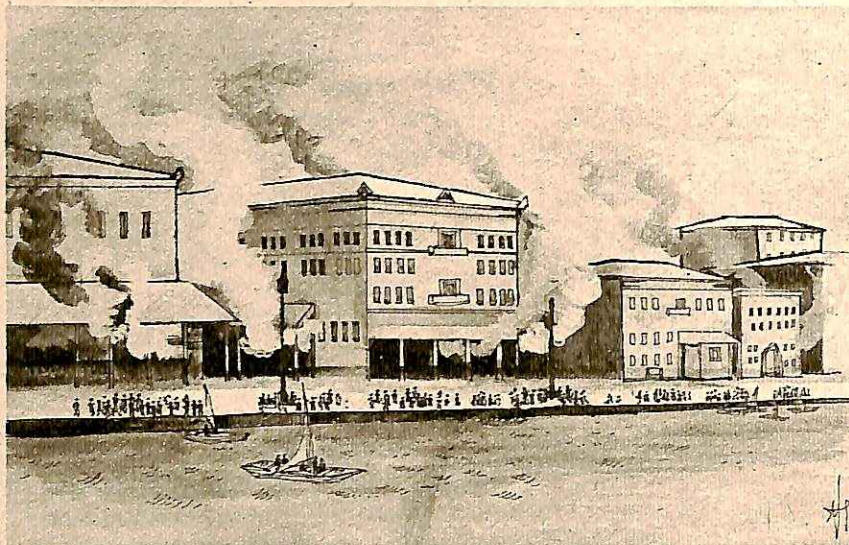
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

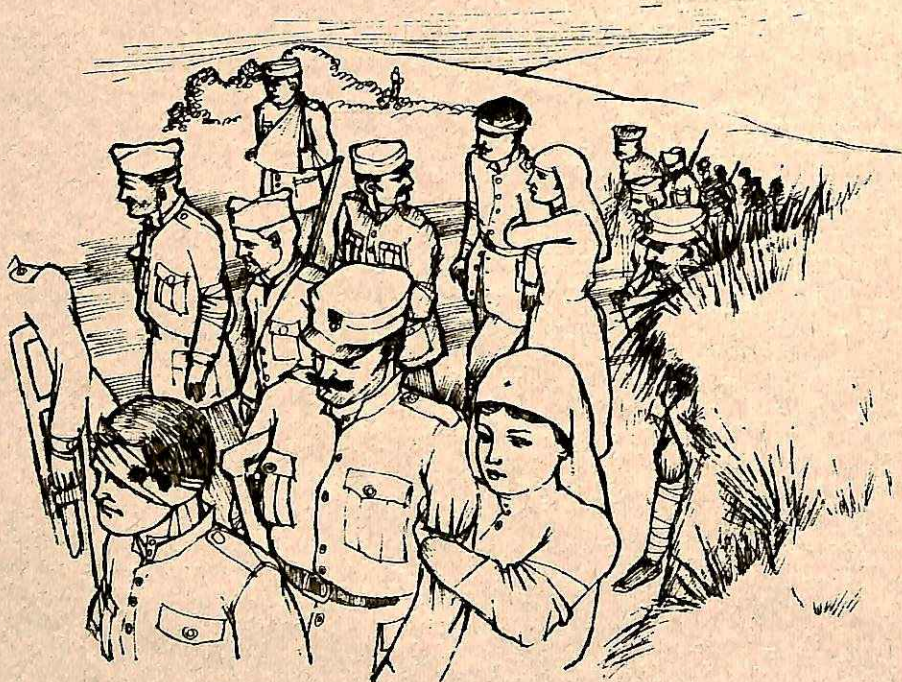
5

1922. Το Μικρασιατικόν μέτωπον κατέρρευσε. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Ἰωνίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν ὑποδούλων ὁμοεθνῶν κατέληξε εἰς τραγικὴν πανωλεθρίαν. Ἀλλ' ἡ ἀτακτος ὑποχώρησις τοῦ στρατοῦ δὲν ἐκλόνισε τὸ ἠθικὸν τῶν Ἑθελοντῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. αἱ ὁποῖαι ὑπηρετοῦν εἰς τοὺς ὑγειονομικοὺς σχηματισμοὺς τοῦ. Μὲ τὸν κίνδυνον νὰ αἰχμαλωτισθοῦν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ, παρέμειναν εἰς τὰς θέσεις των μέχρι τῆς διακομιδῆς καὶ τοῦ τελευταίου τραυματίου. Ἡ Πολιτεία ἐβράβευσε τὸν ἡρωϊσμόν των μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ Χρυσοῦ Ἀριστείου Ἀνδρείας εἰς τὰς Ἀδελφὰς Ἑλένην Τρικώπη, Ἑλένην Κεσσίσσoglou, Νίτσαν Γαζή, Μίναν Μιχαλακοπούλου, Μαρίαν Ἀντωνοπούλου καὶ Σοφίαν Δελγέωργη.

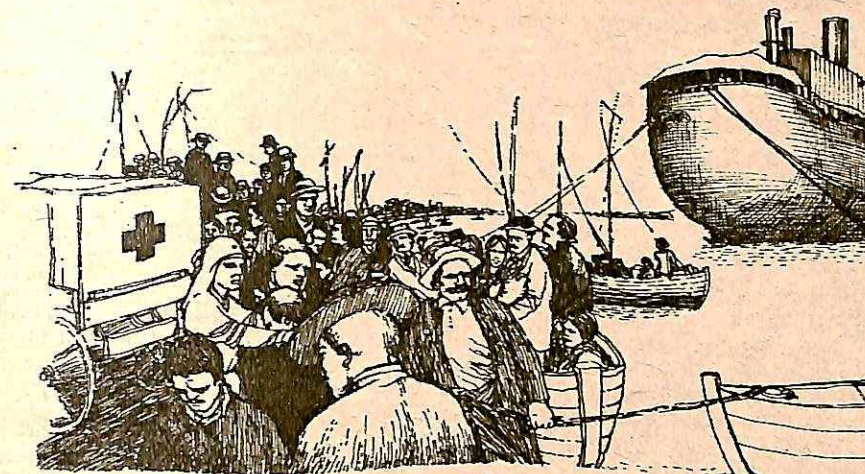
Ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον προσφύγων κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου. Αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1922 καὶ καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ 1923, εὗρισκοντο εἰς συνεχῇ συναγερμὸν διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων. Νοσοκομεία τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐλειτούργησαν διὰ τὴν ὑγειονομικὴν περίθαλψιν των εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὸ Λαύριον, εἰδικὸν

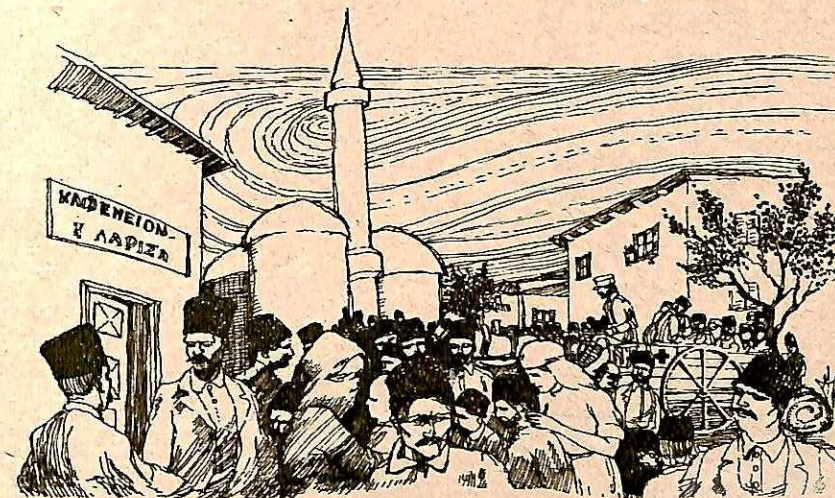
Ἡ πρυκαία τῆς Σμύρνης (Φωτογραφία ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Χρ. Σομολωνίδου «Τὸ Θέατρο στὴ Σμύρνη»).

Ὑποχωροῦντα στρατιωτικὰ τμήματα. Ἀδελφαὶ Ε.Ε.Σ. συνοδεύουσαι τραυματίας.

Ἀποβίβασις προσφύγων εἰς τὸν Πειραιᾶ. Ἀσθενοφόρα Ε.Ε.Σ.

Ἀποχώρησις Τούρκων ἐξ Ἑλλάδος. Ἡ Λάρισα μὲ τζαμιά, μιναρέδες.

Ἡ τελευταία λειτουργία στὴν Καισάρεια.

Μαιευτήριον μὲ τὸν τίτλον «Στέγη Μητέρων» καὶ δύο Ἰατρεία εἰς τὰς Ἀθήνας (συνοικισμοὺς Βύρωνος καὶ Καισαριανῆς). Δέματα ἱματισμοῦ, εἶδη κλινοστρωμνῆς καὶ οἰκιακά σκεύη διανεμήθησαν εἰς αὐτοὺς κατὰ δεκάδας χιλιάδων καὶ ἡ ἐν γένει μέριμνα τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τοὺς πρόσφυγας συνεχίσθη ἐπὶ ἔτη, τόσον εἰς τὴν πρωτεύουσάν ὡς καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας διὰ τῶν ἐκεῖ Τμημάτων του.

1923. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης περιέλαβε μετὰ τῶν ὁρων τῆς καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι διαβιούντων Τούρκων μὲ τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, οἱ ὅποιοι ἀπέμειναν μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην. Τέσσαρες Ἀποστολαὶ τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐμερίμνησαν διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν ἐκπατριζομένων. Ἡ Προϊσταμένη Ἀδελφὴ Ἄννα Κεφαλονίτου, βαρέως ἀσθενήσασα ἐν Μερσίνῃ ἐκ τῶν κόπων καὶ τῶν συγκινήσεων, ἀπεβίωσε, θύμα τοῦ ἐρυθροσταυρικοῦ τῆς καθήκοντος. Τὰς συγκλονιστικὰς συγκινήσεις τὰς ὁποίας ἐδοκίμασαν τότε τὰ μέλη τῶν Ἀποστολῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐκφράζει ζωηρότατα τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκθέσεως Ἑθελοντοῦ Ἀδελφῆς, ἡ ὁποία παρηκολούθησε τὴν τελευταίαν λειτουργίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Καισαρείας, τῆς πατρίδος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: «Τὴν Κυριακὴν 17 Αὐγούστου, πρωὶ - πρωὶ μᾶς ἐξύπνησαν οἱ καμπάνες ποὺ τόσον καιρὸν δὲν εἶχαμε ἀκούσει. Ἦτο ὁμοῦ τραγικὸν τὸ κτύπημά τους, διότι διὰ τελευταίαν φορὰν προσκαλοῦσαν τοὺς Ἕλληνας νὰ προσευχηθῶσι. Ὑστερὰ ἀπὸ τόσοις αἰῶνας ποὺ ἦσαν ἀναμμένα τὰ κανδήλια, ἡ τελευταία λειτουργία ἔκλεισε τὰς πόρτες, ἐσιώπησε τὰς καμπάνες καὶ ἔσβησε τὰ κανδήλια».

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΠΟΛΙΝ

Εἰς τὸν ἑορτασμόν τῆς κοσμοϊστορικῆς Ἐξόδου τῶν Ἑλευθέρων Πολιορκημένων παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Καθηγητῆς κ. Θ. Γαροφαλίδης καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Ἰω. Φινινῆς.

ΕΠΑΘΛΑ ΕΙΣ ΑΔΕΛΦΑΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Τὴν 8ην Φεβρουαρίου ἔ.ἔ., κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς Διπλωμάτων εἰς τὰς ἀποφοίτους τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν Ε.Ε.Σ., ὁ Πρεσβευτὴς τοῦ Βελγίου κος Emil Vaudeborghet ἐπέδωκε δύο ἑπαθλα «Fiabato» εἰς τὰς πρωτεύουσας εἰς τὴν Γενικὴν Βαθμολογίαν ἀποφοίτους τῶν τάξεων 1973β καὶ 1974 δ)δας Δέσποιναν Ἀριστοδήμου καὶ Διαμάντω Παντελάκη, Ἐπεδόθη ἐπίσης τὸ Βραβεῖον «Winthrop» εἰς τὴν πρωτεύσαντα εἰς τὰ μαθήματα τῆς Νοσηλευτικῆς δ)δα Μαρίαν Μπαργιάννη.

*

ΑΣΙΕΠΑΙΝΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ.Ν. ἐπαινεῖ καὶ συγχαίρει τοὺς ὡς ἔπεται μαθητὰς, οἱ ὅποιοι, ὡς μᾶς γράφουν οἱ κ.κ. Διευθυνταὶ τῶν, ἀνεύρουν ἀπολεσθέντα χρήματα καὶ ἀντικείμενα καὶ τὰ παρέδωσαν εἰς τοὺς δικαιούχους:

- 1) Στέφανος Μολυβιῶτης, 2ον Δημ. Σχολεῖον Μυτιλήνης.
- 2) Μαρίου Κουρίνου, 2ον Δημ. Σχολεῖον Ἱεραπέτρας Κρήτης.
- 3) Ἀθανασία Δρακίδου, Δημ. Σχολεῖον Νεοχωρίου Ὁρεστιάδος.
- 4) Λαμπρινὴ Καπέ, Δημ. Σχολεῖον Τετρακώμου Ἄρτης.
- 5) Αἰκατερίνη Μπακατσιάνου, Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Χαλκιδικῆς.
- 6) Γεώργιος Χάσκος, Δημ. Σχολεῖον Ἀργυροῦς Πατρῶν.
- 7) Δημ. Μπιλίδας, Δημ. Σχολ. Σταδίου Μαντινείας.

ΠΕΝΘΗ

ΚΥΡΟΣ ΑΔ. ΚΥΡΟΥ

Τὴν 8ην Ἀπριλίου ἐφέτος ἡ Πατρίς μας ἔχασεν ἕνα δημοσιογράφον μεγάλῃς ὀλκῆς, τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἐφημερίδος «Ἑστία» Κύρον Ἀδωνίδος Κύρου.

Ὁ Κύρος Κύρου ἦτο μέγας φίλος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Τμήματος τῆς Νεότητος, ὃχι δὲ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά του.

Ὁ ἀδελφός του, ὁ ἀείμνηστος Ἀχιλλεὺς Κύρου, ὑπῆρξε Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἡ σύζυγός του, ἀείμνηστος κυρία Ἀλεξ. Κύρου Κύρου, ὑπῆρξε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μέλος τῆς Ἐφορείας τοῦ ΕΕΣΝ. Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ἐχρηματοδοτεῖ ἐπὶ εἴκοσι ἔτη τὰ δύο βραβεῖα εἰς μνήμην Ἀχιλλέως Κύρου διὰ τὴν καλυτέραν ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν τῶν σχολικῶν δ'μάδων εἰς τὸ ἐτήσιον πανελλήνιον διαγωνισμόν.

Ὁ Ε.Ε.Σ. τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ Κύρου Κύρου ἐξέδωκεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ τὸ κατωτέρω ψήφισμα:

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ

ΚΥΡΟΥ ΚΥΡΟΥ

διακεκριμένου Μέλους αὐτοῦ, ἐξέχοντος δημοσιογράφου καὶ ἐκδότη τῆς Ἐφημερίδος «Ἑστία», σθεναρῶς ἀγωνιζομένης ὑπὲρ τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν.

Ψ η φ ι ζ ε ι

1) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον, Ἀντιπροσωπεία τοῦ Σώματος τῶν Ἑλληνίδων Ἀδελφῶν καὶ τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος.

2) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ μεταστάντος.

3) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ ἐπιδοθῇ τὸ παρὸν Ψήφισμα εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1974
Τὸ Κεντρικὸν Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ Ε.Ε.Σ.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀνακοινεῖ ὅτι:

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάρτιον ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν Ε.Ε.Σ. ἐξυπηρέτησεν ἐν ὅλῳ 8.249 ἄτομα.

Χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις: αἱ δηλητηριάσεις ἀνήλθον εἰς 126, τὰ νοσήματα κυκλοφορικοῦ συστήματος εἰς 1.111, τὰ λοιμώδη νοσήματα εἰς 25, τὰ ἐγκαύματα εἰς 117 καὶ ἡ μέθη εἰς 95.

Ἐλήφθη αἷμα ἀπὸ 8 ὁδηγούσας αὐτοκινήτων ὑπόπτους μέθης.

Παρεσχέθησαν διὰ τοῦ ἀσφυρμάτου 35 ἱατρικαὶ ὁδηγίαι εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντων μέλη τῶν πληρωμάτων τῶν.

Τὸ Κέντρον αἰμοδοσίας Ε.Σ.Ε. προσέφερε δωρεὰν δι' ἀπόρους 205 φιάλας αἵματος.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ε.Ε.Σ. ἐντὸς μηνὸς ἐχορήγησεν ἱματισμόν, τρόφιμα καὶ ἄλλα ἐφόδια εἰς ὅλην τὴν χώραν ἀξίας 1.724.000 δρχ. διὰ 2637 ἄπορα ἄτομα καὶ 49 διάφορα Σωματεῖα διὰ τοὺς ἀπόρους τῶν.

Μεταξὺ τῶν Σωματείων περιλαμβάνονται: τὸ Ἰδρυμα Προστασίας Χρονίως Πασχόντων, τὸ Ἰδρυμα Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ, ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης Κυριῶν, ἡ Χριστιανικὴ Ἐνωσις Νεανίδων, ἡ Σκέπη Προνοίας, ἡ Ἐθνικὴ Ὁργάνωσις Πολυτέκνων, τὸ Γηροκομεῖον Θηβῶν, ὁ Οἶκος Τυφλῶν, τὸ Σῶμα Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν, τὸ Ἰδρυμα Προστασίας Ἀπροσάρμοστων Παίδων, τὸ Γηροκομεῖον καὶ τὸ Ὁρφανοτροφεῖον Σύρου κ.ἄ.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ

25ης ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΛΑΥΡΑΝ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. Καθηγητῆς κ. Θ. Γαροφαλίδης καταθέτων στέφανον εἰς τὸ Μνημεῖον τῶν Ἡρώων.

*

Ἐνα χαρακτηριστικὸν στιγμιότυπον.

**

Ὁ «Ε.Ε.Σ. Νεότητος»

Τὸ Περιοδικὸν Μαΐου εἶναι τὸ τελευταῖον τοῦ τρέχοντος σχολ. ἔτους. Ἡ ἐπανέκδοσίς του θὰ γίνῃ, ὡς συνήθως, τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΧΑΡΑΣ

Χαρούμενες φωνές, τραγούδια καὶ γέλια ἀκούσθηκαν στὰ περίπτερα τοῦ Ἀσκληπείου Βούλας ἕνα ἀπόγευμα τῆς τελευταίας Ἀποκριᾶς. Πενήντα σπουδαστρίες τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας μετὰ τὸν καθηγητὴ τῆς Μουσικῆς καὶ τὴν καθηγήτριά τους, ἔφθασαν ἀπὸ νωρὶς στὸ Νοσοκομεῖο γιὰ νὰ κρατήσουν συντροφιά στοὺς ἀσθενεῖς κάθε ἡλικίας.

Μέσα σὲ λίγην ὥρα σκορπίσθηκαν μετὰ ἐνθουσιασμό σὲ ὅλους τοὺς θαλάμους καὶ μετὰ τὴν νεανικὴν διαθέσιν, τὴ ζωτάνια καὶ τὴν καλωσύνη τους, μετέδωσαν παντοῦ τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐθυμία. Τὸ ἀκκορντεὸν γέμισε τὴν ἀτμόσφαιρα μετὰ τὴν γλυκεῖαν νότον του. Καὶ ὅλοι μαζί, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄρρωστοι καὶ ἐπισκέπται, ἄρχισαν νὰ χορεύουν καὶ νὰ διασκεδάζουν.

Μία γερόντισσα μετὰ δάκρυα στὰ μάτια θυμήθηκε τὰ παλιά, καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀδυναμία τῆς πιάστηκε ἀπὸ μιὰ κοπέλλα καὶ ἀκολούθησε τὸν χορό. Παρὰσύνθηκε κ' ἐκεῖνη ἀπὸ τὸ ἑορταστικὸ ρεῦμα.

Εἶχε νυχτώσει πλέον, ὅταν οἱ σπουδαστρίες ἔφυγαν, συγκινημέναι ἀπὸ τὴν εὐχαριστίαν ὅλων. Οἱ ἄρρωστοι εἶχαν ξεχάσει τὸν πόνο τους καὶ εἶχαν ἀναπνεύσει λίγες ὥρες τῆς δροσιᾶς καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν ποὺ φέρουν μαζί τους τὰ νεῖατα. Ἰδιαίτερη ὁμῶς συγκίνησι ἐνωίσαν οἱ σκηνοθέτες τῆς ὥρας αὐτῆς ἐκδηλώσεως. Ἦσαν οἱ Ἐθελοντὲς Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος, ποὺ πέτυχαν γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ ἀνοίξουν τὸν δρόμο ποὺ ἐνώνει τὸ Νοσοκομεῖο μετὰ τὴν ἐξω ζωή...

Τὴν ἴδια σχεδὸν ἐβδομάδα στὴν Ψαροπούλειον Αἴθουσα τοῦ Ἀσκληπείου, ἐγίνε μιὰ ἄλλη θαυμασία ἐμφάνισι τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν σπουδαστριῶν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν γιὰ

τοὺς ἐγειρομένους ἀσθενεῖς. Ἦταν ὁ μολογουμένως ἕνα ἀπολαυστικὸ θέαμα τῶν νέων μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἐνδυμασίαν ποὺ πρόσφεραν χαρὰ μετὰ ὡραιότητους Ἑλληνικοὺς χορούς, μιὰ χαρούμενη παρένθεσις στὴν αὐστηρὴ ζωὴ τοῦ Νοσοκομείου.

Ἡ ἐκδήλωσις ἐγίνε χάρις στὴν μεσολάβησι τῆς Ὁμάδος Ψυχαγωγίας τοῦ Σώματος Ἐθελοντῶν Κοινωνικῆς Προνοίας Ε.Ε.Σ.

**

Τὸ Σῶμα Ἐθελοντῶν Κοινωνικῆς Προνοίας, τὸ νεώτερον Σῶμα τοῦ Ε.Ε.Σ., μετὰ τὴν στενὴν πάντοτε συνεργασίαν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τοῦ Ἰδρύματος, προσφέρει σημαντικὰς ὑπηρεσίας Προνοίας καὶ Ψυχαγωγίας εἰς ὅσους περνοῦν μιὰ δύσκολη στιγμὴ τῆς ζωῆς τους.

*

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Μία φίλη Χώρα τῆς Ἀφρικῆς, ἡ Αἰθιοπία, δοκιμάζεται τὸν τελευταῖον καιρὸν ἀπὸ μακρὰν ξηρασίαν, ἡ ὁποία προεκάλεσε μεγάλην ἔνδειαν καὶ δυστυχίαν, εἰς τὸν ἀγροτικόν, ἰδίᾳ πληθυσμόν της.

Ἡ Χώρα αὕτη συνδέεται μετὰ τῆς Πατρίδος μας διὰ μακρῶν φιλικῶν δεσμῶν, μᾶς παρέσχε δὲ πρόθυμον τὴν βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν της κατὰ τὴν τραγικὴν περίοδον τῆς ἐχθρικής Κατοχῆς.

Ἰδιαίτερον ἐπομένως προβάλλει τὸ χρέος, ὅπως οἱ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται, εὐαίσθητοι πάντοτε εἰς τοιαύτας δοκιμασίας συνανθρώπων τῶν, ἐκδηλώσουν τὴν ἀλληλεγγύην τῶν πρὸς τοὺς σκληρῶς δοκιμαζομένους κατοίκους τῆς Αἰθιοπίας, διὰ τῆς ἀποστολῆς συμβολικῆς χρηματικῆς βοήθειας.

Πιστεύομεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησίς μας θὰ εὕρῃ ἀνταπόκρισιν καί, ὡς πάντοτε, οἱ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται θὰ δώσουν τὸ παρὸν εἰς τὴν ἀνακούφισιν τοῦ πάσχοντος συνανθρώπου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΑΙ ΥΠΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 14 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Φιλιατῶν, 16 εἰς τὸ Δημ. Βαβουρίου Φιλιατῶν καὶ ἀνὰ 13 δέματα εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Τραπεζοῦ καὶ Σκαμνελίου Ἰωαννίνων.

Τὸ Στ' Γυμν. Ἀρρένων Ἀθηνῶν, ἀνὰ 3 σάκκους εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Γαύρου — Ναυπακτίας, Κεφαλοδρύσου Αἰτωλικοῦ καὶ Μεταξᾶ Κοζάνης.

Τὸ Μικτὸν Γυμνάσιον Μαρκοπούλου Ἀττικῆς, ἀνὰ 9 χαρτ.)ματα εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Ἀνω καὶ Κάτω Κρυφάδου Ἰωαννίνων.

Τὸ Ζ' Γυμνάσιον Ὡθελῶν Ἀθηνῶν, ἀνὰ 3 χαρτ.)τια εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μονοδενδρίου καὶ Πρωτοπαπᾶ Ζαγορίου.

Τὸ Γυμνάσιον Ὡθελῶν Νέου Ἡρακλείου Ἀττικῆς, εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Τσόπελα Ἰωαννίνων 11 χαρτ.)τια μετὰ διάφορα εἶδη βοηθείας.

Ἡ Ἰδιωτικὴ Σχολὴ Α. Κρουσταλλᾶκη Ἀθηνῶν, 3 χαρτ.)τια εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Παυλίας Μεγαλοπόλεως καὶ 3 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀνδρούσης Μεσσηνίας.

Τὸ 50ὸν Δημ. Σχολεῖον Ἀθηνῶν, ἀνὰ 2 σάκκους καὶ ἓν χαρτ.)τιον διὰ τὰ Δημοτ. Σχολεῖα Λακκόματος Καστοριάς, Λυκοδρόμιου καὶ Λειβαδίτου Ξάνθης καὶ Χρυσανθῆς Παραμυθιάς. Ἀνὰ 2 σάκκους καὶ 2 χαρτ.)τια εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Πλακατῆς Παραμυθιάς καὶ Γαβρισιῶν Δωδώνης καὶ 2 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κερδυλλίων Βισαλτίας.

Τὸ ΚΔ' Γυμνάσιον Ἀρρ. Ἀθηνῶν, 3 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καταφυγίου Καρδίτσας.

Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Ἀττικῆς, 1 σάκκον καὶ 4 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καρυδιάς Κομοτινῆς, 2 σάκκους 1 χαρτ.)τιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πέτρας Ζαγορίου, 1 σάκκον 3 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κώτσικα Φιλιατῶν, ἀνὰ 2 σάκκους 3 χαρτ.)τια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Ριζανῶν καὶ Χρυσόπετρας Κιλκίς, ἀνὰ 2 σάκκους καὶ 4 χαρτ.)τια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Γρατίνης Κομοτινῆς καὶ Πηγαδίων Βάλτου καὶ 3 σάκκους 3 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρίστης Δωδώνης.

Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Ἀττικῆς, 22 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Καλυδίων Κονίτσας.

Τὸ Ράλλειον Γυμν. Ὡθελῶν Πειραιῶς, 12 χαρτ.)τια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μαζίου Κονίτσας.

Τὸ Β' Γυμν. Ὡθελῶν Πειραιῶς, 22 δέματα καὶ 1 σάκκον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμυγδαλέας Δωρίδος.

Τὸ Ε' Γυμν. Ὡθελῶν Ἀθηνῶν, ἀνὰ ἓν μεγάλον χαρτ.)τιον διὰ τὰ Δημ. Σχολεῖα Μαυροπούλου Παγωνίου, Μολυβδοσκεπτάσου Κονίτσας, Φραγκάδων Ζαγορίου καὶ Καστανέας Κονίτσας.

Τὸ 19ον Δημ. Σχολ. Νικαίας Πειραιῶς, ἀνὰ 1 καὶ 2 δέματα διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Ἑξοχῆς Δράμας καὶ Ἀγ. Δευτέρας Τριφυλίδος.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Δραπετσῶνος Πειραιῶς, ἀνὰ 1 καὶ 3 χαρτ.)τια εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Θεοδωρόδου Σιντικής καὶ Ἀγ. Κυριακῆς Σάμου.

Τὸ 27ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 19 δέ-

ματα καὶ 1 χαρτ.)τιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βελανιδίου Ἀμαλιάδος.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 22 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Γρανίτσας Εὐρυτανίας.

Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 8 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίων Γορτυνίας, 12 διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μαυροπούλου Παγωνίου, 9 διὰ τὸ Δημ. Σχολ. 1ον Μαραθῶν Καρδίτσας, 14 διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Στουρναιέων Τρικάλων καὶ 15 διὰ τὸ Δημ. Σχολεῖον Σκαμνελίου Ἰωαννίνων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Ἀθηνῶν, ἀνὰ 3 χαρτ.)τια εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Ἑσχωρίου καὶ Γκινανάδων Εὐρυτανίας.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. 5 χαρτ.)τια εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἰκαρίας.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 9 χαρτ.)ματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κάμπου Ἀμφιλοχίας.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 9 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καρτερῶν Κιλκίς.

Τὸ Γυμνάσιον Λουτρακίου, 4 χαρτ.)τια διὰ τὸ Γυμνάσιον Δελβινάκιου Ἡπείρου.

Τὸ Δημ. Σχολ. Παλλήνης Ἀττικῆς, 7 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγίου Γεωργίου Εὐρυτανίας.

Τὸ 22ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 4 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσομηλέας Ἰκαρίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μερσίνης Μεσσηνίας, ἓν δοχεῖον ἐλαιολάδου (βάρ. 21 χιλ.) καὶ ἓν χαρτ.)τιον μετὰ τρόφιμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πέτρας Ζαγορίου.

Τὸ Ἰδιωτ. Σχολ. Α. Κωνσταντέα Ἀθηνῶν, διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Περδικορράχης Ἀρτης, 4 σάκκους μετὰ εἶδη βοηθείας.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ὑμηττοῦ, 32 χαρτ.)τια μετὰ εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντικυθήρων.

Τὸ Ἰδιωτ. Σχολ. «Ἁγίου Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης» Ν. Ψυχικοῦ Ἀθηνῶν, 8 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βασιλικῆς Θεσπρωτίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χουμερίου Ἡρακλείου Κρήτης, 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καλουδίου Ἀμφιλοχίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πελαδιάνικων Μολάων 150 χιλ.)μα πορτοκάλια διὰ τοὺς Ἀσθενεῖς τοῦ Ἀσκληπείου Βούλας καὶ 1 χαρτ.)τιον μετὰ εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγρᾶφων Εὐρυτανίας.

Οἱ Ἑρυνθ.)ται μαθηταὶ τῆς Β5 τάξεως τοῦ ΚΔ' Γυμνασίου Ἀρρ. Ἀθηνῶν, 1 χαρτ.)τιον μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καλουδίου Ἀμφιλοχίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ροζενῶν Κορινθίας, 2 χαρτ.)ματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σγάρας Ἀρτης.

Τὸ Ἐκπαιδευτήριον «Μάνεση» Νέου Ἡρακλείου Ἀττικῆς, 5 χαρτ.)ματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀράτου Ροδόπης καὶ 1 χαρτ.)μα διὰ τὸ Νηπιαγωγεῖον Λουτροῦ Ἐλασσόνας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γαλατίνης Βοῖου ἓν δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγρᾶφων Εὐρυτανίας.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Λαμίας ἓν χαρτ.)μα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγρᾶφων Εὐρυτανίας.

Τὸ Λύκειον «Ἑλληνισμός» Πειραι-

ῶς, 4 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κεφαλοδρύσου Παγωνίου καὶ ἀνὰ 2 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιμαχεῖας Κῶ καὶ Δορκάδος Κιλκίς.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καλλονῆς Λέσβου, 2 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Λυκοστόμου Καβάλας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀνω Ζάρου Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς Ἀσθενεῖς συμμαθητὰς διάφορα δῶρα. Εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τοῦ χωρίου καὶ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Μοιρῶν δέματα μετὰ τρόφιμα.

Τὸ Γυμνάσιον Ὡθελ. Κηφισιάς Ἀττικῆς, εἰς διάφορα ἱδρύματα Ἀττικῆς, ἐπίσκεψις καὶ διανομὴ δῶρων καὶ εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Πλατάνου Σπερχειάδος ἓν δέμα μετὰ εἶδη βοηθείας.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν Τριφυλίας, ἓν ζεύγος ὑποδημάτων, εἰς ἀπορον συμμαθητῆν.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος Ἀθηνῶν εἰς ἀπόρους οἰκογενείας Ἀθηνῶν, 4 χαρτ.)τια μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀγίου Ἰωάννου Ρέντη Ἀθηνῶν, εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Κονίτσας δι' ἀπόρους μαθητὰς 91 χιλ.)μα μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρρίου Ναυπακτίας, ἀνὰ 2 μεγάλα δέματα μετὰ ἱματισμόν, γραφικὴν ὕλην κ.λ.π., εἰς τὰ Δημοτ. Σχολεῖα Ἀραχθῆς καὶ Κοκκινόχωρίου Ναυπακτίας.

Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν εἰς Ὀρθόδοξον Χριστιαν. Ἀδελφότητα Πειραιῶς 9 χαρτ.)τια μετὰ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη βοηθείας.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Δομοκοῦ εἰς ἀπορα Σχολεῖα Εὐρυτανίας 30 χαρτ.)τια μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ κλπ. καὶ εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν καινουργῶν ὑποδημάτων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μονοκαρυᾶς Εὐβοίας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κορυφῆς Τρικάλων ἓν δέμα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφικῆς ὕλης.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νοχιῶν Κισσάμου Κρήτης, εἰς ἀναξιοπαθεύσας οἰκογενείας 5 δέματα μετὰ τρόφιμα ἀξίας 1.500 δραχμῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμαλιάδος, εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγίας Τριάδος Ἀμαλιάδος, ἓν δέμα μετὰ γραφικὴν ὕλην.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δέματα μετὰ εἶδη γραφικῆς ὕλης καὶ ἱματιδίων εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Μαυρομαντήλας, Καρυᾶς, Δαφνούλας, Κομποπηγαδίου, Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ Πάου Καλαβρύτων.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν εἰς ἀπόρους Ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Φιλιατῶν δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ.

Τὸ Γυμνάσιον Βέλλου Κορινθίας, εἰς Δημ. Σχολ. Τριδένδρου Εὐρυτανίας δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφ. ὕλης συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 2.700.

Τὸ Γυμνάσιον Κορωπίου Ἀττικῆς, εἰς Δημ. Σχολ. Χρυσῆς Καστοριάς 9 δέματα μετὰ τρόφιμα διάφορα.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κονίτσας εἰς Ἀκριτικὸν Φυλάκιον τῆς περιοχῆς δῶρα χρήσιμα διὰ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Χίου εἰς κρατούμενους τῶν Φυλακῶν Χίου 35 δέματα μετὰ γλυκά, σιγαρέττα, ἡμερολόγια κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέων Μουδανίων

Χαλκιδικῆς, δέματα μετὰ εἶδη βοηθείας εἰς ὀρεῖνὰ χωρία Χαλκιδικῆς.

Τὸ 50ὸν Δημ. Σχολ. Πειραιῶς εἰς τὰ χωρία Κτικαδίου καὶ Τριαντάρου Τήνου ἀνὰ 2 σάκκους μετὰ διάφορα εἶδη βοηθείας καὶ εἰς δύο (2) Δημοτ. Σχολεῖα Τήνου ἀνὰ 3 σάκκους μετὰ εἶδη βοηθείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κουρουνοχωρίου Νάξου, εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τοῦ χωρίου δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ γλυκά.

Τὸ Γυμνάσιον Ἀσπροπύργου Ἀττικῆς εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Νέας Μάρκρης Ἀττικῆς δέματα μετὰ παιγνίδια, γλυκά κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σκιάθου εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς σχολικὰ εἶδη.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν Τριφυλίας, ἓν ζεύγος ὑποδημάτων, εἰς ἀπορον συμμαθητῆν.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος Ἀθηνῶν εἰς ἀπόρους οἰκογενείας Ἀθηνῶν, 4 χαρτ.)τια μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀγίου Ἰωάννου Ρέντη Ἀθηνῶν, εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Κονίτσας δι' ἀπόρους μαθητὰς 91 χιλ.)μα μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρρίου Ναυπακτίας, ἀνὰ 2 μεγάλα δέματα μετὰ ἱματισμόν, γραφικὴν ὕλην κ.λ.π., εἰς τὰ Δημοτ. Σχολεῖα Ἀραχθῆς καὶ Κοκκινόχωρίου Ναυπακτίας.

Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν εἰς Ὀρθόδοξον Χριστιαν. Ἀδελφότητα Πειραιῶς 9 χαρτ.)τια μετὰ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη βοηθείας.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Δομοκοῦ εἰς ἀπορα Σχολεῖα Εὐρυτανίας 30 χαρτ.)τια μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ κλπ. καὶ εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν καινουργῶν ὑποδημάτων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μονοκαρυᾶς Εὐβοίας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κορυφῆς Τρικάλων ἓν δέμα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφικῆς ὕλης.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νοχιῶν Κισσάμου Κρήτης, εἰς ἀναξιοπαθεύσας οἰκογενείας 5 δέματα μετὰ τρόφιμα ἀξίας 1.500 δραχμῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμαλιάδος, εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγίας Τριάδος Ἀμαλιάδος, ἓν δέμα μετὰ γραφικὴν ὕλην.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δέματα μετὰ εἶδη γραφικῆς ὕλης καὶ ἱματιδίων εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Μαυρομαντήλας, Καρυᾶς, Δαφνούλας, Κομποπηγαδίου, Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ Πάου Καλαβρύτων.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν εἰς ἀπόρους Ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Φιλιατῶν δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ.

Τὸ Γυμνάσιον Βέλλου Κορινθίας, εἰς Δημ. Σχολ. Τριδένδρου Εὐρυτανίας δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφ. ὕλης συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 2.700.

Τὸ Γυμνάσιον Κορωπίου Ἀττικῆς, εἰς Δημ. Σχολ. Χρυσῆς Καστοριάς 9 δέματα μετὰ τρόφιμα διάφορα.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κονίτσας εἰς Ἀκριτικὸν Φυλάκιον τῆς περιοχῆς δῶρα χρήσιμα διὰ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Χίου εἰς κρατούμενους τῶν Φυλακῶν Χίου 35 δέματα μετὰ γλυκά, σιγαρέττα, ἡμερολόγια κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέων Μουδανίων

Χαλκιδικῆς, δέματα μετὰ εἶδη βοηθείας εἰς ὀρεῖνὰ χωρία Χαλκιδικῆς.

Τὸ 50ὸν Δημ. Σχολ. Πειραιῶς εἰς τὰ χωρία Κτικαδίου καὶ Τριαντάρου Τήνου ἀνὰ 2 σάκκους μετὰ διάφορα εἶδη βοηθείας καὶ εἰς δύο (2) Δημοτ. Σχολεῖα Τήνου ἀνὰ 3 σάκκους μετὰ εἶδη βοηθείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κουρουνοχωρίου Νάξου, εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τοῦ χωρίου δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ γλυκά.

Τὸ Γυμνάσιον Ἀσπροπύργου Ἀττικῆς εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Νέας Μάρκρης Ἀττικῆς δέματα μετὰ παιγνίδια, γλυκά κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σκιάθου εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς σχολικὰ εἶδη.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν Τριφυλίας, ἓν ζεύγος ὑποδημάτων, εἰς ἀπορον συμμαθητῆν.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος Ἀθηνῶν εἰς ἀπόρους οἰκογενείας Ἀθηνῶν, 4 χαρτ.)τια μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀγίου Ἰωάννου Ρέντη Ἀθηνῶν, εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Κονίτσας δι' ἀπόρους μαθητὰς 91 χιλ.)μα μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρρίου Ναυπακτίας, ἀνὰ 2 μεγάλα δέματα μετὰ ἱματισμόν, γραφικὴν ὕλην κ.λ.π., εἰς τὰ Δημοτ. Σχολεῖα Ἀραχθῆς καὶ Κοκκινόχωρίου Ναυπακτίας.

Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν εἰς Ὀρθόδοξον Χριστιαν. Ἀδελφότητα Πειραιῶς 9 χαρτ.)τια μετὰ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη βοηθείας.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Δομοκοῦ εἰς ἀπορα Σχολεῖα Εὐρυτανίας 30 χαρτ.)τια μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ κλπ. καὶ εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν καινουργῶν ὑποδημάτων.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μονοκαρυᾶς Εὐβοίας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κορυφῆς Τρικάλων ἓν δέμα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφικῆς ὕλης.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νοχιῶν Κισσάμου Κρήτης, εἰς ἀναξιοπαθεύσας οἰκογενείας 5 δέματα μετὰ τρόφιμα ἀξίας 1.500 δραχμῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμαλιάδος, εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγίας Τριάδος Ἀμαλιάδος, ἓν δέμα μετὰ γραφικὴν ὕλην.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δέματα μετὰ εἶδη γραφικῆς ὕλης καὶ ἱματιδίων εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Μαυρομαντήλας, Καρυᾶς, Δαφνούλας, Κομποπηγαδίου, Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ Πάου Καλαβρύτων.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν εἰς ἀπόρους Ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Φιλιατῶν δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ.

Τὸ Γυμνάσιον Βέλλου Κορινθίας, εἰς Δημ. Σχολ. Τριδένδρου Εὐρυτανίας δέματα μετὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ γραφ. ὕλης συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 2.700.

Τὸ Γυμνάσιον Κορωπίου Ἀττικῆς, εἰς Δημ. Σχολ. Χρυσῆς Καστοριάς 9 δέματα μετὰ τρόφιμα διάφορα.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κονίτσας εἰς Ἀκριτικὸν Φυλάκιον τῆς περιοχῆς δῶρα χρήσιμα διὰ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Χίου εἰς κρατούμενους τῶν Φυλακῶν Χίου 35 δέματα μετὰ γλυκά, σιγαρέττα, ἡμερολόγια κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέων Μουδανίων

Χαλκιδικῆς, δέματα μετὰ εἶδη βοηθείας εἰς ὀρεῖνὰ χωρία Χαλκιδικῆς.

Τὸ 50ὸν Δημ. Σχολ. Πειραιῶς εἰς τὰ χωρία Κτικαδίου καὶ Τριαντάρου Τήνου ἀνὰ 2 σάκκους μετὰ διάφορα εἶδη βοηθείας καὶ εἰς δύο (2) Δημοτ. Σχολεῖα Τήνου ἀνὰ 3 σάκκους μετὰ εἶδη βοηθείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κουρουνοχωρίου Νάξου, εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τοῦ χωρίου δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ γλυκά.

Τὸ Γυμνάσιον Ἀσπροπύργου Ἀττικῆς εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Νέας Μάρκρης Ἀττικῆς δέματα μετὰ παιγνίδια, γλυκά κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σκιάθου εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς σχολικὰ εἶδη.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν Τριφυλίας, ἓν ζεύγος ὑποδημάτων, εἰς ἀπορον συμμαθητῆν.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος Ἀθηνῶν εἰς ἀπόρους οἰκογενείας Ἀθηνῶν, 4 χαρτ.)τια μετὰ διάφορα εἶδη τροφίμων.

τροφείων δέματα με τρόφιμα, ὥς καὶ εἰς τὸ "Ἰδρυμα «Ἡ Μητέρα».

Τὸ Δημ. Σχολ. Μαλινών Ἑρακλείου Κρήτης εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως Ἑρακλείου διάφορα εἶδη βοηθείας.

Τὸ 23ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Ἀττικῆς εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Κρυσταλλοπηγῆς καὶ Ἱεροπηγῆς Καστοριάς δέματα με διάφορα εἶδη βοηθείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου, εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς εἶδη γραφικῆς ὕλης συνολικῆς ἀξίας 790 δραχμῶν καὶ εἰς ἀπορον μαθητρίων τοῦ Γυμνασ. Θηλ. Κηφισιάς ἔν δέμα βοήθειας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καλοῦ Νεροῦ Φαρσάλων, εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Διασελλοῦ Τρικάλων ἔν δέμα με εἶδη γραφικῆς ὕλης ἀξίας 330 δραχμῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Στράτου Ἀγρινίου, εἰς Κρατ. Νοσοκομεῖον Ἀγρινίου διάφορα δῶρα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

Τὸ Γυμνάσι. Θηλέων Βύρωνος Ἀθηνῶν, εἰς Δημ. Σχολ. Σιτομένων Ἀγρινίου δέματα με εἶδη τροφίμων, υποδήσεως κλπ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσίνης Ἑρμιονίδος εἰς Νοσοκομεῖον Ναυπλίου τρόφιμα καὶ φρούτα καὶ εἰς τὴν «Στέγην. Γερόντων Ναυπλίου» τρόφιμα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ζάκρου Σητείας εἰς τὸ Ἀγροτικόν. Ἱατρεῖον τοῦ χωρίου μίαν φιάλην ὀξυγόνου πλήρη ἀξίας 3. 500 δραχμῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πύλου, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Πύλου 50 χιλ.)μα με εἶδη τροφίμων καὶ φρούτων.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἐδέσσης εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἐδέσσης, τὸν Παιδικὸν Σταθμὸν καὶ τὸ Ἀσυλὸν τοῦ Παιδιοῦ Ἐδέσσης δέματα με τρόφιμα καὶ γλυκίσματα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μαρπήσης Νάξου, εἰς Ἀκριτικὸν Φυλάκιον Νευροκοπίου δέμα με γλυκὰ καὶ σιγαρέττα καὶ εἰς ἐνδεεῖς ὑπερηλικούς τοῦ χωρίου 7 δέματα με τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη βοηθείας.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
(Μέσω ἡμῶν)

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρχαίας Κορίνθου δρχ. 1.200 διὰ τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειαν Α. Κωτσάκη εἰς Περιστέρι Ἀθηνῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Φιλοθέης Ἀθηνῶν δρχ. 1.000 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Φιλοθέης Ἀθηνῶν δρχ. 1.000 ὑπὲρ πολεμοπαθῶν τοῦ Βιετνάμ.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γερακίου Πεδιάδος Κρήτης δρχ. 230 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πεύκων Σητείας Κρήτης δρχ. 100 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πολυμερίου Ἡγουμενίσσης δρχ. 105 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λιθερῶν Κοζάνης δρχ. 77 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσχωράφων Σερρών δρχ. 100 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μεσοχωρίου Ἑρα-

κλείου δρχ. 350 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. ᾿Αλαγονίας Καλαμάτας δρχ. 150 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χουμερίου ᾿Ηρακλείου δρχ. 100 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Γυμνάσιον ᾿Αλιάρτου Λεβαδείας δρχ. 700 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. Λιθαδίου ᾿Ελασσόνας δρχ. 300 εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σωτηράκη Βίου.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς δρχ. 300 διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Τριδένδρου Εὐρυτανίας.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς δρχ. 300 εἰς ᾿Αντικαρκινικὸν ᾿Ερانون.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς δρχ. 200 δι' ᾿Ασυλον ᾿Ανιάτων.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς δρχ. 200 διὰ τὴν ἔσθλον οἰκογένειαν τῆς Ζωῆς ᾿Αθήνῃ.

Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. Ρεθύμνου δρχ. 110 δι' ἀντικαρκινικὸν ᾿Ερانون.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πετριάδου Καρύστου δρχ. 535 δι' ᾿Αντικαρκινικὸν ᾿Ερانون.

Τὸ Γυμνάσιον Βέλλου Κορινθίας δρχ. 4.366 δι' ᾿Αντικαρκινικὸν ᾿Ερانون.

Τὸ Γυμνάσιον Βέλλου Κορινθίας δρχ. 1.000 ὑπὲρ σεισμοπλήκτων Νικαράγουα.

᾿Η Διδ)σσα Κα Α. Σμυρνῇ τοῦ Δημ. Σχολείου Κλειτορίας Καλαβρύτων δρχ. 500 δι' ὄρφανὸν παῖδα τοῦ Βιενάμ.

Τὸ 2ον Γυμν. ᾿Αρρ. ᾿Αθηνῶν δρχ. 3.000 διὰ τὴν Κοινότητα Μαυροπούλου ᾿Ιωαννίνων.

Τὸ 26ον Δημ. Σχολ. ᾿Αθηνῶν δρχ. 1.000 εἰς τοὺς ἀναπήρους παῖδας, ἐκ πυρκαϊᾶς σχολικοῦ λεωφορείου.

Τὸ Ἴον Δημ. Σχολ. ᾿Αλιδερίου Εὐβοίας δρχ. 1.100 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. ᾿Αμπελιῶν Μεσολογίου δρχ. 161 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κοκκινιάς Κιλκίς δρχ. 100 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μητροπόλεως Καρδίτσας δρχ. 450 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης ᾿Αργολίδος δρχ. 100 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καλυβίων ᾿Ελασσόνας δρχ. 50 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. ᾿Ακάματρας ᾿Ικαρίας δρχ. 30 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. 2ον Καίσαριανῆς δρχ. 150 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λυκείου «Κ. Σταυριανοῦ» Πειραιῶς δρχ. 1.200 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καρπερῆς Σερρών δρχ. 80 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γαλατινῆς Βοΐου δρχ. 500 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ ᾿Ιδιωτ. Ναυτ. Γυμνάσιον Πειραιῶς «Νηρέως» δρχ. 277 ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀκαμάτρας Ἰκαρί-
ας ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
30.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Καισαριανῆς Ἀ-
θηνῶν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
δρχ. 150.

Τὸ Ἰδιωτ. Λύκειον «Κ. Σταυριανοῦ»
Πειραιῶς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.
Ν. δρχ. 1.200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καρπερῆς Σερρῶν
ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 80.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γαλατινῆς Βοῖου ὑ-
πὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 500.

Τὸ Ἰδιωτικὸν Ναυτικὸν Γυμνάσιον
Πειραιῶς «Νηρεὺς» ὑπὲρ τοῦ ἔργου
τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 277.

Ἡ Ἀρσάκειος Παιδαγωγικὴ Ἀκα-
δημία Πατρῶν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.
Ε.Σ. δρχ. 500.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χουμερίου Ἡρακλεί-
ου Κρήτης ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.
Ν. δρχ. 90.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χαριτωμένης Δρά-
μας ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
140.

Τὸ Γυμνάσιον Σκύδρας Ἐδέσσης ὑ-
πὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
1.484.

Τὸ Δημ. Σχολ. Τημενίου Κυνουρίας
ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
70.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἄνω Λευκίμης Κερ-
κύρας ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
δρχ. 230.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σκληροῦ Τριφυλίας
ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 65.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀνθηροῦ Μουζακί-
ου ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
110.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λουκισίων Θηβῶν
ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ.
200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κορύνης Θηβῶν ὑ-
πὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ. Ν. δρχ.
150.

Τὸ 11ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου
Ἀττικῆς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
δρχ. 591.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
(Ἀπ' εὐθείας)

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγίου Γεωργίου Λε-
βαδείας εἰς Ὀρφανοτροφεῖον Θηλέων
Λεβαδείας δρχ. 200.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Εὐδόμου Θεσ-
σαλονίκης εἰς ἄπορον καρδιοπαθῆ μα-
θητὴν Γυμνασίου Κατερίνης δρχ. 860.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λεωνιδίου Κυνουρί-
ας εἰς ἔρανον Ε.Ε.Σ. δρχ. 627 καὶ εἰς
ἔρανον τῆς «Ἀγάπης» δρχ. 250.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νικάνορος Κονί-
τσης εἰς ἔρανον τῆς Ἀγάπης δρχ.
13.

Τὸ 15ον Δημ. Σχολ. Βόλου εἰς Ἰ-
δρυμα Ἀπρσοαρμόστων Παίδων Βόλου
δρχ. 400.

Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν εἰς Ἰ-
εράν Μητρόπολιν Δημητριάδος δρχ.
500.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Δομοκοῦ εἰς
ἀπόρους μαθητὰς τοῦ Σχολείου του
διὰ τὴν ἀγορὰν εἰδῶν ἱματισμοῦ δρχ.
1.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νοχίαν Κισσάμου
Χανίων εἰς ἀναξιοπαθεύσας οἰκογενεί-
ας τοῦ χωρίου δρχ. 1.200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμπελοκάμπου Ἀ-
μαλιάδος εἰς Οἰκοτροφεῖον Δίβρης Ἡ-
λείας δρχ. 1.000.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν εἰς Ἄ-
συλον ἀνιάτων Πατρῶν δρχ. 400 καὶ
εἰς ἀναξιοπαθοῦντα διδάσκαλον δρχ.
1.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου εἰς
Ὁρφανοτροφεῖον Πάρου δρχ. 350 καὶ
εἰς Ἐρανον τῆς Ἀγάπης δρχ. 109.

Τὸ Γυμνάσιον Καρωπίου Ἀττικῆς
εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσῆς Κασταριάς
δρχ. 8.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέων Μουδανίων
Χαλκιδικῆς εἰς ἄπορον καρδιοπαθῆ
μαθητὴν Γυμνασίου Κατερίνης δρχ. 700.

Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Κερκύρας εἰς
Ἐρανον Ε.Ε.Σ. δρχ. 844.

Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν εἰς:

- α) Γηροκομεῖον Πατρῶν δρχ. 1.
000.
- β) Ὁρφανοτροφεῖον Θηλέων Πα-
τρῶν δρχ. 1.000.
- γ) ναξιοπαθοῦντας ἐκπαιδευτι-
τοὺς δρχ. 1.000.
- δ) Ὁρφανοτροφεῖον Ἀρρένων Πα-
τρῶν δρχ. 1.000.
- ε) Ἄπορον συμμαθήτριαν δρχ.
250.
- στ) πτωχὴν οἰκογένειαν Πατρῶν
Πατρῶν δρχ. 210, καὶ
- ζ) Ἄπορον καρδιοπαθῆ μαθητὴν
δρχ. 4.600.

Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Ρεθύμνου εἰς Φι-
λόπαιχον Ταμεῖον Ρεθύμνου δρχ. 700.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πλακαλῶνων Χανί-
ων εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τοῦ χω-
ρίου δρχ. 500.

Τὸ Δημ. Σχολ. Τραγανοῦ Ἡλείας
εἰς:

- α) Ἄπορον χήραν δρχ. 50.
- β) Τὴν ἄπορον Μαρ. Βουρτσάνη
δρχ. 50.
- γ) Ἄπορον γέροντα δρχ. 50.
- δ) Ἄπορον ἀόμματος γέροντα
δρχ. 50.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μαλλίων Ἡρακλείου
Κρήτης εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης
δρχ. 500 καὶ εἰς ἄπορον οἰκογένειαν
τοῦ χωρίου δρχ. 150.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου εἰς
Δημ. Σχολ. Πυργετοῦ Λαρίσης δρχ.
103.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λευκῶν Πάρου εἰς
Ὁρφανοτροφεῖον Σύρου δρχ. 300.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσίνης Ἑρμιονίδος
εἰς Στέγην Γερόντων Ναυπλίου δρχ.
800.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μαρπίσσης Νάξου
εἰς Ἐρανον Ἀγάπης δρχ. 150.

**ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ**

Τὸ Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίων Λαρί-
σης εἰς τὰ Γηροκομεῖα Λαρίσης καὶ
Ἀθηνῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Γορτυνίας
εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Τριπόλεως καὶ Πύρ-
γου Ἡλείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσίνης Ἑρμιονίδος
εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ναυπλίου.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γοργογυρίου Τρικιά-
λων εἰς πτωχοὺς γέροντας τοῦ χωρίου.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κόστου Πάρου εἰς
τὸ Ὁρφανοτροφεῖον Κηφισιάς Ἀττι-
κῆς.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρρίου Ναυπα-
κτίας εἰς τὸ Γηροκομεῖον Πατρῶν.

Δέματα μὲ χαμαῖμυλον ἀπέστειλαν
ἐπίσης εἰς τὴ Γραφεῖα μας, πρὸς διά-
θεσιν εἰς Νοσοκομεῖα Ἀθηνῶν, τὰ Σχο-

λεία Καμηλαρίου Μοιρών Κρήτης, Πλακαλάνων Κισάμου Κρήτης και Χρυσάφων Λακεδαιμόνιος.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίων Λαρίσης εἰς τὰ Γηροκομεῖα Λαρίσης καὶ Ἀθηνῶν.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Γορτυνίας εἰς τὰ Ν)κομεῖα Τριπόλεως & Πύργου.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσίνης Ἑρμιονίδος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ναυπλίου.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Γοργογυρίου Τρικάλων εἰς πτωχῶς γέροντας τοῦ χωρίου.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου εἰς Ὀρφανοτροφεῖον Κηφισσίας Ἀθηνῶν.
 Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρρίου Ναυπακτίας εἰς Γηροκομεῖον Πατρῶν.

* *

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν διὰ τὴν λαμπρὰν συμμετοχὴν σας εἰς τὴν Διεθνή ἑκθεσὶν μας. Ἡ συμμετοχὴ σας αὕτη ὑπῆρξε πολὺ χρήσιμος καὶ ἐξαιρετικῇ μεγάλῳ ὥς ἐνδειξίς φιλίας καὶ κατανοήσεως. Τὰ ἐκθέματα ἐθαυμάσθησαν ἀπ' ὅλους τὰ δὲ Ἑλληνικὰ τραγοῦδια ἤρσαν πάρα πολὺ.
 Ἐπίσης ἐκφράζομεν τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μας διὰ τὴν μεγάλην δραστηριότητά των Ἑλλήνων Ἑρυθροσταυριτῶν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.
 Μὲ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἀπειρὸν ἐκτιμήσεως.

DR. JOSE J. PAEZ R.
GENERAL DIRECTOR
NATIONAL EXCECUTIVE

Σ η μ ε ῖ ω σ ι ς : Εἰς τὴν ἑκθεσὶν ταύτην ἐστάλησαν ἐκθέματα καὶ φωτογραφία των ἀκολούθων Σχολείων: 1) Α' Γυμνασίου Τσιτσέσιου, 2) Γ' Γυμνασίου Θηλέων Περαιῶς, 3) Γυμνασίου Θηλέων Ρεθύμνης, 4) 21ου Δημ. Σχολείου Ἀθηνῶν, 5) Α' Δημ. Σχολείου Ἀμπελίων Λαρίσης, 6) Δημ. Σχολείου Κερτέζης Καλαδρύτων, 7) ΣΤ' Δημ. Σχολ. Μυτιλήνης, 8) Δημ. Σχολείου Νησιολίου Ἡμαθίας, 9) 3ου Δημ. Σχολείου Ρεθύμνης.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΣ ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ

Τὸ Τμήμα QUEENSLAND τῆς Χώρας μας παρακαλεῖ νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν διὰ τὴν λαμπρὰν συμμετοχὴν σας εἰς τὴν Διεθνή ἑκθεσὶν του. Οἱ ζωγραφικοὶ πίνακες προσεῖλκυσα τὴν προσοχὴν τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ συνετέλεσαν πολὺ τόσον εἰς τὴν ἐπιτυχίᾳ τῆς Διεθνούς ἑκθέσεως ὅσον καὶ τῶν ἐπακολουθησασάν περιοδεουσῶν τοιούτων, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν λόγω ἐκράς μας.
 θέσεως εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Χώρας.
 Μετὰ τιμῆς

L. G. STUBBINGS
SECRETART GENERAL

Σ η μ ε ῖ ω σ ι ς : Εἰς τὴν ὡς ἄνω ἑκθεσὶν ἐστάλησαν πίνακες τῶν ἀκολούθων Σχολείων: 1) Γυμνασίου Ἀρρένων Ἀργοστολίου, 2) Γυμνασίου Καλαδρύτων, 3) 3ου Δημ. Σχολείου Ἐδέσσης, 4) 5ου Δημ. Σχολείου Θεσσαλονίκης.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

[illegible]

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Βουνό της Ἀσίας ἀπὸ τὴν Π.
Δ. Εἶναι καὶ τὸ μέσα.
2. Γνωστὸς πύργος. Ποταμὸς
Πορτογαλίας.
3. Λέγεται καὶ τὸ εἰσιτήριον.
4. Υἱὸς τοῦ Ἰακῶβ δίχως κεφάλι.
5. Βουνὸ τῆς Θράκης.
6. Τὸ ἔδωσαν στὸν Ὅδυσσέα.
Ἄπ' αὐτὴ βλέπομε (ὄν. ἐν.).
7. Ὄνομα ζώου.
8. Μετοχὴ δοθητικοῦ ρήματος
(γεν. ἀρσ.). Πληθυντικὸς ἀρ-
θρου. Εἶναι ὁ Θεός.
9. Ἀρχὴ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ
1821. Τὸ λένε οἱ διστακτικοί.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Υἱὸς τοῦ Δαυτῆδ.
2. Αἰγυπτιακὴ θεότης. Εὐρίσκον-
ται αἱ Βρυξέλλαι.
3. Ἱστορικὸ χωρίο τῆς Ἠπείρου.
4. Μουσικὴ νότα. Μονὴ τῆς Βουλ-
γαρίας.
5. Στὸ ἄκουσμά του σταματᾶμε.
6. Εἶναι οἱ ὑπερήφανοι.
7. Πληθυντικὸς ἄρθρου. Πολύτιμο
ὄρυκτό.
8. Χώρα τῆς Ἀφρικής.
9. Προσωπικὴ ἀντανυμία. Μουσι-
κὴ νότα.
10. Εἶναι καὶ ἡ γενιά. Χώρα τῆς
Ἀσίας.
11. Σύνδεσμος εἰδικός. Προσφώνη-
σις βασιλέων. Δὲν ἔχουν πάθει
τίποτε.

Μαθηταὶ ΣΤ' τάξεως
Δημ. Σχολείου
Πλακαλῶνων - Κισσάμου

Η παράδοσις : Ὡς ὁ Χριστὸς ἔπλασε τὰ πρόβατα καὶ βγήκε στὰ βουνὰ νὰ τὰ βοσκήσῃ, τόσο χάριζεν ἡ ψυχὴ του, ποὺ ἔκοψε ἕνα ξύλο, τὸ ἔφκιασε μὲτ' ἀμύλην φλογέρα καὶ ἄρχισε νὰ λαλῇ. Ἀκούσε ὁ Σατανᾶς τὰ λαλήματα καὶ τὰ βελιάσματα, πῆγε κοντά, εἶδε τὰ πρόβατα καὶ μαύρισε ἡ ψυχὴ του.

— Τὶ παράμορφα πλάσματα εἶναι
τοῦτα πού 'καμε ὁ Χριστός, εἶπε,
κι ὁ νοῦς του πῆγε πῶς νὰ τοῦ τὰ
χαλάσῃ. Παραμέρισε στὸ λόγγο,
ἔκοψε μία ἀγριαπιδιά κι ἄρχισε νὰ
φτιαχτῇ τὸν Λύκο. Γι' αὐτό, πού
'ναι φκιασμένο ἀπ' ἀγριαπιδιά, δὲν
λνγίζει καθόλου αὐτὸ τὸ πλάσμα
τοῦ Σατανᾶ. Μὰ ἅμα τὸν ἀπόφκιασε
τὸ λύκο καὶ πῆγε νὰ τὸν στήσῃ,
εἶδε πῶς δὲν μπορούσε νὰ σταθῇ
στὰ ποδάρια του τὸ ἔργο του. Ἀφοῦ
εἶδε καὶ ἄποεἶδε πῶς δὲν θὰ στυ-
λώσῃ τὸν Λύκο, πῆγε στὸ Χριστό,
γονάτισε μπροστά του καὶ εἶπε :

— Ἀφετη, θέλησα κ' ἐγὼ νὰ
κάμω ἓνα πλάσμα σὰν τὰ δικά σου,
μὰ γιατί δὲν στέκει στὰ πόδια του;
Ἀξιώσέ με νὰ τὸ ἰδῶ ὄρθιο καὶ θὰ
προσκυνῶ τ' ὄνομά σου.

Ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε νὰ τοῦ φωνάξεις : Σή-
κω ἔργο μου καὶ κάμε ὅ,τι πρό-
σταξε ὁ Χριστός.

Ὁ Σατανᾶς γνοιόστηκε.

— *Κι ἂν τὸ πρόσταξε ὁ Χριστὸς
να μὲ φάη; εἶπε.*

Πήγε γρήγορα, ἔκανε ἓνα λάκκο κοντὰ στὸ Λύκο, κρύφτηκε μέσα κι ἀφήνοντας ἔξω τὸ ἓνα ποδάρι του μόνο φώναξε :

— Σήκω ἔργο μου, καὶ κάμε,
ὅ,τι πρόσταξε ὁ Χριστός.

Ὁ Λυκος πήδησεν ἐπάνω, ἄρ-
παξε τὸ ποδάρι τοῦ Σατανᾶ καὶ τὸ
ἔφαγε. Γι' αὐτὸ λένε ὅτι ὁ ἀρχι-
δαίμονας εἶναι κοντσός.

Ἡ ποτηρία του : Ἐπειδὴ γνω-
ρίζει ὅτι ἡ ὁσμή του χτυπᾷ τὰ προ-
βατόσκυλα, ἅμα πηγαίνει στὴ στά-
ση βαδίζει ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ἔχει
ἀντιθετὸ ἀέρα. Ἄν ἔχη ρέμα χώ-
νει τὸ ὄγκος του στὸ νερό. Ἄν
εἶναι μέρα ποτὲ δὲν βαδίζει σὲ γυ-
μνὸ τόπο. Προτιμᾷ πάντοτε τ' ἀπό-
σκια, γιὰ νὰ μὴ διακρίνεται εὐκόλα.
Ἄν εἶναι συμμορία χωρίζονται εἰς
δύο μπουλούκια. Οἱ μὲν πηγαίνουν
ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ φουᾷ, ὥστε νὰ
μὴ τοὺς ἀντιληφθοῦν τὰ σκυλιὰ καὶ
τοὺς πάρουν ἀπὸ κοντά. Ἄμα κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπομακρυνθοῦν τὰ
σκυλιὰ, δρομοῦν οἱ ἄλλοι στὸ κο-
πάδι καὶ σφάζουν. Πόσα;

Ο ΛΥΚΟΣ

Τοῦ ΣΤΕΦ. ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Πιστεύουν, ὅτι ἅμα μὴ στό κοπάδι σφάζει κάθε Λύκος ἕως 99. Ἄμα φθάσῃ τὰ 100 λέγουν ὅτι σκάζει. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἕνας Λύκος σφάζει ὅσα προφθάσῃ. Νὰ χορτάσῃ δὲν ὑπάρχει φόβος. Μήπως τρώγῃ κρέας; Ἀνοίγει μιὰ φλέβα στό λαιμὸ καὶ πίνει τὸ αἷμα. Γι' αὐτὸ λέγουν: Ἄμα ἔχει ἕνας Λύκος, ἔχουν ἑκατὸ κοράκια. Ἄμα ἔχουν ἑκατὸ κοράκια δὲν ἔχει ἕνας Λύκος.

«Μπήκε ὁ Λύκος στὸ κοπάδι, ἀλλοιὰ πῶχει τὸ ἓνα». Βεβαιωμένο πρᾶγμα εἶναι, ὅτι ἂν σ' ἓνα κοπάδι εἶναι πεταμένα ἓνα ἢ λίγα πρόβατα κανενὸς συμμορίτη, ἐκεῖνα θὰ πρωτοπάρη ὁ Χάρος. Ὁ λόγος εἶναι ὁ ἐξῆς: Κάθε μπουλούκι εἶναι σὰν ἀπὸ ἰδιαίτερη πάστα φτιαγμένο. Ἄν σμιζέτε πεντε μπουλούκια, θὰ ἔχετε μὲν ἓνα μεγάλο κοπάδι, ἀλλὰ μὲ

τὴν πρώτην ταραχὴ σχιζόνται κατὰ
μπουλούκια, ὅπως ὅταν ἦταν χω-
ρισμένα. Ἄν λοιπὸν στὸ κοπάδι εἶ-
ναι ἓνα μοναχὸ προβάτο, θὰ ξεκόψη
καὶ ἴσως γλυτώσουν τὰ ἄλλα ἀπὸ
τὰ σκυλιά, τὰ ὁποῖα, ὡς μυαλωμένα,
θὰ τρέξουν νὰ γλυτώσουν τὰ περισ-
σότερα, ἀλλὰ τὸ ἓνα σπάνια νὰ
σωθῇ.

Ἐπειδὴ μὲ τὸ αἷμα ἐνὸς προβά-
του δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ χορτάσῃ,
οὔτε ἐπὶ τόπον εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ
καταπιῇ, ἀναγκάζεται νὰ τὸ παίρνῃ
μαζὶ του, καὶ ἰδοὺ πῶς: "Ἄν μὲν
εἶναι μικρὸ τὸ πετὰ στὴν πλάτη
του καὶ φεύγει, σὰν νὰ ἔχῃ ἐπανω-
φόρι ριγμένο στοὺς ὅμους του. "Ἄν
εἶναι μεγάλον δὲ δαγκώνει ἀπὸ τὸ
αὐτὶ, τὸ ζώνει μὲ τὴν οὐρὰ του
στὴ μέση καὶ τοιοντοτρόπως πη-
γαίνουν ἅλαμπράτσον.

"Αν είναι ἄλογο, τὸ πιάνει ἀπὸ τ' ἀδύνατα μέλη τοῦ σώματός του. "Αν είναι βόδι, πηδᾷ στὸ λαιμό του καὶ μὲ τὴν οὐρὰ του τὸ διευθύνει ὅπου θέλει σὰν καθυλάρχης μὲ τὸ καμτσίκι του. "Αν είναι μουλάρι πιάνει τὴ στράτα καὶ κάνει τὸν πε-
θαμένο. Τὸ μουλάρι, κατὰ τὴν πε-
ριέργειά του, πηγαίνει νὰ τὸν μυ-
ρίσῃ καὶ ἅμα πλησιάζῃ τὴ μύτη του
τ' ἀρπάζει ἀπ' αὐτὴ καὶ τὸ σκάζει.
"Αν είναι δυνατὸ τὸ μουλάρι τὸν
σηκώνει ἐπάνω καὶ τὸν βροντᾷ κά-
τω σὰν χταπόδι. Οἱ μουλαροτρό-
φοι, γιὰ νὰ σώσουν τὴν ὑπόληψι
τῆς ράτσας των, λέγουν ὅτι ὁ Λύ-
κος τρώγει προηγουμένως ἅμαρο γιὰ
νὰ βαρύνῃ καὶ γι' αὐτὸ ὥς ἐπὶ τὸ
πολὺ δὲν μπορούν νὰ τὸν σηκώσουν
τὰ μουλάρια.

Ἄλλοιμονο, ἂν ἔκοβαν ὅλοι οἱ
 Λύκοι, λέγει μιὰ παροιμία. Κόβει
 μόνον ὁ Μονιάς. Τί εἶναι ὁ Μονιάς;
 Τὸ μεγαλύτερο παιδί των ὁ Λύκος
 καὶ ἡ Λύκαινα τὸ χωρίζουν ἅμα
 γεννηθῇ. Τὸ τρέφουν καὶ τὸ ἐκ-
 παιδεύουν ἰδιαίτερώς. Εἰς αὐτὸ ἐμ-
 πιστεύονται ὅλην τὴν τέχνην τῶν
 ὁποίων τοῦ διδάσκουν μὲ τὴν ἐπι-
 μέλειαν τῆς Ἀλεπούς. Κουβαλοῦν
 πρόβατα καὶ γίδια ζωντανὰ στὴν
 φωλιά τοῦ Μονιά χάριν τῆς ὑπο-
 φεωματοῦσας τοῦ διδασκαλίας. Μεθ'
 ὃ ὁδηγεῖται στὰ κοπάδια, πρὸς τε-
 λειοποίησιν τῶν σπονδῶν του.

Ὁρος ἀπαράβατος : Ἀπο κο-
πάδι πὺν εἶναι γνῶν ἀπὸ τὴν φωλιά
τον ποτὲ δὲν κλέβει ὁ Λύκος. Ἐπι-
θυμει νὰ μὴν εὐρίσκειται εἰς παρε-
ξηγήσεις μὲ τὸν γειτόνους του,
τολμάχιστον ἐφ' ὅσον ἔχει τὰ μικρά
του εἰς κατάστασιν ἀνηλικιότητος.

J. GIRARDIN

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ
ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Οταν ἔφυγα ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸ σχολεῖο καὶ γράφτηκα στὴν τρίτῃ τοῦ Δημοτικοῦ, τὸ φοβισμένο μου ὕψος, ἴσως καὶ τὰ ρούχα μου τὰ φτωχικά, μὲ δείχνανε γελοῖο στὰ μάτια τῶν συμμαθητῶν μου. Ἀρχισαν νὰ μὲ πειράζουν.

Κρυφά με κοροϊδεύανε πρώτα, μα ύστερα φανερά. Καθώς ήμουν άτολμος, σόπαινα, αλλά μέσα μου έβραζα. Η ζωή μου είχε καταντήσει μαρτύριο.

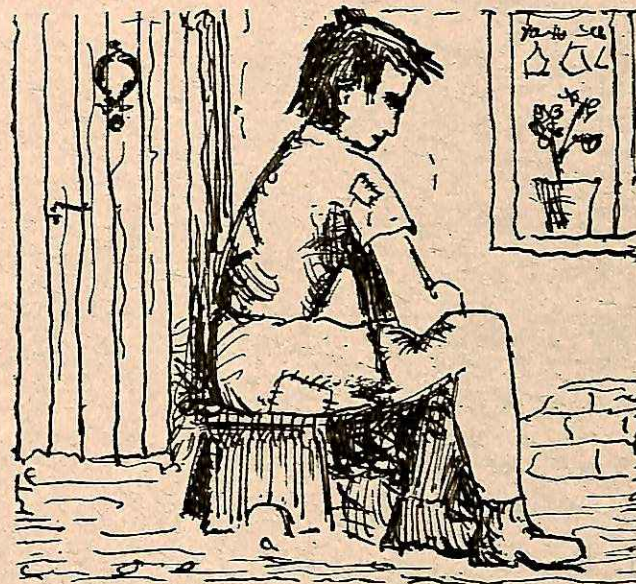
Μιά μέρα ή μητέρα μου κοίταζε κάπως παράξένα τη μπλούζα μου. Δέ δυσκολεύτηκα νά καταλάβω τη σκέψι της : Συλλογιζότανε τη μεγάλη μας φτώχεια.

Σὲ λίγο ἔφαξε στὴν κασσέλα, ἔβγαλε μιὰ παλιά
κυνηγετική μπλούζα τοῦ πατέρα ποὺ ἦταν ἀπὸ πρᾶ-
σινο βελούδο κ' εἶχε μετὰλλίνα κουμπιά, καὶ βάλ-
θηκε νὰ τὴν διορθῶνῃ.

Όταν τ' άλλο πρωί ξύπνησα είδα έτοιμο τ' καινούργιο μου ρούχο πάνω σ' ένα κάθισμα. Γ' άρπαξα άνυπόμονος νά τ' δοκιμάσω. Μουπτεφε λίγο μακρύ και φαρδύ, μ' άδεν ήταν άσχημο. Μόνο πού τ' άκουμπιά, καθώς δέν γινότανε νά μικρύνουν, παραπιάνε τον πό. «Καλύτερα, είπα μέσα μου, θάναί π'ό φανταχτερά».

Χαρά γεμάτος πήγα και τή φίλησα. Κι αυτή πιά, έδειχνε πολύ εύθυμισμένη πού μ' έβόλεψε έτσι. Φεύγοντας για τó σχολείο τήν είδα νά με καμαρώνη από τó παράθυρο.

Ὁ πρῶτος ποῦ μὲ εἶδε μὸλις ἔφτασα ἐκεῖ μὲ ρώ-
τησε ποῦ εἶχα ράψει τὴ νέα μου μπλούζα. Κάποιος
ἄλλος, ἦρθε κοντά μου μὲ προσποιητὴ καλωσύνη
κ' ἔπιασε τὸ ὄφασμα γιὰ νὰ ἰδῇ ἀπὸ τί ἦταν. Σὲ
λίγο μαζεύτηκαν καὶ τ' ἄλλα παιδιὰ παρέες - παρέες.
Ἐνα μίλησε ζωηρὰ γιὰ κάποια μπλούζα ποῦ τὴν
εἶχαν κόψει μὲ τὸ πριόνι τοῦ μαραγκοῦ. Ἄλλος
πάλι τόνισε πὼς αὐτὸς ποῦ φοροῦσε τὴ μπλούζα
ἔμοιαζε μὲ πράσινη κατσαρίδα. Δὲς κ' εἶχε δώσει
τὸ σύνθημα μ' αὐτὰ του τὰ λόγια, ἀρχισαν τὰ περισ-
σότερα παιδιὰ νὰ φωνάζουν τραγουδιστὰ : «Κατσα-
ρίδα, κατσαρίδα ... τρά - λά - λά ...».

Πήγα να σκάσω από το κακό μου βλέποντας ότι κοροϊδεύανε τη μανούλα μου, που τόσο είχε κοπιήσει για να μου φτιάσει τη μπλουζα. Θαρρούσα πως σ' αυτήν απευθύνονταν όλα εκείνα τα πειραχτικά λόγια.

Ξαφνικὰ ἄκουσα μιὰ δυνατὴ σαρκαστικὴ φωνή :
— Φρού, φρού! Νὰ ἡ κατσαρίδα, θὰ πετάξῃ!

Μὲ σφιγμένα δόντια ἔκανα μὴ ἀπότομη στροφή.
— Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποὺ τῷειπε; ρώτησα.

Πίσω μου στεκόταν ὁ Κώστας, ποὺ ὅλοι τὸν ἔ-
λεγαν Πετεινοπόδη. Ἡ ἔκφρασι τοῦ προσώπου μου
τὸν ἔκανε νὰ τραβηχθῇ δυὸ βήματα πιδὲ πέρα. Ξα-
ναρώτησα :

— Σὺ τῷειπες;

Γιὰ νὰ μὴ φανῇ δειλὸς μπροστὰ σ' ὅλους, βιάστηκε ν' ἀπαντήσῃ κυνικά:

— Μάλιστα. 'Εγώ!

Τότε ἄρχισα νὰ τοῦ δῶναι γροθιὲς μὲ κλειστὰ μάτια. Τὸν χτυποῦσα παλαβά, μὲ χτυποῦσε. Σὲ λίγὴ ἔνοιωσα φοβερὸ τράνταγμα καὶ δυνατόν πόνο στὸ μάτι. Μοῦ φάνηκε ὁ οὐρανὸς σφοντύλι. Ὡστόσο ἔψαχνα νὰ ἰδῶ μὲ τὸ γερὸ μου μάτι τ' εἶχε ἀπογίνει ὁ Πετεινοπόδης. Περίμενα νὰ μοῦ ξαναρίχτῃ. Καὶ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόση ἀνακούφισι αἰσθάνθηκα βλέποντας ὅτι ἔφευγε σκυφτός καὶ ντροπισμαμένος. Ἡ μύτη του ἔτρεχε αἷμα κ' ἦτανε κι αὐτοῦ τοῦ μαυρισμένο τὸ ἓνα μάτι.

Κάποιος μού σφύριξε στ' αὐτί :

— Εὐγε. Καλὰ τὰ κατάφερες.

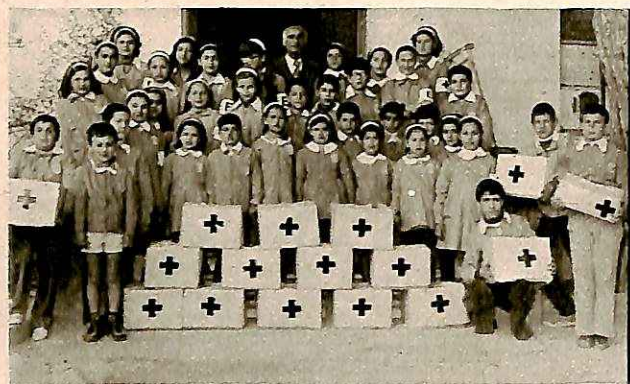
Τότε μόνον ἐνοιώσα πὼς ἦμουν ὁ νικητής. Ποιός; ἐγώ! Δὲ μπορούσα νὰ τὸ πιστέψω. Χαμογελοῦσα ἀθέλητα, σκουπίζοντας τὸ πονεμένο μου μάτι, πὺ εἶχα τὴν ἐντύπωσι πὼς εἶχε γίνει τούμπανο. Ἦμουν πολλὴ εὐχαριστημένος μολόντοδο γιατί εἶχα τσακωθῇ γιὰ τὴ μητέρα μου. Κι ἀκόμα γιατί πίστευα πὼς κανένας πιά δὲ θὰ τολμοῦσε νὰ μὲ κοροϊδέσῃ...

Διασκευὴ ΣΠ. ΠΑΝ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις σεισμόπληκτους και ένδεείς
Help to the needy

Βοήθεια εις Κοινότητα και σχολεία
Health in the Home

Ε.Ε.Ν. 5ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας 'Αθηνών
Juniors of 5th Elem. School Kallithea, Athens

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. 'Αργοστολίου Κεφ/νίας
Juniors of 2nd Elem. School Argoostoli Kefalonia

Ε.Ε.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Πλωμαρίου Λέσβου
Juniors of 1st Elem. School Plomari Lesbos

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Μυτιλήνης
Juniors of 2nd Elem. School Mytilene

Ε.Ε.Ν. 30ου Δημ. Σχολ. 'Ηρακλείου Κρήτης
Juniors of 30th Elem. School Heraklion Kreta

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κελλαρίων Μουζαίου
Juniors of Elem. School Kellaria Karditsa

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μακρυγιάλου Πιερίας
Juniors of Elem. School Makrygialos Pieria

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης 'Αργολίδος
Juniors of Elem. School Krya Vrysse Argos

Ο Κίτσος Τζαβέλλας παίρνει μαζί του μια ομάδα επτά στρατιωτών και μαζί με τον Ρατζηκότσικα κατεβαίνουν στην παραλία. Έκεί οι βαρκάρηδες του Μεσολογγίου και οι βιβαράδες, τρομοκρατημένοι, παρατηρούν τον σκληρόν αγώνα και αναλογίζοντας τον κίνδυνον, που τους πλησιάζει. Κι όταν ο Τζαβέλλας τους ζητάει να τον μεταφέρουν με τους στρατιώτες του στην Κλείσοβα, κανένας δεν φαίνεται πρόθυμος. Όλοι κοιτάνε με φόβο την Κλείσοβα, γιατί είναι επικίνδυνο να πλησιάσει κανένας προς τα εκεί, αφού χτυπιέται τόσο άγρια και αδιάκοπα το νησί. Ο αρχηγός των Μεσολογγιτών, ο Θανάσης Ρατζηκότσικας, τους πλησιάζει και τους καλεί:

— Ποιός από σας είναι ο πατριώτης και ο χριστιανός, που θέλει να χαρίσει τη ζωή του στην Πατρίδα και στη θρησκεία του Χριστού; Ποιός θα φέρη τον στρατηγό στην Κλείσοβα;

Βαρεία βουβαμάρα διαδέχεται την πρόσκλησι του αρχηγού. Κανένας από τους Μεσολογγίτες ναυτικούς δε δέχεται να παίξει την ζωή του σε μια αποστολή τόσο επικίνδυνη, σωστή θανατική καταδίκη, χωρίς να υπάρχει ελπίδα που θα προσφέρει κάποιον, έστω, βοήθεια. Κανένας από τους Μεσολογγίτες δεν μιλάει. Κανένας δεν δείχνει την ελάχιστη προθυμία. Όλοι βουβοί γυρίζουν και κοιτάνε μια την θάλασσα, που τους χωρίζει από την Κλείσοβα, και μια τον Τζαβέλλα με τον Ρατζηκότσικα. Την ώρα εκείνη ένα μικρό παιδί δεκάξι χρόνων ξεφεύγει από το μέσο των βιβαράδων και προχωρώντας προς την διεύθυνσι του Ρατζηκότσικα του λέει μόνο δυο λέξεις:

— Έγώ πηγαίνω.

Εκπληκτοι όλοι παρατηρούν το μικρό Έλληνόπουλο, που από κείνη την άγια στιγμή μεγαλώνει και γίνεται το 'Αθάνατο Έλληνόπουλο του Μεσολογγίου.

— Ο Ντάης!..., μονολογούν μερικοί μ' έκπληξι και θαυμασμό. Ναι, ήταν ο μικρός Ντάης (ή 'Αναστάσης) Βορίλας, ο σπιθαμιαίος βοηθός των βιβαράδων, το 16χρονο Μεσολογγιτάκι, που δίνει στην πατρίδα την ζωή του για να βοηθήσει τα μεγάλα του αδέλφια.

ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΣΟΥΣΤΑ
Σχολάρχου Μεσολογγίου

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΗΝ ΚΛΕΙΣΟΒΑ

(Άνοιξε το 1826. 'Η Κλείσοβα κινδυνεύει)

(Απόσπασμα)

Κανένας δεν ξέρει τίποτε για την προηγούμενη ζωή του μικρού ήρωα. Είν' ένα Έλληνόπουλο μέσα στα τόσα άλλα, που αγωνίσθηκαν για την Πατρίδα, και που είναι άφανη κι άγνωστα. Και κανένας δεν φρόντισε να μάθει τί απέγινε το θαυμαστό τουτο Μεσολογγιτάκι ύστερα από το άμιμτο κατόρθωμά του. Είναι εύτυχημα, λοιπόν, το ότι κατάφερε και σώθηκε τ' όνομά του, ενώ τόσα και τόσα άλλα Έλληνόπουλα προσέφεραν κ' εκείνα ισάξιες υπηρεσίες, αλλά με την πάροδο του χρόνου χάθηκε και το τιμημένο όνομά τους.

Ο Ντάης Βορίλας πήρε τους επτά στρατιώτες και τον στρατηγό Κίτσο Τζαβέλλα και τους οδήγησε στο «π ρ ο ι ά ρ ι ο» του, στη βιβαρίδικη βάρκα του. Κι ο μικρός βιβαράς αρπάξε στα χέρια του το «σταλίκι», που ήξερε να το χειρίζεται σαν ένας φτασμένος πιά καπετάνιος. Ορθιος επάνω στο τιμόνι, με τόλμη κ' ευκινησία, με γρηγοράδα και φρόνησι, οδήγει το προiάρι στον προορισμό του, να φθάσει στην Κλείσοβα. Οι Έλληνες στρατιώτες κι ο Τζαβέλλας, τον θαυμάζουν και παίρνουν θάρρος από την άψηφισιά, με την όποιαν αντιμετωπίζει τον κίνδυνο και τον θάνατον, ίσως, το παιδί αυτό.

Αλλά και οι έχθροι αντίλαμβάνονται γρήγορα την μικρή εκείνη βοήθεια, που σπεύδει προς το νησάκι. Και τρέχουν προς τα εκεί να σταματήσουν την απόβασι και πυροβολούν ακατάπαυστα έναντιον του προiαριου του Βορίλα και των γενναίων του Τζαβέλλα.

Ο Ντάης περιφρονεί τους έχ-

θρους και τα όπλα τους. Οι σφαίρες σφυρίζουν δίπλα κι από πάνω από το κεφάλι του. Μά εκείνος άπάραχος, χωρίς να ρίξη μια ματιά στους έχθρους, που πλησιάζουν όλοένα, προχωρεί. Μετράει μόνον με τα μάτια την απόστασι που τον χωρίζει από την Κλείσοβα κ' έντείνει όλες του τις δυνάμεις να προφθάσει να προσεγγίσει πριν οι Τούρκοι τον φθάσουν. Οι έχθρικές βάρκες τον σιμώνουν, τα λατζόνια τους σπεύδουν για να τον αρπάξουν. Οι Έλληνες αντιπυροβολούν κατά των έχθρών. Ο Σπύρος Παπανδρέου, ο γραμματεύς του Τζαβέλλα, σκοτώνεται δίπλα του κ' ένας άλλος τραυματίζεται. Αλλ' ο Ντάης Βορίλας δεν δειλιάζει, δεν χάνει την ψυχραιμία του.

Οι λίγοι Έλληνες της Κλείσοβας είδαν το προiάρι και σπεύδουν προς την κατεύθυνσί του ν' απομακρύνουν τους έχθρους και να δεχθούν την βοήθεια, που τόσο τους είναι χρήσιμη εκείνες τις ώρες. Και ο μικρός Ντάης Βορίλας με το πολυτιμότεο φορτίο του φθάνει σ'αυτήν την Κλείσοβα για να τους φέρη την σωτηρία.

Οι Μεσολογγίτες βλέπουν από μακριά ότι ή τόλμη του Βορίλα νίκησε τους έχθρους, και παίρνουν θάρρος. Και σε λίγο κι άλλες βάρκες κατορθώνουν να διασπασούν τον έχθρικό κλοιό και να μεταφέρουν νέες ενισχύσεις. Έτσι, όταν ο Κιουταχής διέταξε γενική έφοδο με δεκάδες αποβατικά μέσα και 5000 στρατιώτες, οι άμυνόμενοι κράτησαν γερά την Κλείσοβα. Έπτά έφοδοι απέκρουσθησαν και έσπασαν, και απογοητευμένος ο Κιουταχής, διέταξε την αποχώρησι των άνδρών του.

Ο μικρός Ντάης Βορίλας είχε σώσει την Κλείσοβα. Το μικρό Μεσολογγιτάκι, που έδωσε θάρρος στους μεγάλους, που έδωσε τη νίκη στα έλληνικά όπλα, πολέμησε σαν άντρας μεγάλος όλες εκείνες τις ώρες των σκληρών έφόδων.

Ο Ντάης Βορίλας γέμισε με δόξα μία τιμημένη σελίδα της 'Ιερās Πόλεως, και πρέπει κάθε τιμή στο Μεσολόγγι, που γέννησε τέτοια Έλληνόπουλα, για ν' αληθύνει για μνημοσύνη φορά ή ακατάλυτη δύναμι της Έλληνικής Ψυχής, ή φλόγα της πίστης στο θάύμα της 'Ελευθερίας.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Τὸ θέμα τοῦτο προκαλεῖ πάντοτε
ζωηρὸν ἐνδιαφέρον. Κατὰ τὴν περίοδον
ὅμως τοῦ θέρους εἶναι ἐπικαιρὸν καὶ
ἀντικείμενον συζητήσεως ἀπὸ πολλοῦς.
"Οἱ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἀνάγκη ν ἄ-
ν α π α ὕ σ ε ω ς κ α ῖ δ ι α κ ο -
π ῶ ν. Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ ἐπιταγήν
τῶν θείων ἐντολῶν καὶ τῆς ἐπιστήμης.
Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁ-
ποία περιέχεται εἰς τὸν Δωδεκάλογον:
«Ἐξ ἡμέρας ἔργα καὶ ποιήσεις πάντα
τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑ-
βδόμῃ Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου».
Καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
συνεπλήρωσε: «Τὸ Σάββατον διὰ τὸν
ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ
τὸ Σάββατον» (Μάρκ. β' 27). Καὶ ἀλ-
λαχοὺ συνιστᾷ εἰς τοὺς μαθητάς Του
νὰ ἀναπαυθῶν λέγων: «Δεῦτε ὑμεῖς
αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ
ἀναπαύεσθε ὀλίγον» (Μάτθ. - στ' 31).
Καὶ οἱ φιλόσοφοι καὶ ἄλλοι μεγάλοι
ἄνδρες καὶ ὑγιονολόγοι ἀπὸ τῶν ἀρ-
χαιοτάτων ἔτων συνιστοῦσαν τὴν ἀν-
αγκαιότητα τῆς ἀναπαύσεως. Οἱ σώφρο-
νες ἄνθρωποι, ἀποδεχόμενοι τὰ ἀνωτέ-
ρω παραγγέλματα, δὲν παρέλειπον τὴν
καθημερινὴν καὶ περιοδικὴν ἀνάπαυσιν.

Καὶ τὰ κράτη ἐθδοπιασαν εἰδικοὺς νόμους πρὸς ἐξασφάλαισιν τῆς ἀναπαύσεως. Τὸ Βυζάντιον διὰ διαταγμάτων περιφρουρεῖ τὸ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων νὰ ἀναπαύωνται τὴν Κυριακὴν. Μετὰ τὴν ἀπελευθερώσειν τοῦ 1821 ἐγένοντο ἀγῶνες διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Κυριακῆς ἀργίας. Ἡγωνίσθησαν ἐπὶ πολὺ καὶ σθεναρῶς καὶ ἄτομα καὶ σύλλογοι, ἰδίως χριστιανικοί. Πρὸ πεντηκονταετίας ἐψηφίσθησαν νόμοι διὰ τὴν τήρησιν τῆς Κυριακῆς ἀργίας, ἣ ὅποια ἐνίστε ὑπὸ μερικῶν καταπατεῖται. Καὶ τὰ πεπολιτισμένα κράτη ἔχουν θεοπίσει εἰδικὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως. Τὴν 25)10)1921 ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς ἐν Γενεύῃ συνελθούσης Γ' Διεθνούς Συνδιασκέψεως Ἑργασίας, σύμβασιν περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἐβδομαδιαίας ἀναπαύσεως εἰς ὅλας τὰς δημοκρατίας καὶ ἄλλας ἀπασχολήσεις. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀναφέρομεν, ὅτι δυστυχῶς μερικοὶ δὲν κάνουν χρῆσιν τῶν εὐεργετικῶν τούτων διατάξεων, ἀλλ' ἐργάζονται ὑπερβολικὰ εἰτε ἐκ φιλοχρηματίας ἢ ἐξ ἄλλων ροπῶν, συνηθειῶν καὶ ἑλαττωμάτων κλπ. Λόγῳ δὲ τῆς ὑπερμέτρου ἀπασχολήσεως, καταπονούνται καὶ ἀσθενοὺν σοβαρῶς.

Ἡ ἐποχὴ μας, ἡ ὁποία διακρίνεται διὰ τὸ ἀγχος καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ ὁποία ἐπιδρῶν δυσμενὲς ἐφ' ὧν τῶν ἀνθρώπων, ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην. Αὕτη ἐκτὸς τῆς καθημερινῆς, ἡ ὁποία ἀναλόγως τῆς ἡλικίας πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ 8 ἕως 12 ὥρας, ὀφείλει νὰ περιλαμβάνῃ καὶ δ ι α κ ο π ᾶ ς, τοῦλάχιστον 20 ἡμέρων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους. Ἡ ἀνάγκαις αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος διὰ μικροῦς καὶ μεγάλους, ἰσὶν τὴν ἐξασφάλισιν ψυχροσωματικῆς ἰσορροπίας καὶ ἐπιβιώσεως τοῦ ἀνθρώπου γένους. Ἰδιαιτέρως θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὰ ἀφορώντα τὴν ἀναγκὴν ἀναπαύσεως διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Αὕτη συμβάλλει εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς ὅλης υγείας τοῦ ἀνθρώπου, ἐ-

χει δὲ σχέσιν καὶ μὲ τὴν ἐξασφάλισιν
τῆς ὑπάρξεως ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους.

Ἄρκετοί ἔχουν παρεξηγήσει τὸν ρόλον τῶν θερινῶν διακοπῶν καὶ θεωροῦν ταύτας ὡς τελείαν ἀνάπαυαν, μὴ ἐξασφάλισιν μόνον εὐχαρίστων ἐντυπώσεων καὶ διασκεδάσεων ἄνευ οὐδεμιᾶς προσφοράς τοῦ μαθητοῦ εἰς τοὺς τομείς τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Ὁρθότατα, βεβαίως, ἔχουν ὀρισθῇ αἱ διακοπαὶ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ θέρους, διότι αἱ κλιματολογικαὶ συνθήκαι εἶναι δυσμενεῖς, ιδιαίτέρως δὲ διὰ τὴν σχολικὴν ἐργασίαν. Τὰ παιδιά κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἐξαντλοῦνται, μὴ σοβαρὸν κίνδυνον μειώσεως τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων αὐτῶν. Αἱ διακοπαὶ πραγματοποιοῦνται, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τὸ παιδί ψυχροσωματικῶς κατὰ βετικὸν καὶ ἀσφαλὴ τρόπον. Διὰ νὰ ἀποβαίνουν ὁμως ἐπωφελεῖς αἱ διακοπαί, πρέπει νὰ γίνεται ὀρθῇ χρῆσις αὐτῶν. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τούτου εἶναι ἀπαραίτητοι οἱ κάτωθι ὅροι:

1) Τα παιδιά πρέπει να διαβιούν ἀν-
 ὄχι καθ' ὅλον τὸ διάστημα, πάντως κα-
 τὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος, εἰς τὸ ὑ-
 παιθρον, εἰς ὑγιεινὴν τοποθεσίαν ὁρι-
 νῆν ἢ πλησίον τῆς θαλάσσης.

2) Να εξασφαλίζεται επαρκής ύπνος. Όλοι οι έπιστήμονες και μάλιστα οι ειδικοί τονίζουν την μεγάλη σημασία του ύπνου. Ο ύπνος των παιδιών πρέπει διά τους γονείς και τους δασκάλους να αποτελεί την πλέον σοβαράν επιδίωξίν των. Ο Κλαπαρέν τονίζει: «Έν τέταρτον ύπνου είναι εκατοντάκις έπωφελέστερον διά την εξέλιξιν του παιδιού, παρά το θαυμασιώτερον μάθημα μιάς και πλέον ώρας».

4) Να παρακολουθήται η γενική υγιεινή κατάστασής των.

5) Να παρέχεται πειθαρχημένη ἐλευθερία κινήσεως εἰς τὸ παιδί.

6) Νὰ ἀσκήται μὲ γυμναστικήν, κο-
λύμβημα κλπ.

7) Να οργανωθεί κατάλληλος και υγιής ψυχαγωγία, καθώς και μορφωτικές εκδρομαί, περιηγήσεις κλπ.

8) Νὰ ἐκτίθεται εἰς τὴν ὁμαδικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν ἐν συναναστροφῇ μὲ ἄλλους καλλιεργημένους νέους.

9) Νὰ ἀποφεύγεται πᾶσα συστηματική καὶ μάλιστα πολὺπλευρος ἐργασία καὶ νὰ ὑπάρχη, εἰ δυνατόν, ἀπόλυτος ἡσυχία καὶ ἡρεμία.

Αἱ πρώται 15—20 ἡμέραι ἀπὸ τῆς
λήξεως τῶν μαθημάτων πρέπει νὰ ἐ-
λθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν διάθεσιν κα-
ταλλεμένην χρήσιν τοῦ μαθητοῦ, διὰ ἐν-
δοκίμου ἀπόλαυσιν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας.
Δὲν σημαίνει ὅμως τοῦτο, ὅτι θὰ μεί-
νῃ ἀσύνδοτος. Θὰ παρακολουθεῖται ὑ-
ποπῶ τῶν γονέων καὶ τῶν οἰκείων του.
Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἡμερῶν του-
των θὰ σκεφθῇ ὁ μαθητὴς τὰ κατὰ
τὸν λῆαν διδασκαλικὸν ἔτος καὶ θὰ δια-
πιστώσῃ τὰ ἐπιτεύγματά του. Τοῦτο
θὰ τὸν βοηθήσῃ σημαντικὰ διὰ τὴν ἀν-
τιμετώπισιν τοῦ μέλλοντός του. Ἐν συ-
νέχει τῇ θ' ἀκολουθήσῃ ὁ ὑπόλοιπος χρό-
νος τῶν διακοπῶν.

Ἀποτελεῖ σφάλμα τῶν γονέων ἡ ἀνάθεσις διαφόρων ἀπασχολήσεων (μελέτης μαθημάτων, ἐκτέλεσις σοβαρῶν

ἐργασίῳ τῆς οἰκογενείας κλπ.) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν. Οἱ μαθηταί, διὰ τὴν ἐξασφαλισθῆναι ἀπὸ τοῦς κινδύνους τῆς κοπῶσεως, πρέπει νὰ λησμονοῦν τὰς σχολικὰς φροντίδας καὶ νὰ μὴ ἀνυπακούουσιν ὑπευθύνους ἐργασίας. Μετὰ τὰς διακοπὰς δύναται τὸ σχολεῖν νὰ ἀπαιτῇ ἐντατικωτέραν καὶ σοβαρὰν ἐργασίαν. Μέσον μικρὰς ἀναπαύσεως κατὰ τὰς διακοπὰς δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ ποικιλία τῆς ἐργασίας, δηλ. ἡ μετάβασις ἀπὸ δύσκολον εἰς εὐκολωτέραν, ἀπὸ δυσαρέστου εἰς εὐχάριστον, ἀπὸ σωματικῆς εἰς πνευματικὴν. Φυσικὰ δὲν ἀπαγορεύεται ἡ μετρία καὶ ἀβίαστος σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἀσχολήσις 1—2 ὥρων ἡμερησίως. Αὕτη δὲν θὰ προκαλέσῃ κόπωσιν, ἀλλὰ μάλλον γενικὴν ὠφέλειαν. Κατὰ τὰς διακοπὰς δύναται οἱ μαθηταί καὶ αἱ μαθήτριά νὰ ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὰ κάτωθι: α) μὲ συλλογὰς ἀνθῶν, φύλλων καὶ γραμμικοστήσεων, β) μὲ παροχὴν ἐλαφρῶν ὑπηρεσιῶν εἰς οἰκιακὰς ἀσχολίας (μαγειρείου, τραπεζαρίας, ραπτικῆς, καθαριότητος, κήπου κλπ.), γ) μὲ προσφορὰν βοήθειας ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ πατρὸς των (εἰς καταστήματα, βιοτεχνίας, ἀγροτικὰς ἀσχολίας κλπ.), ἄνευ ὧως κερδοσκοπικοῦ ὑπολογισμοῦ, δ) μὲ ἀνάγνωσιν ψυχαγωγικῶν καὶ μορφωτικῶν βιβλίων, περιοδικῶν, ἀναλόγων καὶ καταλλήλων πρὸς τὴν ἡλικίαν, ε) μὲ τὴν ἀκρόασιν ὠφελίμων ραδιοφωνικῶν κλπ. ἐκπομπῶν, στ) μὲ τὴν παρακολούθησιν καταλλήλων κινηματογραφικῶν καὶ θεατρικῶν ἔργων.

Διὰ τὸν ἀνάντηρον ἀπασχολῆσων ἐπιτυγχάνεται καλλιέργεια τῆς βουλῆς, τῆς κρίσεως, τοῦ πνεύματος τῆς συνεργασίας, τοῦ σεβασμοῦ, τῆς τάξεως, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ κλπ. Ταῦτα θὰ βοηθήσουν ἀποτελεσματικῶς τὸν μαθητὴν εἰς τὴν μετέπειτα ζωὴν τοῦ.

Ὡς αὖτε τὰ πεπολιτισμένα κράτη καὶ ἡ πατρίς μας ἔχουν καθιερώσει τὸν θε-
σπὸν τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν καὶ κατα-
σκηνοῶσαν. Αὗται βοηθοῦν ἀποτελε-
σματικῶς εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, τὼνσιν
καὶ ὑγιαί ψυχαγωγίαν τῶν μαθητῶν. Ἡ
ὠφέλεια ἐκ τούτων εἶναι καταφανής καὶ
ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων. Εἰς τοὺς χώ-
ρους τοῦ παραθερισμοῦ τὰ παιδιὰ, ἐ-
κτὸς τῶν ἀνωτέρω βασικῶν ὠφελειῶν,
θὰ λάβουν καὶ σφαιροτέραν γνῶσιν τῶν
διαφόρων κινδύνων ἐκ τῶν ἐρπετών, τῆς
βιολόγησιν, τῆς καταστροφῆς τῶν δα-
σκ. κ.ά.

Ὁ Ρουσῶ ἐφώνησε: «Ἀποστείλατε τὰ παιδιὰ εἰς τὴν ἐξοχὴν, διὰ τὰ ἀναγεννηθῶν καὶ τὰ ἀναλαβοῦν εἰς τὸ περιβάλλον τῶν ἐξοχῶν τὴν δύναμιν, ποὺ ἔχασαν εἰς τὸν ἀνθυγιεινὸν ἀέρα τῶν πυκνοκατωκημένων περιοχῶν». Καὶ ὁ Σίλλερ διεκήρυσεν: «Ὁ ἄνθρωπος γίγνεται ὁλόκληρος ἄνθρωπος μόνον εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐκεῖ ὅπου παίζει». Ὁ Πισταλότης καὶ ἄλλοι νεώτεροι ἐπιστήμονες τὸνίζουσι: «στροφὴ πρὸς τὴν φύσιν».

Καλούμεθα όλοι να μη παραλείπω-
μεν την άνάπαυσιν και τας διακοπάς
μας. Άποτελεί μέγιστον καθήκον μας.
Ήδιασθη όμως επιβάλλεται να φρον-
τιζώμεν διά την άνάπαυσιν και τας δι-
ακοπάς της νέας γενεάς, εις την όποι-
α ανήκουν τας έλπίδας μας.

Β. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, Γυμνασιάρχης

IOYΛIOY BEPN

ΡΟΒΥΡΟΣ
Ο ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

Μυθιστόρημα

Κατατρομαγμένοι ο βασιλιάς, όπως κι όλοι οι πραιτωριανοί του, τρέξαν να κρυφτούν κάτω από τὰ δέντρα, ενώ οι αιχμάλωτοι τ΄όβαζαν στά πόδια χωρίς κακείς να τούς κυνηγᾷ. Θέλοντας και μὴ ὁ Συνετός κι ὁ Ἔβανς, βρέθηκαν στήν ἀνάγκη νὰ παραδεχθοῦν ὅτι τὸ «Ἀλμπατρός» ἦταν ἀληθινὰ παντοδύναμο καὶ ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες μπορούσε νὰ προσφέρῃ στήν ἀνθρωπότητα.

Λίγο αργότερα τὸ σιδερένιο πουλὶ πετοῦσε πάνω ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικό!

14

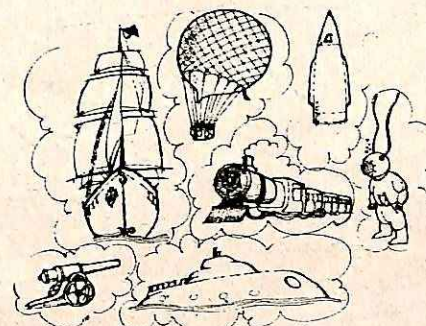
Στις 14 'Ιουλίου ὁ Ροβῦρος εἶπε θριαμβευτικά: «Ἀφήσαμε πιά τὸ βόρειο ἡμισφαίριο καὶ μπήκαμε στὸ νότιο!». Γιὰ νὰ γιορτάσῃ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ στιγμή ὁ μάγειρας Φασαρίας ἔχυσε ἕνα κανάτι νερὸ στὸ σβέροκο τοῦ Φρικολέν, ὅμως τοῦ δωσε γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ δυὸ τρία ποτήρια οὐίσκου, καὶ τόσο εὐχαριστήθηκε ὁ καημένος ὁ Νέγκρος, ποὺ φώναζε πῶς ἦταν ἔτοιμος νὰ ξανακάνῃ τὸ ἴδιο ταξίδι.

Τέσσερες μέρες ἀργότερα τὰ «Ἀλυπατρός» τυλιχθεὶς σ' ἑναν-
τεράστιο σίφουνα. Στρόβιλοι νεροῦ
τὸ περικύκλωσαν. Οἱ ἔλικες ἀρ-
χισαν νὰ παραλύουν. Οἱ ἄντρες τοῦ
πληρώματος τινάχτηκαν ἀπὸ τὴν
κεντροφυγο δύναμι πέρα καὶ μεθ' ἑ-
συχολία κατάρθρωσαν νὰ μὴν γρε-
μιστοῦν. «Ψυχαγμία!», ἔκραξε ὁ
Ροβῦρος. Ὁ Τοῦρνερ ἔνοιωσε ἀ-
μέσως ὅτι σ' αὐτὸν ἀπευθύνονταν
ὁ κυβερνήτης. Ἐρρίξε μιά κανο-
νὰ κι ἀμέσως διαλύθηκαν τὰ συν-
νεφα, ἔπεσε βροχὴ καὶ τὸ ἀερό-
πλοιο ἀνέβηκε 100 μέτρα πρὸς ὑψῆ.
Ἐπειτα συνέχισε κανονικὰ τὸ πέ-
ταγμά του.

Οἱ μέρες τώρα μίχραιναι καὶ τὸ
κρῶσ δυνάμωνε. Οἱ δυὸ ἀκούσιοι
ταξιδιώτες ἄδικα προσπαθοῦσαν νὰ
διακρίνουν κάποια στεριά.

15

Εἶναι νομίζω τώρα καιρὸς νὰ θέ-
σουμε κάποιες ἐρωτήσεις : Τ' εἶνα

λιά. Περιττόν νά ποῦμε πῶς προ-
κύπτει καί μί' ἄλλη ἐρώτησι : τί
σκοπεύει νά κάνῃ ὁ μυστηριώδης
μηχανικός τοὺς δυὸ αἰχμαλώτους;
Δὲν εἶναι φυσικὰ δυνατόν νά δο-
θῇ ἀπάντησι σ' ὅλες αὐτὲς τίς ἐ-
ρωτήσεις. Τοῦτο εἶναι δουλειὰ τοῦ
μέλλοντος. Ὅπωςδὴποτε, κι ἂν αὐ-
τὸ τὸ καταπληκτικὸ πετούμενο ποῦ
λέγεται Ροβῦρος εἶχε τὴ φωλιά του,
βέβαιον εἶναι πῶς δὲν ζήτησε νά
τὴν βρῇ στὶς ἀφρικανικὲς ἀκτὲς. Πέ-
ρασε μὲ ταχύτητα βέλους τὴν Τύ-
νιδα, τράβηξε κατὰ τὸ νότο, ἔφθα-
σε στὴ Μετζέρδα πετώνοντας πάνω
ἀπὸ τὸν ὁμώνυμο ποταμὸ, ποῦ τὰ
χρυσοκίτρινα νερά του χάνονται ἀ-
νάμεσα ἀπὸ δάφνες καὶ κάκτους.
Σύννεφα παπαγάλου σηκώνονταν στὸ
πέραςμα τοῦ « Ἀλμπατρός », ἄ-
πειρα ζῶα τρέχανε τρομαγμένα στὶς
φωλιές τους. Νύχτανε ὅταν πετοῦσε
πάνω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Κουμερίας
καὶ γάραζε.

“Ὅσο προχωροῦσαν πρὸς τὸ νό-
το, τόσο ἡ μέρα μίκραινε. Σὲ λίγο
θὰ τοὺς τύλιγε ἡ ἀτέλειωτη νύχτα
ποὺ φωτίζεται μόνο ἀπὸ τοῦ φεγγα-

ριοῦ τὴν ἄτονη λάμψι ἢ ἀπὸ τὸ διάχυτο νότιο σέλας. Ἦταν μιὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ὁ Ροβῦρος, ὑπολογίζοντας τὴ γωνία ποὺ σχηματίζει ἡ μαγνητικὴ βελόνα, εἶπε : «Περνοῦμε τὸ Νότιο Πόλο». Τότε ἀκριβῶς οἱ δυὸ ἀεροστατικοὶ κυριεύθηκαν ἀπὸ τὴν ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ συντρίψουν τὴ μηχανὴ ποὺ ἐφθασε νὰ νικήσῃ τὸν Πόλο. Μὰ δὲν εἶχαν ἀκόμα στὰ χέρια τους τὸ δυνάμιττ...

Ξαφνικά μεγαλύτερος κίνδυνος παρουσιάστηκε : σπρωγμένο από τον άνεμο το «Άλμπατρός», βρέθηκε μπροστά στο ήφαιστειο Έρεβος. Οί φλόγες του πηδούσαν απειλητικά. Κι όλο μεγάλωναν. Οί παγωμένοι βράχοι παίρνανε σχήματα διαβολικά. Βουβοί όλοι στο αερόπλοιο, περίμεναν τή μοιραία στιγμή με μάτια γυάλινα. Είχαν τή βεβαιότητα πως οί φλόγες θα τους έκαναν στάχτη. Κατά καλή τύχη όμως ή ίδια ή θύελλα, πού είχε οδηγήσει τo «Άλμπατρός» προς τόν κίνδυνο, τo έσωσε από τήν καταστροφή. Λύγισε τics φλόγες του ήφαιστείου ο αέρας και τo αερόπλοιο πέρασε πάνω από τόν κρατήρα μέσ' από βροχή λάβας. Δυό ώρες αργότερα περνούσαν τo νησί Μπαλλερό χωρίς τίποτα να βλέπουν, γιατί στεριά και θάλασσα είχαν γίνει ένα από τόν πάγο. Μόλις πέρα από τόν έξηκοστό παράλληλο κόπασε κάπως ή θύελλα. Και τότε τo «Άλμπατρός» άρχισε νά γίνεται πάλι κύριοs του έαυτου του. Πήγαινε όμως με μετριασμένη ταχύτητα, γιατί οί έλικες είχαν υποστή άβαρίες από τήν καταιγίδα.

Τὸ πρωτὴ τῆς 27ης Ἰουλίου φά-
νηκε κάποιο νησί. Ποῖο ἦταν ὁμως;
Ὁ Ροβῦρος ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ
σταματήσῃ, δίχως ὁμως νὰ προσ-
γειωθῇ. Ἦθελε νὰ διορθώσῃ τὴς
ζημιές. Ἐνα σκιοῖν 50 μέτρων μὲ
μιὰν ἄγκυρα στὴν ἄκρην ρίχτηκε κι
ἀφοῦ σφηνώθηκε στὰ βράχια ἡ ἄ-
γκυρα, τὸ «Ἀλμπατρός» ἔμεινε ἀ-
κίνητο.

16

Ὁ Ροβῦρος ἔδωσε διαταγὴ νὰ διορθώσουν τὶς βλάβες καὶ ἄρχισε νὰ κἀνὲ τὶς καταμετρήσεις του, γιὰ νὰ βρῇ τὸ σωστὸ προσανατολισμό. Στὸ μεταξύ ὁ Συνετὸς καὶ ὁ Ἔβανς πῆγαν καὶ κἀθήσαν στὴν πύρην σιγομιλώντας συνομιλητικά. Σὲ μιὰ στιγμή ὁ Συνετὸς ψιθύρισε : — «Φίλ Ἔβανς, ἔχετε καθῶς κ' ἐγώ

ἀποφασίσει νὰ θυσιάσετε τὴ ζωὴ σας γιὰ τὸν ἱερό μας σκοπό;» — «Μάλιστα». — «Ἐπιμένετε νὰ πιστεύετε πὼς τίποτα δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε ἀπ' αὐτὸ τὸν ἄτιμο μηχανικό;» — «Ναί, τίποτ' ἀπολύτως». — «Λοιπόν, Ἐβανς, ἐγὼ εἶμαι ἀποφασισμένος. Δὲ θ' ἀφήσω νὰ περάσῃ ἔτσι αὐτὴ ἡ νύχτα. Πρέπει ἀπόψε νὰ τινάξῃ συντρίμια στὸν ἀέρα τὸ καταραμένο πούλι...». — «Σύμφωνοι. Ἐχετε ὅ,τι χρειάζεται;» — «Ναί. Μπόρεσα νὰ βάλω στὸ χέρι ἕναν δυναμίτη». — «Ἐμπρός λοιπόν. Τί καρτεροῦμε;» — «Ὅχι ἀκόμα. Ὅταν νυχτώσῃ. Σεῖς θὰ προσέχετε μὴ τυχὸν καὶ μὲ πιάσῃ κανεὶς. Ἐγὼ καὶ ἀρκετὸ μαπαροῦτι καὶ τὸ ἀπαραίτητο φυτίλι, πὺ καταλήγει σ' ἕνα καψύλι...».

Τόσο μῖσος ἐνοιώθαν κατὰ τοῦ Ροβύρου οἱ δύο τους, πὺ δὲν ἐδί-σταζαν νὰ θυσιάσουν τὴν ἴδια τους τὴ ζωὴ! Φύγαν ἀθόρυβα, κλείστηκαν στὴν καμπίνα καὶ ἄρχισαν τὴν προπαρασκευὴ τοῦ φρικαλέου ἐργου τους. Ἐτρίψαν τὸ μαπαροῦτι, τὸ τύλιξαν σ' ἕνα στενόμακρο κουρέλι, δοκίμασαν τὴν ἄκρη του, καὶ ὅταν εἶδαν ὅτι ἀνάβει κάθησαν σιωπηλοί, καρτερώντας τὴν κατάλληλη στιγμή. Ὅταν ὁ μηχανικός καὶ τὸ προσωπικό του διέκοψαν τὴ δουλειὰ τους καὶ πῆγαν νὰ ἡσυχάσουν, ἦταν περασμένα μεσάνυχτα. Δὲν φουσοῦσε, ἦταν θεοσκότεινα, βασίλευε ἡσυχία. Ἀναψε τὸ φυτίλι ὁ Συνετός κ' εἶπε στὸ συνένοχό του: «Πάμε τώρα στὴν πρύμνη...». Παραξενεύτηκαν πὺ δὲν εἶδαν στὴ θέσι τοῦ τὸν τιμονιέρη. «Τὸ «Ἀλμπατρός» εἶν' ἀμετακίνητο, σημειοῦ πὼς δὲν τέλειωσαν οἱ ἐπισκευές, ψιθύρισε ὁ Ἐβανς. — «Πρέπει νὰ σβήσουμε τὸ φυτίλι», εἶπε ὁ Συνετός. — «Ὅχι. Νὰ τὸ σκάσουμε πρέπει», εἶπε ὁ Ἐβανς. — «Πῶς;» — «Ν' ἀρπαχτοῦμε ἀπὸ τὸ σκονιὶ τῆς ἄγκυρας. Εἶναι θεοσκότεινα. Μόνο δέκα πέντε μέτρα ἀπέχουμε ἀπὸ τὴ θάλασσα...». — «Σωστά. Ἡ εὐκαιρία εἶναι μοναδική». — «Κι ὁ Φρικολέν;» — «Ἄστον αὐτόν. Μπορεῖ νὰ τὰ κἀνὴ θάλασσα». Τόση ἦταν ἡ θηριωδία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, πὺ δὲν τοὺς ἐννοιαζε ἂν θυσιάζονταν ὅλο τὸ πλήρωμα τοῦ «Ἀλμπατρός» καὶ μαζί του ὁ πιστὸς Νέγρος. Ἀρχισαν νὰ σέρνονται σὰ φίδια στὸ κατάστρωμα, σταματώντας κάθε τόσο ν' ἀφουγκραστοῦν. Ἀξαφνὰ ὁ Ἐβανς ἔκανε:

«Ὁ φρουρός!». Σκέφθηκαν πὼς ἂν ἦταν ξύπνιος ὅλα θὰ πῆγαιναν χαμένα. Μάζεψαν βιαστικὰ κάτι σκονινιά, πανιά καὶ στουπί, πὺ εἶχαν σκορπιστῇ ἀπὸ τοὺς τεχνίτες, ρίχτηκαν ὁρμητικὰ στὸν κοιμισμένο φρουρό, τὸν ἐφίωσαν καὶ τὸν ἔδεσαν. Ἐπειτα ἀρπάχτηκαν ἀπὸ τὴ γούμενα καὶ κατεβαίνοντας ἀγάλλι-ἀγάλλι φτάσανε σ' αὐτοὺς βράχους. Γεμάτοι χαρὰ, πιάνονταν ἀπὸ τὶς πέτρινες προεξοχές, βηματίζανε, παίρναν ἀνάσες βαθιές. Ἐπὶ τέλους ἦταν ἐλεύθεροι, κ' εἶχαν ἐξασφαλίσῃ τὴν καταστροφὴ τοῦ μισητοῦ ἀερόπλοιου καὶ τοῦ μισητότερου Ροβύρου! Εἶχαν ἀρχίσῃ ν' ἀργοπερπατοῦν ἀκολουθώντας τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ γιὰ νὰ πᾶνε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ, ὅταν πρόβαλε μπροστά τους ἕνας ἴσκιος. Ἦταν ὁ Φρικολέν! Προτοῦ νὰ τοῦ ποῦνε λέξι, κάποια κίνησι σημειώθηκε στὸ ἀερόπλοιο. Ἀμέσως ἔπειτα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ φρουροῦ, πὺ εἶχε κατορθώσει νὰ βγάλῃ τὸ φίμωτρο: «Σηκωθῆτε! Τρέξτε ἀμέσως!». Βήματα ἀκούστηκαν, ἀναψαν τὰ φῶτα, τὸ νησί ἔλαμψε. «Νάτοι!» φώναξε ὁ Τοῦρνερ. Τὸ «Ἀλμπατρός» ἄρχισε νὰ κατεβαίνει. Μιὰ βρισιὰ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ἐβανς καὶ μιὰ σφαῖρα ἀπὸ κάποιο περιστρόφο.

— Τοὺς ἄτιμους, ἔκραξε ὁ Συνετός, ἀκούγοντας τὸ σύντροφό του, πὺ ἡ σφαῖρα εἶχε γρατζουνίσει, νὰ κλαψουρίζῃ. Ἐτρεξε κ' ἔκοψε μὲ τὸ μαχαίρι τοῦ τὸ σκονιὶ τῆς ἄγκυρας, καὶ ὁ ἀνεμος, ποῦχε δυναμώσει, παρέσυρε τὸ ἀερόπλοιο βορειοανατολικά. Οἱ φυγάδες κρύφτηκαν πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους. «Ποῦ θὰ μοῦ πᾶνε, σὲ λίγες μέρες θὰ ξαναγυρίσω καὶ θὰ πέσουν πάλι στὰ χεῖρια μου», εἶπε ὁ Ροβύρος, μὴ ξέροντας ὁ ἄμοιρος ὅτι πρὶν περάσουνε δυὸ ὥρες τὸ ἀναμμένο φυτίλι θάχε φτάσει στὸ δυναμίτη καὶ τὸ θαυμάσιο μηχανήμα του θὰ ἦτανε στάχτη. Πρόσταξε νὰ συνεχισθοῦν ἀμέσως οἱ ἐπισκευές. Ἀλλὰ λίγες στιγμὲς ἀργότερα εἶπε νὰ πᾶν ὅσο πιὸ χαμηλὰ μποροῦσαν, ἴσως γιὰτ' ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ τοὺς κακοὺς συνταξιδιώτες του. Δυστυχῶς ὁ ἀνεμος φουσοῦσε δυνατὰ κ' ἐσπρωχνε τὸ «Ἀλμπατρός» πρὸς τὰ βορειοανατολικά. Πάλι ψηλά, λοιπόν.

Εἶχε καὶ ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ φυτιλιοῦ. Πλησίαζε ἡ στιγμή τῆς καταστροφῆς. Ὁ ἀνεμος ἐσπρωχνε

τὸ ἀερόπλοιο πρὸς τὸ νησί πὺ εἶχαν ἐγκαταλείψει. Ἐαφνικὰ ὁ Τοῦρνερ φώναξε: «Κάτι μυρίζει. Σὰ νὰ καίγεται μαπαροῦτι!» — «Ἐχεις δίκιο, εἶπε ὁ Ροβύρος. Κ' ἡ μυρωδιά ἐρχεται ἀπὸ τὴν καμπίνα τῶν ἀεροστατικῶν». — «Μήπως ἔβαλαν φωτιά;». — «Νά'ταν αὐτὸ μονάχα... Σπάσε τὴν πόρτα!» Πρὶν κἀνὴ ἕνα βῆμα ὁ Τοῦρνερ ἔκρηξι φοβερὴ τράνταξε τὸ «Ἀλμπατρός». Οἱ περισσότεροι ἔλικες ἔσπασαν, ὁμως μερικοὶ τῆς πλώρης ἐξακολουθοῦσαν νὰ δουλεύουν. Κ' οἱ ὀχτὼ ἄντρες εἶχαν πιαστῇ ἀπὸ τὰ κομμάτια τοῦ ἀερόπλοιου, καθὼς πιάνονταν οἱ ναυαγοὶ ἀπὸ μιὰ σανίδα. Μῆτε σ' αὐτὴ τὴν τρομερὴ στιγμὴ τᾶχασε ὁ Ροβύρος. Ἀρπάξε τὸ μοχλὸ καὶ μπόρεσε ν' ἀλλάξῃ τὴν κατεύθυνσι τῆς περιστροφῆς τῶν ἐλίκων. Ἐτσι τὸ πέσιμο ἔγινε μαλακώτερο. Ἦταν σχεδὸν βέβαιος ὁ θάνατος ὅλων, τοῦλάχιστον ὁμως δὲ θὰ προέρχονταν ἀπὸ ἀσφυξία...

17

Οἱ δύο ἀεροστατικοὶ καὶ ὁ Νέγρος Φρικολέν, ἀκολουθώντας τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, προχώρησαν πρὸς τὸ νησί ἐλπίζοντας νὰ συναντήσουν μερικοὺς ἰθαγενεῖς. Καὶ βόρῃκανε πραγματικὰ καμμιά δεκαριά οἰκογένειες ψαράδων, πὺ βλέποντας νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸ «Ἀλμπατρός» νόμισαν ὅτι ἦτανε κάποιος θεός. Μόλις τοὺς ἀντίκρυσαν ἔπεσαν καὶ τοὺς προσκύνησαν. Ἐπειτα τοὺς ἔβαλαν στὴ καλύτερη καλύβα καὶ τοὺς περιποιήθηκαν ἐξαιρετικά. Ἦτανε τυχερὸ νὰ περάσῃ ἀπὸ κεῖ λίγες μέρες ἀργότερα ἕν' ἀτμόπλοιο. Μ' αὐτὸ πῆγανε στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο καὶ ἀπὸ κεῖ, μὲ τὸ τραῖνο στὴ Φιλαδέλφεια. Σὰν φαντάσματα τοὺς εἶδαν οἱ συντοπίτες τους. Ἐγίναν πανηγυρισμοί, ὅλος ὁ Τύπος τῆς Ἀμερικῆς ἔγραψε, κανεὶς ὁμως δὲ μπόρεσε νὰ μάθῃ λεπτομέρειες τῶν ἀπίστευτων περιπετειῶν τους. Ὡς καὶ ὁ Φρικολέν, ὁρμηγμένος, σάπαινε.

Ἦταν 29 Ἀπριλίου τοῦ ἐπομένου χρόνου — κάπου ἑπτὰ μῆνες ὕστερα ἀπὸ τὸ γυρισμὸ τῶν ἀεροστατικῶν στὸν τόπο τους — ὅταν τὸ ἀερόστατο τῆς λέσχης Γουέλντον «Ἐμπρός» θὰ ἔκανε, τέλος, τὴν πρώτη του πτήσι. Κυβερνήτης ὁ Σιδάσημος Τράιντερ, ἐπιβάτες ὁ Συνετός καὶ ὁ Ἐβανς. Ἐγίναν προετοιμασίες ἀπίστευτες γιὰ τὸ παρθενι-

κὸ ταξίδι τοῦ μεγάλου «Ἐμπρός», πὺ ἦταν ὁ τελειότερος τύπος ἀερόστατου. Ὁ καιρὸς ἦτανε θαυμάσιος. Ἀπειρο πλῆθος εἶχε μαζεστῇ στὸ πάρκο Φέρμοντ. Ἐνθουσιασμὸς ἀκράτητος, κοσμοχαλασιά, «οὐρρά! οὐρρά!» ἀτέλειωτα. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ κανονιά, τὸ ἀερόστατο, φουσκωμένο ἀπὸ ὀξυγόνο, ἄρχισε νὰ ὑψώνεται. Τὸ παρακολουθοῦσαν χιλιάδες μάτια. Ἦταν, ἀληθινὰ, θέαμα γοητευτικό. Ὅταν τὸ «Ἐμπρός» ἔφθασε στὰ 250 μέτρα ἔκανε στροφὴ πρὸς τὰ δεξιά. Ἐσπασαν νέες ζητωκραυγές. Ἀξαφνὰ κραυγὲς φοβερὲς ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ ὅλα τὰ χεῖρια ἀπλώθηκαν πρὸς ἕνα σημειο, ὅπου ἀπροσδόκητα φάνηκε κάτι στὸν ὀρίζοντα. Ἐνα σῶμα κινούμενο διαγράφονταν στὸν καταγάλανον οὐρανὸ, καὶ ὅλο μέγα-νε πλησιάζοντας. Σὰν τί νάτανε τάχα; Ἀστερισμὸς ἢ σταυραστὸς γιγάντιος; Ἐκεῖνο πὺ ἐντυπωσίαζε ἰδιαίτερα τὸν κόσμον ἦταν ἡ καταπληκτικὴ ταχύτητά του. Νά, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θάφτανε πάνω ἀπὸ τὸ πάρκο. Ὅλοι παρακολουθοῦσαν μὲ κομμένη ἀνάσα τὶς κινήσεις του. Οἱ ἀεροστατικοὶ τοῦ «Ἐμπρός» τὸ εἶχαν ἰδῇ καὶ ὅπως φαίνεται ἀνησύχησαν, γιὰτὶ βάλανε τὰ δυνατὰ τους νὰ τὸ ὀδηγήσουν πρὸς τ' ἀνατολικά ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν. Τὸ πλῆθος εἶχε κατὰ καταλάβῃ, ἕνα μέλος τῆς Λέσχης Γουέλντον ψιθύρισε ἀθέλητα τὴ λέξι «Ἀλμπατρός», καὶ ἀμέσως ἔπειτα τὴν ἐπαναλάβανε χιλιάδες χεῖλη: Τὸ «Ἀλμπατρός», τὸ «Ἀλμπατρός»! Κ' ἦταν, ἀλήθεια, ἐκεῖνο. Ὁ Ροβύρος κατέβαινε ἀπὸ τὰ οὐράνια ὕψη!

Πῶς ἄραγε συνέβη τὸ θαῦμα αὐτό; Δὲν τινάχτηκε μὲ δυναμίτι στὸν ἀέρα τὸ θαυμάσιο ἀερόπλοιο; Καλά, γλύτωσαν ὅλοι οἱ ἄντρες τοῦ πληρώματος χάρι στὴν καταπληκτικὴ ἐπιδειξιότητα καὶ ψυχραιμία τοῦ Ροβύρου, πὺς ὁμως διασχίσανε τὸν Εἰρηνικὸ καὶ πὺς ἀναστήσανε τὸ «Ἀλμπατρός»; Ἡ ἐξήγησι εἶναι ἀπλῇ: Ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει, καθὼς ξέρομε, τοὺς βοήθησε νὰ σωθοῦν. Ἀφοῦ κατάφεραν νὰ βγάλουν τὴ λαστιχένια βάρκα ἀπὸ τὸ σκελετό, μπήκανε μέσα. Ὅλα τ' ἄλλα ὀφείλονται στὴν τύχη. Τοὺς περιμάζεψε ἕνα ἀγγλικὸ ποστάλι, πὺ πῆγαινε στὴ Μελβούρνη. Ὁ Ροβύρος, ποῦχε περισώσει τὸ βαρὺ πουργί του, ἀγόρασε στὴν Αὐστράλια μιὰ γολέτα καὶ μ' αὐτὴ πῆγανε στὸ νησί Χ.

Ἐκεῖ βάλθηκε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα νέο «Ἀλμπατρός» καὶ τὸ κατάρθωσε μέσα σὲ λίγους μῆνες. Ἦτανε καὶ αὐτὸ ἐξίσου δυνατό καὶ γοργὸ ὅπως τὸ πρῶτο.

Ταξιδεύοντας πολὺ ψηλὰ γιὰ νὰ μὴ μάθῃ κανεὶς τὶς κινήσεις του, ὠδήγησε τὸ ἀερόπλοιο σ' ἕνα κρυφὸ μέρος. Ἐκεῖ ἔμαθε τὰ νέα καὶ κἀνόνησε τὴ μελλοντικὴ του πορεία. Ἦθελε νὰ ἐκδικηθῇ ἐξευτελίζοντας τὸ «Ἐμπρός». Μόλις τὸ ἐπλησίασε, τὸ ἀερόστατο ἄρχισε νὰ φεύγῃ τρομαγμένο. Τράβηξε ψηλὰ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ξεφύγῃ. Τὸ «Ἀλμπατρός» ὑψώθηκε ἀμέσως. Καθὼς ἦτανε πολὺ μικρότερο, ἔμοιαζε μ' ἕνα ξιφία πὺ κυνηγᾷ μιὰ φάλαινα. Μὲ ἀγωνία ἀνείπωτη παρακολουθοῦσε τὸ πλῆθος τὴ δραματικὴ σκηνή. Τρεῖς χιλιάδες μέτρα εἶχε ὑψωθῇ τὸ «Ἐμπρός». Τὸ «Ἀλμπατρός» ἀπόκοντα. Τώρα μ' ἕνα πῆδημα θὰ μπορούσε νὰ τὸ τρυπήσῃ. Κ' οἱ ἐπιβάτες πὰ θάτανε χαμένοι! Ἡ ἀγωνία τοῦ κόσμου εἶχε κορυφωθῇ. Θὰ γλύτωνε ἄραγε τὸ ἀγαπημένο «Ἐμπρός»; Γιὰ νὰ ὑψωθῇ περισσότερον τὸ ἀδειάσαν ἀπὸ τὴ σαβοῦρα. Ἐκανε ἕνα πῆδημα 1000 μέτρων πρὸς τ' ἀπάνω. Ἐαφνικὰ φωνὲς τρόμου ἀκούστηκαν: ὅλο καὶ κατέβαινε ἀπτόμα τὸ ἀερόστατο! Δίχως ἄλλο γκρεμιζότανε, ξεφουσκωτο, καὶ ὅλο πλησίαζε τὸ «Ἀλμπατρός». Σὲ λίγο κόλλησε ἐπάνω του. Ἦθελε τάχα νὰ τὸ ξεκἀνὴ ὁ Ροβύρος; Ὅχι, νὰ σώσῃ τὸ πλήρωμά του πᾶσχιζε. Κ' ἔδειξε τέτοια ἐπιτηδειότητα, πὺ ὁ κυβερνήτης τοῦ «Ἐμπρός» καὶ ὁ βοηθὸς του κατάφεραν νὰ πηδήσουν στὸ κατάστρωμα τοῦ ἀερόπλοιου. Μὰ ὁ Συνετός καὶ ὁ Ἐβανς τί θάκαναν; Θάφταναν ν' ἀρνηθοῦν τὴ βοήθεια τοῦ ἀντιπάλου τους; Ἦτανε τόσο πεισματάρηδες, πὺ σίγουρα θὰ προτιμοῦσαν τὸ χαμό τους. Ὅμως μὲ προσταγὴ τοῦ Ροβύρου οἱ ἄντρες τοῦ τοῦ ἀρπάξαν καὶ τοὺς γλύτωσαν. Ἀφοῦ ξεκόλλησε ἀπὸ τὸ ἀερόστατο τὸ «Ἀλμπατρός», ἔμεινε ἀσάλευτο, ἐνῶ τὸ «Ἐμπρός» συντρίβονταν στὸ πάρκο. Τὰ περισσότερα μάτια εἶχανε κλείσει γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὴν τρομερὴ καταστροφὴ. Περίτρομοι οἱ δύο ἀεροστατικοὶ, πὺ γιὰ δευτέρη φορὰ εἶχαν πέσει στὰ χεῖρια τοῦ Ροβύρου, βλέπανε νὰ κατεβαίνει σιγὰ-σιγὰ τὸ «Ἀλμπατρός» κ' ἔλυωναν ἀπὸ τὸν καημὸ τους.

Ὅταν τὸ ἀερόπλοιο ἔφθασε σὲ

δυὸ μέτρων ὕψος, ἀκούστηκε ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ πρωτοπόρου μηχανικοῦ:

— Ξανά, πολῖτες τῆς Ἀμερικῆς, ἔχω στὴν ἐξουσία μου τὸν πρόεδρο καὶ τὸ γραμματικὸ τῆς λέσχης Γουέλντον. Δικαίωμά μου εἶναι νὰ τοὺς κρατήσω ὡς αἰχμαλώτους πολέμου, ἀφοῦ μάλιστα κατέστρεψαν μὲ τὸ δυναμίτι τὸ ἀερόπλοιο μου καὶ πάρα λίγο νὰ μᾶς στείλουν ὅλους στὸν ἄλλον κόσμον. Ἀπὸ τὸ πάθος πὺ ἀναψε μέσα τους ἡ ἐπιτυχία μου, κατάλαβα πὺς τὰ πνεύματα δὲν εἶναι ἀκόμα σὲ θέσι νὰ νοιώσουν τὴ μεγάλη πρόοδο πὺ θὰ φέρῃ στὴν οἰκουμένη ἡ βαρύτερη ἀπὸ τὸν ἀέρα μηχανή. Ἐμπρός, κύριοι, εἴσαοτ' ἐλεύθεροι!

Τὸ «Ἀλμπατρός» εἶχε προσγειωθῇ. Οἱ δύο ἀεροστατικοὶ βγήκαν ἀμέσως, ὅπως καὶ ὁ κυβερνήτης τοῦ «Ἐμπρός» μαζί μὲ τὸ βοηθό του.

Ἐπειτα ὑψώθηκε λίγο τὸ σιδερένιο πούλι, καὶ ὁ Ροβύρος ξαναμίλησε:

— Τὸ πείραμά μου πέτυχε. Τὸ μέλλον ἀνήκει στὸ μηχανήμα μου. Μὰ ἦρθα πολὺ γρήγορα. Δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε, εἴσαοτε ἀνώριμοι. Ἀργότερα θάρθῃ ἡ ὥρα ν' ἀνοίξετε τὰ μάτια σας! Τώρα φεύγω παίρνοντας μαζί τὸ μυστικὸ μου. Μὰ δὲν πρόκειται νὰ χαθῇ, μόνο πὺ ἡ κάθε πρόοδος ἐρχεται στὴν ὥρα της. Γεῖα-χαρὰ σας!

18

Τώρα θὰ ρωτήσετε: Ποιὸς ἐπὶ τέλους ἦταν ὁ Ροβύρος; Θὰ τὸ μάθουμε τάχα ποτέ; Τὴν ἔχομε ἐτοιμὴ τὴν ἀπάντησι: Ὁ Ροβύρος δὲν ἦτανε παρὰ ἡ ἐπιστῇμη τοῦ μέλλοντος. Καὶ τὸ «Ἀλμπατρός»; Ταξιδεύει ἄραγε στὸ ἀπέραντο βασίλειο πὺ τοῦ ἀνήκει, στὴν Ἰκαρία; Θὰ ξαναπαρουσιασθῇ κάποια μέρα; Μὰ, βεβαίωτατα. Θὰ ξανάρθῃ, καὶ τότε θὰ βρῇ ὥριμη τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ θ' ἀποκαλύψῃ τὸ μεγάλο του μυστικὸ πὺ θ' ἀλλάξῃ ριζικὰ τὶς κοινωνικὰς συνθήκας τοῦ κόσμου!

ΤΕΛΟΣ

Διασκευὴ Σ. Π.

ΣΧΕΔ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ : 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ : Καθηγητής της
Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημών
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ : 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΤΡΙΑΣ : Καθηγητής Πανεπιστη-
μίου 'Αθηνών
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ : Γεν. Διευθυντής
'Υπουργ. Πολιτισμού και 'Επιστημών

ΟΡ. ΛΟΥΤΡΙΑΔΗΣ : 'Ομότ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου 'Αθηνών
Μ. ΤΟΜΠΡΟΣ : 'Ακαδημαϊκός
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ : 'Εθνι-
κόν 'Αριστεϊόν Γραμμάτων και Τεχνών
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ : 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ : 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ : 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

	Σελίς
A.B. : Δεκαοχτώ! Δεκαοχτώ!	1
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Παγκόσμιος 'Ημέρα του 'Ερυθρού Σταυρού	2
Ο «ΟΡΚΟΣ» ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ (Μετάφρ. Α. ΘΡΕ- ΨΙΑΔΗ)	3
ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ : 'Αστρονομικά	4
Π. ΝΙΡΒΑΝΑ : 'Ο τρελλός των περιβολιών	5
Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ : Ζάκυνθος	6
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ : Τò σκοτωμένο έκολησάκι ..	7
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : 'Η πρωτομαγιά του παπού	8
ΤΕΛΛΟΥ ΑΓΡΑ : 'Αγαπάτε άλλήλους	10
Θ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : «Ούσης όψιας»	10
Μ. ΑΝΝΙΝΟΥ : Πρωτομυγιάτικο	11
Δ. ΚΑΜΗΟΤΡΟΓΛΟΥ : Τò μονοπάτι της Σπηλιάς ..	12
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : 'Εαρινή Συμφωνία	13
Θ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ : 'Ο Καραγκιόζης μέσα από τ' άστέρια του	14
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ : 2.000 μ.Χ.	15
Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ : 'Η Ιστορία του 'Ελληνικού 'Ερυ- θρού Σταυρού εικονογραφημένη	16
ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. και Ε.Ε.Σ.Ν.	18
Σ. ΓΡΑΝΙΤΣΑ : 'Ο λύκος	24
J. GIRARDIN : Γιά την άγάπη της μητέρας (Διασκευή Σ. ΠΑΝΑΓ.)	25
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Ει- κόνες)	26
Δ. ΣΟΥΣΤΑ : Τò παιδί που έσωσε την Κλεισόβα ..	27
Β. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ : 'Η αναγκαιότητα των διακοπών ..	28
Ι. ΒΕΡΝ : Ροβύρος ό Κατακτητής	29
Α. ΒΩΤΤΗ - Μ. ΔΑΛΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ - Α. ΠΑΝΑ- ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Στίχοι - Μουσική στα έσώφυλλα	

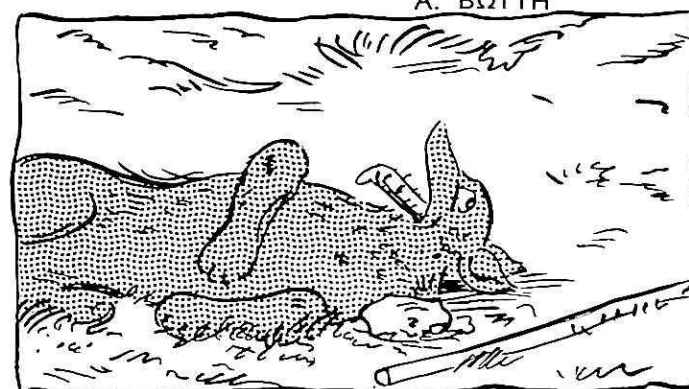
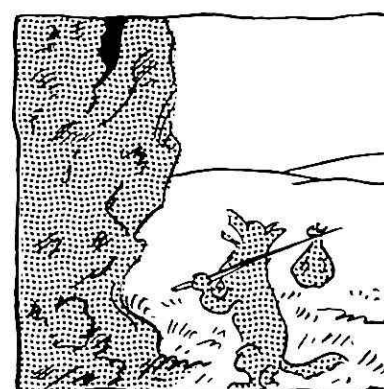
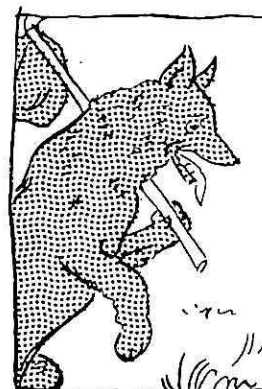
	Page
A.B. : 18! 18!	1
EDITORIAL : World Red Cross Day	2
HIPPOCRATIC OATH (Translated by A. Threp- siadis)	3
OLD COLLABORATOR : Astronomy	4
P. NIRVANAS : The Mad of the Gardens	5
D. KOKKINOS : Zante Island	6
M. STASSINOPOULOS : The Killed Chapel	7
A. KARANTONIS : Grandpapa's May Day	8
TELLOS AGRAS : Love One Another	10
TH. N. CONSTANTINOU : «In the end of the Sabbath»	10
M. ANNINOS : Protomyghiatiko	11
D. CAMPOUROGLOU : The Path to the Cave	12
S. PANAGHIOTOPOULOS : Spring Symphony	13
TH. PAPATHANASSOPOULOS : Karaghioze's Jokes	14
A. VARELLA : 2000 A.D.	15
M. PROTOGHERIDIS : The Illustrated History of the H.R.C.	16
H.R.C. and H.J.R.C. : Movement - Activities	18
S. GRANITSAS : The Wolf	24
J. GIRARDIN : For Mother's Love (Adapted by S. PANAG.)	25
FROM THE ACTIVITIES OF THE H.J.R.C. (Pic- tures)	26
D. SOUSTA : The Child that Saved Clissova	27
B. ALEXOPOULOS : The Necessity of Vacations ..	28
J. VERN : Robur the Conqueror	29
A. VOTTIS - M. DALAGIANNOPOULOS - A. PANA- GHIOTOPOULOS : Verses - Music Inner Covers	

Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ είναι ή μόνη μεγάλη ιδέα που για τη διάδοσή της
δέν έχυθη σταγόνα αίματος.

'Ενισχύσατε τò 'Εργο του 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού.

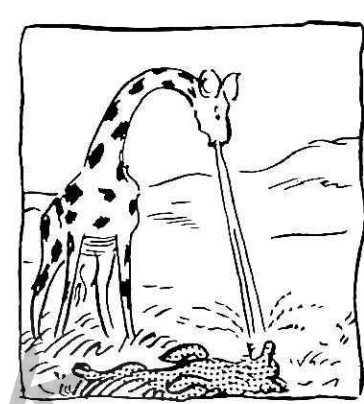
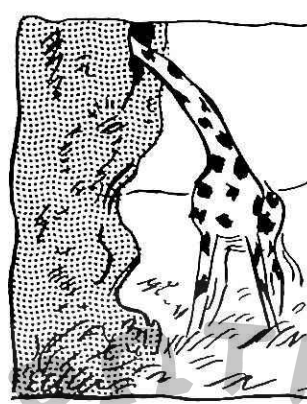
Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΔΑΛΙΣ

Τού έκλιπόντος συνεργάτου μας
Α. ΒΩΤΤΗ

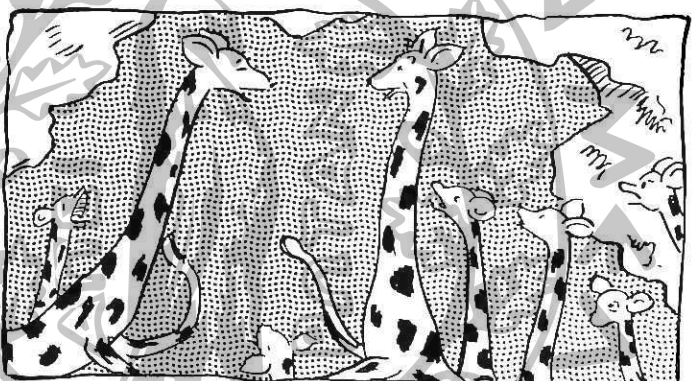
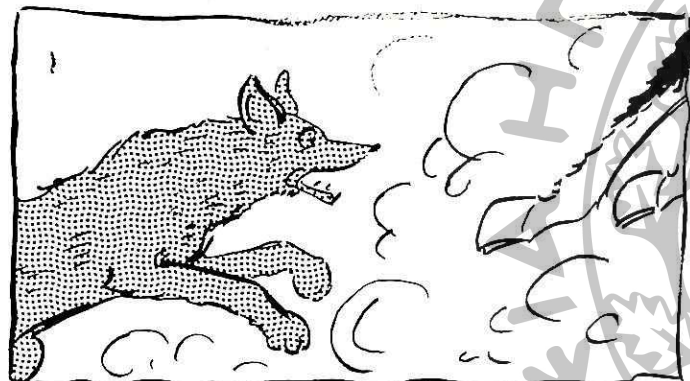
Μέσ' στο λιοπύρι ό λύκαρος τρείς μέρες περπατούσε,
άλλά νερό δέν εύρισκε καί, άλλοι του, πώς διψούσε!
"Αξαφνα 'κεί, σε μιά σχισμή μεγάλου βράχου βλέπει
νερό νά τρέχει κάμπσοο. «Αχ, τί νά κάνω πρέπει;

Γιά νά τò φτάσω είναι ψηλά κι ό βράχος δέν πατιέται».
Μά πέντε ώρες πέρασαν κι άκόμα συλλογιέται.
"Ωσπου άπ' τη δίπα την πολλή σωριάζεται στο χώμα,
μέ σαν πηγάδα όρθανόιχτο τ' όλόζερό του στόμα.

Μά νά ή κυρά Βασιλική. Τόν βλέπει, τόν λυπάται.
καί, μ' όλο που τούς λύκαρους άπό μικρή φοβάται,
ζυγώνει καί «τί έπαθες» τόν έρωτά μέ πόνο.
Κι αυτός σιγά: «Δός μου νερό, άλλίως τὰ κακαρώνω...

Πιστεύω τò λαιμάκι σου φτάνει στο βράχο άπάνω».
«Ναί, τούπ' εκείνη. Καί μέ μιάς τη χάρι θά στην κάνω.
"Ε, τώρα σε συμπονέσα καί σένα κακομοίρη».
Κι άρχίζει εύθυς νά τόν κερνά... ως είδος ποτιστήρι!

«Σ' εύχαριστώ, ό κύρ λύκαρος φωνάζει σε λιγάκι.
Μά τώρα που ξεδίψασα θέλω... καί μεζεδάκι».
Καί κάνει μέ τὰ δόντια του τò πόδι νά της πιάσει,
άλλ' εύτυχώς καί πρόκανε αυτή νά τού τò σκάσει.

Κι όταν ή δόλια έφτασε πιλάλα στη φωλιά της
καί τάπε αυτά στον άντρα της καί στα έννιά παιδιά της,
ό κύρ Καμηλοπάρδαλος πονετικά της λέει:
«Δέ φταίει κείνος. Τò μυαλό της κεφαλής σου φταίει.

Πήγες νά κάνης τò καλό, Βασίλω μου καημένη,
όμως ό λύκος, ξέχασες, πώς πάντα λύκος μένει».

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

